

ISSN 1331-9124

Portret nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca u američkoj srednjoj školi »Archbishop Stepinac high school« pokraj New Yorka, koju je 1948., dok je nadbiskup Stepinac još čamio u lepoglavskoj kaznionici, otvorio i blagoslovio kardinal Francis Spellman, nadbiskup New Yorka

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC

GLASNIK POSTULATURE, God. 11. (2004.) 11. listopada, Broj 4, Cijena 5 kn

Blaženi Alojzije, moli za nas!

»Drži nas vjera u Boga, koji nikada ne zapušta onih, koji se u Njega uzdaju. Kao da sam slutio što me čeka, kad sam birao svoje biskupsko geslo: »In Te, Domine, speravi!«

(Bl. A. STEPINAC, Pismo, Krašić, 28.I.1954.)

Euharistija je »izvor i vrhunac cijeloga kršćanskoga života« (Lumen gentium, 11) - Ivan Pavao II. podjeljuje sv. pričest na misi proglašenja blaženim kardinala Stepinca, u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.

Za ovogodišnju misijsku nedjelju, koju Crkva slavi 24. listopada, Sveti je Otac 19. travnja uputio posebnu poruku kojom je povezao misijsko poslanje Crkve i Euharistiju kao izvor i nadahnuće toga misijskog poslanja. Donosimo nekoliko izvadaka iz te poruke Ivana Pavla II.

Euharistija i misije

Draga braćo i sestre!

1. Misionarsko djelovanje Crkve, i sada na početku trećega tisućljeća, predstavlja prijeku potrebu na koju sam više puta želio ukazati. Misija, kao što sam to bio primijetio u enciklici *Redemptoris missio*, još je uvijek daleko od svoga ispunjenja, te se stoga moramo svim snagama zalagati u službi poslanja (usp. br. 1). Čitav Božji narod, u svakome trenutku svoga hodočašća kroz povijest, pozvan je predavati »žeđ« za Otkupiteljem (usp. Iv 19,28). Tu žeđ za spasenjem dušâ sveci su uvijek duboko doživljavali: dovoljno je pomisliti, primjerice, na svetu Tereziju iz Lisieuxa, zaštitnicu misija, te na mons. Combonija, velikoga apostola Afrike, koga sam sa zadovoljstvom nedavno podigao na čast oltara (...).

2. Vraćajući se mislima u Dvoranu posljednje večere, prošle sam godine, upravo na Veliki četvrtak, potpisao encikliku *Ecclesia de Eucharistia*, iz koje bih sada htio preuzeti nekoliko odlomaka koji nam mogu pomoći,

»Plod zemlje i rada ruku čovječjih postat će nam kruhom života« - pripremljene hostije za posvetu i pričest na misi proglašenja blaženim kardinala Stepinca, u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.

PAPINA RIJEČ

draga braćo i sestre, da euharistijskim duhom proživimo sljedeći Svjetski dan misija.

»Euharistija gradi Crkvu, a Crkva čini Euharistiju« (br. 26); tako sam napisao, primjećujući kako se poslanje Crkve smješta u nastavku Kristova poslanja (usp. Iv 20,21), te crpi duhovnu snagu iz dioništva na njegovu Tijelu i njegovoj Krvi. Cilj je Euharistije upravo »zajedništvo ljudi s Kristom i u Njemu s Ocem i s Duhom Svetim« (*Ecclesia de Eucharistia*, 22). Kada se sudjeluje u euharistijskoj žrtvi još se dublje shvaća sveobuhvatnost otkupljenja i, shodno tome, prijeka potreba misije Crkve, čiji program »u konačnici u svome žarištu ima samoga Krista, kojega valja upoznati, ljubiti, nasljedovati, kako bi se u Njemu živjelo trojstvenim životom, te s Njime preoblikovalo povijest sve do njezina ispunjenja u nebeskome Jeruzalemu« (ibid., 60).

Oko euharistijskoga Krista Crkva raste kao narod, hram i Božja obitelj: jedna, sveta, katolička i apostolska. U isto vrijeme, ona bolje razumije svoj karakter sveopćega sakramenta spasenja i vidljive, hijerarhijski ustrojene stvarnosti (...).

3. Da bi se proživjela Euharistija, potrebno se, usto, dugo zadržavati u klanjanju pred Presvetim otajstvom. I sam svakodnevno to doživljavam crpeći iz toga iskustva snagu, utjehu i potporu (usp. *Ecclesia de Eucharistia*, br. 25). Drugi vatikanski sabor podcrtava da je Euharistija »izvor i vrhunac cijeloga kršćanskoga života« (*Lumen gentium*, 11), »izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije« /*Presbyterorum Ordinis*, 5/ (...).

4. U Euharistiji ponovno proživljavamo otajstvo Otkupljenja, koje ima svoj vrhunac u Gospodinovoj žrtvi, kako je to istaknuto u posvetnim riječima: »Tijelo moje koje se za vas predaje... moja krv koja se za vas prolijeva« (Lk 22,19-20). Krist je umro za sve; za sve je dar spasenja, što ga Euharistija sakramentalno uprisutnjuje tijekom povijesti: »Ovo činite meni na spomen« (Lk 22,19). To je poslanje povjereno zaređenim službenicima sakramentom Reda. Na tu su gozbu i žrtvu pozvani svi ljudi, kako bi na taj način mogli biti dionici samoga Kristova života: »Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu. Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni.« (Iv 6,56-57) Njime nahranjeni, vjernici shvaćaju da se misionarski zadatak sastoji u tome da budu »prinos ugodan, posvećen Duhom Svetim« (Rim 15,16), te uvijek čine »jedno srce i jednu dušu« (Dj 4,32), postajući tako svjedoci njegove ljubavi sve do najudaljenijih krajeva zemlje (...).

5. Ove se godine, kao što sam već spomenuo, slavi 150. obljetnica proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću. Marija je bila »na uzvišen način otkupljena s obzirom na zasluge svoga Sina« (*Lumen gentium*, 53). U enciklici *Ecclesia de Eucharistia* naglasio sam: »Nju promatrajući spoznajemo kakvu preobražavajuću snagu ima u sebi Euharistija. U njoj vidimo svijet obnovljen u ljubavi.« (br. 62)

Marija, »prvo svetohranište u povijesti« (ibid., br. 55), pokazuje nam i nudi Krista, naš Put, Istinu i Život (usp. Iv 14,6). Ako su »Crkva i Euharistija nerazdjeljivi par, isto valja reći i o Mariji i Euharistiji« (*Ecclesia de Eucharistia*, 57).

Moja je želja da sretna podudarnost Međunarodnoga euharistijskog kongresa i 150. obljetnice proglašenja dogme o Bezgrešnoj ponudi vjernicima, župama i misionarskim ustanovama priliku da se utvrde u misionarskom žaru, te se u svakoj zajednici održi živom »prava glad za Euharistijom« (ibid., br. 33).

UREDNIKOVA RIJEČ

Sjaj dvojice pastira

Sveci su uvijek bili izazov Božjemu narodu, »putujućoj Crkvi«, jer su spona s »nebeskom Crkvom« i poticaj na vjerno nasljedovanje Krista. Svece ne štujemo samo radi primjera, »nego još više zato da se sjedinjenje Crkve u Duhu pojača vršenjem bratske ljubavi (usp. Ef 4,1-6). Jer, kako nas kršćanska zajednica među putnicima dovodi bliže Kristu, tako nas zajednica sa svetima združuje s Kristom, od kojega kao od Izvora i glave izlazi svaka milost i život samoga Božjega naroda.« (LG br. 50)

Crkva u Hrvata sve više otkriva svoju braću i sestre, koji zavrjeđuju čast oltara baš zato što su vjerno ustrajali uz Krista. Naša se Crkva ove jeseni sabire oko srijemskih mučenika, koji su za vrijeme progona cara Dioklecijana podnijeli mučeništvo zbog vjernosti Isusu Kristu. U Srijemu i njegovoj okolici, gdje se ustalilo cvatuće kršćanstvo, mučen je sveti Montana, žena Maksima koja je utopljena u rijeci Savi, biskup Irenej, kome su 6. travnja 304. odsjekli glavu i bacili u Savu. Među tim svjedocima ističe se i sv. Polion, lektor, koji je nakon Euzebijeva mučeništva spaljen na lomači, zatim sv. Agripin, Sekunda, Sinerot, koji su zajedno sa svojim drugovima hrabro pošli u smrt za Isusa.

U toj brazdi, u koju je zasijano evanđeosko i mučeničko sjeme kršćanstva, niknula je i vjernost sv. Stošije, sv. Bazile djevice, sv. Donata, sv. Dimitrija đakona, sv. Fortunata, sv. Inocenta, sv. Sabacija, te deseci, stotine i tisuće drugih. Doista su za ime Isusovo hrabro svjedočili brojni Kristovi učenici na području koje su u 7. stoljeću nastanili Hrvati.

Prebirući u mislima njihov život, želimo se obogatiti njihovim primjerom i nahraniti se ljubavlju prema Crkvi. Želimo se prisjetiti, kako je i na njihovom primjeru i o njihovu zagovoru naša Crkva kroz stoljeća bespogovorno i odvažno ostala vjerna Isusu Kristu.

U toj duhovnoj baštini odsijevaju i dva svjedočanstva: biskupska služba bl. Augustina Kažotića, koji je najprije bio biskup u Zagrebu (1303.–1322.), a onda u Luceri (1322.–1323.), te pastirski rad i žrtva bl. Alojzija Stepinca, koji je s te iste biskupske stolice vodio, poučavao i posvećivao Božji narod od 1934. kao nadbiskup koadjutor, a od 1937. kao rezidencijalni nadbiskup do mučeničke smrti 1960.

Dok su mučeništva drevnih mučenika kršćanstva zapisana tek nesigurnom rukom povjesničara ili predaje, ova dvojica Kristovih učenika govore puno snažnije: bliži su nam vremenski i »naše su gore list«.

Dolazak zavjetne procesije grada Zagreba iz Marije Bistrice. Procesija prolazi Vlaškom ulicom u Zagrebu, a vodi je nadbiskup dr. A. Stepinac - 1943.

Oni jesu i trebali bi biti nadahnuće i putokaz Božjem narodu i njegovim pastirima u vjernom nasljedovanju Isusa Krista. Naime, vjerno nasljedovanje uskrslog Gospodina ne trpi ni trgovinu ni lažne kompromise s ovim prolaznim, sekulariziranim svijetom. Ono pretpostavlja križ Kristov i plodove njegove smrti i uskrsnuća u slobodnom, pa i,u protivnom stavu svijeta, ispovijedanje evanđeoskih istina bez ustupaka koji potamnjuju sjaj božanske istine.

Slobodno možemo reći da su njih dvojica ostvarili ono što o biskupima govori Ivan Pavao II. u »Postsinodskoj apostolskoj pobudnici o biskupu služitelju evanđelja Isusa Krista za nadu svijeta«, (*Pastores gregis* – Pastiri stada), tj. da »biskupe u njihovu životu i službi, u duhovnom hodu i naporu prilagođavanja apostolskom djelovanju uvijek tješi primjer svetih pastira« (br. 25).

»Povijest Crkve, počevši od apostola«, ističe Sveti Otac, »pozna doista velik broj pastira čije naučavanje i svetost mogu osvijetliti i usmjeriti duhovni hod i biskupa trećeg tisućljeća. Slavna svjedočanstva velikih pastira prvih stoljeća Crkve, utemeljitelja partikularnih crkava, ispovjedalaca vjere i mučenika, koji su u vremenima progona dali život za Krista, ostaju poput svijetlih uporišta u koja biskupi našega vremena mogu gledati kako bi crpili iz njih upute i poticaje u svome služenju evanđelju.«

Dvojica zagrebačkih biskupa, koji se odlikuju nepobitnom vjernošću rimskome biskupu, Katoličkoj crkvi te istinama katoličke vjere, nose u sebi naznake skladnog suživljavanja s evanđeljem bez obzira što su ih vlastodršci micali s njihovih biskupskih stolica: biskupa Kažotića Karlo Anžuvinski, a bl. Alojzija Josip Broz Tito i njegova komunistička svita. Čini se da je u svako doba crkvene povijesti vlastodršcima godilo poigravati se s pastirima Crkve.

Upravo su duhovni život, oslonjenost na zdrav razbor, životnu mudrost, pouzdanje u Boga, cjeloviti navještaj vjerskih istina, poučavanje naroda u preuzimanju sudbine u vlastite ruke te prosvijećenost utemeljena na Bogu zasjale na ovim duhovnim pastirima svjetlošću koja ima neugasivo svjedočanstvo. Dapače, za Alojzija reče Ivan Pavao II. da je »najsvjetliji lik Crkve u Hrvata!«

Prema riječima Ivana Pavla II., u spomenutoj pobudnici »Pastiri stada«, oni su »bili primjerima u življenju kreposti nade, kada su u teškim vremenima oživljavali duh svoga puka, obnavljali crkve nakon vremena progona i nesreće, gradili konačišta u koja se primalo hodočasnike i siromašne, otvarali bolnice gdje su se liječili bolesni i stari. Toliki su drugi biskupi bili prosvijetljeni vodiči koji su otvarali nove putove za svoj narod. U teškim vremenima, zadržavajući svoj pogled na raspetom i uskrslom Kristu, našoj nadi, davali su pozitivne i kreativne odgovore na izazove tog trenutka. Na početku trećeg tisućljeća još ima tih pastira koji mogu pričati svoju priču, priču načinjenu od vjere čvrsto usidrene na križ, pastira koji znaju razabirati ljudske težnje, prihvatiti ih, pročistiti ih i protumačiti u svjetlu Evanđelja, i koji stoga imaju također priču koju treba graditi, zajedno s čitavim pukom koji im je povjeren.«

Poznato je da je Benedikt XI. zbog intelektualnih, upravnih i duhovnih sposobnosti imenovao Kažotića zagrebačkim biskupom. U odluci njegova biskupskog imenovanja istaknuo je: »Napokon nakon što smo brižljivo razmišljali o popunjenju zagrebačke Crkve i poslije dužnog vijećanja o tom predmetu s našom braćom (kardinalima), kako je to narav stvari zahtijevala, upravljamo oči naše pameti na tebe, člana Reda braće propovjednika, kojega iz prijateljskog poznavanja uočismo kao učena, urešena ozbiljnošću ponašanja, zauzeta za duhovne stvari, vješta u vremenitim stvarima.«

Kad je pak Pio XI. odredio mladog svećenika Alojzija Stepinca, »doktora sv. teologije i filozofije za koadjutora časnom bratu Antunu Baueru«, zamolio je prvostolni Kaptol, svećenstvo, narod grada Zagreba i Zagrebačke nadbiskupije, »da istoga Alojzija vašega budućega nadbiskupa odano primite kao oca i pastira duša vaših i dužnim ga poštovanjem susretate, te da slušate i cijenite njegove spasonosne opomene i naloge, pa i sada za trajne službe koadjutorske, tako da se on raduje, što je u vama našao odanu djecu, a vi da se radujete, što ste u njemu našli blagonaklonjenoga oca.«

Sudbina obojice ovih pastira bila je gotovo identična. Čuvajući poklad zdravog nauka, ostajući vjerni u apostolskoj predaji i navještaju evanđelja, obojica su zbog oholosti zemaljskih vlastodržaca stavljeni u

Bl. Augustin Kažotić, biskup zagrebački i lucerski

izgnanstvo sa svojih pastirskih sjedišta i umrli kao prognanici. Kažotić 4. kolovoza 1323. u Luceri, a Stepinac 10. veljače 1960. u Krašiću.

Mogao bi tkogod, osobito u ovo današnje doba kada se novinari i političari trude umanjiti kršćanski i katolički značaj hrvatskoga društva, držati neaktualnim oživljavanje duhovne veličine bl. A. Kažotića. Nije bilo drugačije ni za vrijeme njegova života. Prisjetimo se kako »ugarsko-hrvatski episkopat nije bio zadovoljan vjerskim i ekonomskim stanjem u kraljevstvu nakon dolaska na vlast Karla I. Roberta. Množilo se nasilje i brojne druge nepravde. Godine 1318. biskupi odluče poslati zagrebačkog biskupa kao svojega izaslanika papi Ivanu XXII. da ga pobliže izvijesti o vjerskom i društvenom stanju u kraljevstvu, što je razbjesnilo kralja koji Augustinu ne dopušta povratak u sjedište njegove biskupije« (M. Biškup, *Augustin Kažotić i Europa*, u *Glasu koncila*, 1. VIII. 2004., 14).

Svoje je pak doba bl. Alojzije u **Osvrtu na komunizam u Jugoslaviji i nagađanja za budućnost**, napisanom po premještaju iz lepoglavskog zatvora u krašićki pritvor, opisao ovim riječima: »Kad naime čovjek promotri sve djelovanje Komunističke partije Jugoslavije (slično vrijedi i za partije drugih zemalja), onda se ne može oteti dojmu, da je na djelu moralo biti neko više biće, biće superiorne inteligencije, demon, jer samo on je mogao izmisliti toliku zlobu, toliku mržnju, sprovesti tolika umorstva nevinih, uništiti tolika materijalna dobra bez dovoljnog razloga, izmisliti tolike laži, počiniti tolika zla, kao što ih je Komunistička partija Jugoslavije.

Zar nije jedna od osnovnih tvrdnja komunizma danas u svijetu, da on nije nipošto protiv religije. Vrijedno je usporediti tu njegovu tvrdnju s našim dekalogom.

Prva zapovijed dekaloga glasi: 'Ja sam Gospod Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz Mene!' Jedna od prvih stvari, što ih je učinio komunizam u Jugoslaviji bila je i ta, da u službeni školski udžbenik uvrsti hulu, da Isus Krist nije uopće nikada postojao. To su preuzeli od boljševika. I da se je koji profesor u školi recimo usudio pobijati tu lažnu tvrdnju, ne bi sigurno bio ni jednog dana ostao na slobodi. Naša je dakle mladež morala u školi učiti, da Isus Krist nije nikada postojao, da On spada u carstvo priča, baš kao što je, ako se ne varam, ustvrdio u svojoj knjizi i nacionalsocijalist Rosenberg, u knjizi *Mythos des XX. Jahrhunderts*. Zato sam i rekao komunistima prigodom moga procesa: 'Vi i nacisti ste dva rođena brata, samo vas boja razlikuje.' Da jugoslavenska Komunistička partija i danas pobija egzistenciju Božju, to je poznata stvar. Sav tobožnji odgojni rad u vojsci, sav takozvani 'preodgoj' u kaznionama, sav 'kulturni rad' u raznim udruženjima odvija se u duhu negacije egzistencije Božje, i tko se u tome više odlikuje, taj može računati na veću naklonost vlasti.

Najinteresantnija je njihova tvrdnja, da je to demokratsko načelo, da svaki izražava slobodno svoje mišljenje. Tako je meni rekao i jedan njihov funkcioner prigodom otpuštanja iz Lepoglave: 'Vi slobodno ispovjedajte svoju vjeru, a mi ćemo i dalje širiti svoj ateizam.' Ja sam mu na to odgovorio: 'Vi komunisti imate čudnu logiku. Recimo, da se ovdje sada nađe maršal Tito, šef vaše partije, kojega vi obožavate. Dođu dva čovjeka i jedan od njih reče: 'Drug Tito je heroj, drug Tito je najveći čovjek naše zemlje, najveći dobročinitelj naroda.' Drugi čovjek dođe i kaže: 'Drug Tito je bitanga, drug Tito je ubojica, drug Tito je najveća nesreća naše zamlje.' Pitam vas, da li će ovaj drugi čovjek i pola minute ostati na slobodi? Zar ne će u isti čas biti strpan u zatvor, a onda osuđen, tko zna na koliko godina robije, ako ne na smrt? A ono što si drug Tito ne može dozvoliti, da ga naime državljani psuju i grde, to bi si morao dozvoliti Gospodin Bog: mi ćemo ga kršćani slaviti i hvaliti, a vi ćete ga komunisti huliti i psovati koliko vas je volja, a da mi ne smijemo ustati na obranu časti Božje.

Hvala vam, gospodo komunisti, na vašoj logici i vašoj demokraciji. Mi katolici takove logike i demokracije nikada prihvatiti nećemo.«

Zbog svega su ovoga likovi sjajnih učitelja i pastira na stolici zagrebačkih nadbiskupa Augustina Kažotića i Alojzija Stepinca vrlo aktualni i suvremeni. Oni su se odlikovali vrlinama koje su prožele biće hrvatskoga naroda, a prepoznatljive su po odanosti rimskom biskupu, nasljednicima sv. Petra, pobožnosti prema Majci Božjoj, i ljubavi prema čovjeku. Stoga pokušaji novinara i kojekakovih protukatoličkih mešetara i politikanata ne mogu nauditi Crkvi dok god mi vjerno, cjelovito i živo ispovijedamo svoje kršćansko uvjerenje.

Davno reče blagopokojni kardinal Kuharić: »Evanđelje i vjera ne izriču se u postocima!« Te se zbilje žive, više ili manje vjerno, ili su potpuno zaboravljene.

Neka ovo razmišljanje o mučenicima i svjedocima Isusovim kroz dvijetisućljetnu povijest kršćanstva svakog čitatelja raspoloži za još radosniji kršćanski život.

Nadam se da će biti ohrabrujuća i svjedočanstva onih koji su Alojzija uživo poznavali, kao i onih kojima je od najranijega djetinjstva ulijevao volju za životom i osmišljavao život u najtežim trenucima života.

Pridonijet će tome i izvješća s euharistijskog kongresa u Čakovcu, koja imaju svrhu u ovoj Euharistijskoj godini pobuditi u nama živu vjeru u Isusa Krista prisutna u sakramentu Euharistije, kao i fotografije koje lik bl. Alojzija i današnjih vjernika povezuju u nerazorivo jedinstvo i znak naše vjernosti Isusu Kristu i Katoličkoj crkvi.

Na Malu Gospu, 8. rujna 2004.
Dr. Juraj Batelja, postulator

TEOLOŠKI PODLISTAK

Piše: Dr. Josip SABOL

Kršćanska ljubav je izvor savršene slobode

U odnosu na slobodu možemo s Pavlom Apostolom definirati kršćanina kao čovjeka koji ima slobodu gospodariti sa svim stvarima i koji nije podložan nikome; kao čovjeka, koji slobodno služi svim stvarima i koji je podložan svakome. Proturječnost? Očigledno, barem na prvi pogled. Možemo li ovu proturječnost riješiti na zadovoljavajući način?

Kršćanin uživa »slobodu od Zakona«, kaže Pavao. Krist je ukinuo Toru, židovski zakon, snagom svoje smrti na križu. Svojom mukom i smrću na križu Krist je ispunio Zakon, izvršivši »poslušnošću do smrti« (Fil 2,8) glavnu zapovijed ljubavi Boga, i ispunivši žrtvom svog života na križu (Mk 10,45) također glavnu zapovijed: zapovijed ljubavi bližnjega.

Krist je to učinio umjesto nas i za nas. On je to učinio nama na spasenje i pomirenje. Mi smo u Kristu – iako početno – doživjeli naš spas, i radi toga živimo već sada životom gdje Pismo i Tora nemaju više razlog opstanka, jer sada vlada još samo jedno: ljubav. Gdje vlada ljubav, tu nema moranja niti trebanja, tu nema prvenstva niti dužnosti niti obveza, tu se život odvija po pravilu: ljubi i čini što hoćeš.

Ako je čovjek ispunjen ljubavlju, ako snaga ljubavi vlada njegovim srcem i umom, bit će sva njegova djela, svi njegovi čini i postupci plodovi ljubavi: dobri, ugodni, korisni plodovi za ljude, za društvo, za okolinu. To je duboko značenje Pavlove izreke: »Ja nisam bez zakona u smislu poganskog bezakonja, u smislu nevezanosti na moralni red. Nego stojim pod zakonom Krista. A to je zakon ljubavi.« (1 Kor 9,21)

Ovo je potpuno nov način mišljenja, ovo je naš kršćanski način života i osjećanja. Stari ritualni zakoni i propisi više ne oblikuju naš život. Naravno, Isus nije ukinuo moralni zakon Tore, jer je Tora velikim dijelom izraz naravnog Božjeg reda, reda pravednosti i poštenja. Promijenio se način vršenja ovog zakona. Kršćanin nije više vezan silom zakona, koji dolazi izvana kao zabrana ili naredba od službenih autoriteta. Kršćanin je povezan unutarnjim zajedništvom s Kristom po Duhu Svetom, koji mu daje snagu ljubiti Boga čitavim srcem, vršeći njegovu svetu volju. Kršćanin je opunomoćen od srca i posve slobodno čini dobro (usp. Rim 6,17), dok su Židovi činili dobro u strahu i iz straha pred Zakonom, a pogani pod pritiskom dužnosti, pod pritiskom kategoričkog imperativa kako im savjest nalaže.

Pavao opravdano govori o tome da kršćani žive novim načinom života: životom u slobodi djece Božje, životom oslobođenim od tereta zakona, od straha pred Zakonodavcem, pred kaznom, životom u koji je utkana sposobnost činiti dobro iz radosna srca na slavu Božju. Kršćanin je oslobođen snagom milosti i suradnje s Duhom Svetim od svega što ga priječi činiti dobro: od egoizma, od požude svake vrste, od zavisti, oholosti, i tako osposobljen ispunjavati prvi i posljednji zakon svog života: ljubav Boga i ljubav bližnjega. U ovom zakonu su sadržani svi drugi zakoni.

Stoga se savjest i odgovornost kršćanina ne kreću u prvoj liniji oko moralnih vrednota, oko slova zakona i pravila, nego oko aktivnosti iz snage Duha Božjega, iz suživota s Kristom.

»Ja sam trs, vi ste loze!«, kaže Gospodin. Dok god smo kao loze na trsu, donosit ćemo mnogostruki plod. To je kršćanski život. To je život u »slobodi od zakona«. To je vrhunac slobode: moći činiti dobro, samo dobro; biti osposobljen u duši činiti samo dobro, jednom riječju: vrhunac slobode je ostvaren onda kada možemo ljubiti Boga i čovjeka i kada možemo primati ljubav od Boga i čovjeka. U tome se sastoji bit slobode, i to čini ontološku, stvarnu dobrotu čovjeka. Dobro stablo rađa samo dobre plodove, to je njegova naravna logika, a zlo stablo rađa samo zle plodove: konflikte, svađu, mržnju, zavist, nepravdu... Služenje iz ljubavi Boga i služenje Ljubavi – Bog je ljubav – uzdiže čovjeka na najviši stupanj dostojanstva i plemenitosti.

Hrvatska treba ljude takve slobode. Treba ljude, koji uživaju u služenju ljubavi, koji su sretni što mogu činiti djela ljubavi i što mogu primati ljubav od Boga i svojih bližnjih. Ako tražimo formulu za biti čovjek, i to biti sretan čovjek, onda je nalazimo u rečenici: biti sposoban ljubiti i biti ljubljen; ako tražimo formulu za biti stvarno slobodan, onda je opet nalazimo u rečenici: ljubiti i biti ljubljen. Tu je izvor sreće, tu je izvor blaženstva već ovdje na zemlji. Kako ostvariti ovu formulu slobode i sreće? Što treba činiti da naš svakidašnji život zadobije obličje ove formule, i da tako naša domovina postane mjesto sretnih i slobodnih ljudi?

Hrvatski narod ima velikana slobode snagom ljubavi. To su naši sveci i blaženici. To je naš blaženi Alojzije Stepinac. Živimo onako kako su oni živjeli – i evo rješenja, i evo ostvarenja slobode i sreće u našem životu. Ali kako doći do toga da mogu živjeti kako su živjeli velikani duha i srca? Zar nije istina da snagu za ljubiti dobivam samo iz življene ljubavi? Zar nije istina da slobodan mogu biti samo u životu po slobodi? Osjećamo da se krećemo u krugu. Nema drugog izlaza iz njega bez ponovnog rođenja, obećanog nam krštenjem vodom i Duhom Svetim. Ovdje se događa naše oslobođenje od moći grijeha,

Slika Božjega naroda koji se okupio na biskupsko ređenje nadbiskupa koadjutora Alojzija Stepinca, u Zagrebu, 24. lipnja 1934. Procesija s crkvenim odličnicima Bakačevom ulicom dolazi u Katedralu. (snimio dr. Ignac Repar)

od ropstva starom zakonu, i time naše ponovno rođenje na novi život. Krist je to naše oslobođenje: On je naša sloboda, On je temelj i izvor snage našeg novog života. Dok ostajemo s Njime i u Njemu, bit ćemo oslobođeni od svih zapreka za sretan život u slobodi i ljubavi. Ova naša sloboda i sposobnost ljubiti Boga i bližnjega imat će plodonosne učinke za našu okolinu, za naše društvo. Kršćanska sloboda i kršćanska ljubav nisu naime privatna stvar za vlastitu izgradnju i usrećenje.

Kršćanin treba životni prostor u kojem razvija svoju slobodu, on treba okolinu u kojoj ostvaruje ljubav Boga i bližnjega. Na taj način dolazi do ostvarivanja životnog nacrta, iz kojeg proizlazi novi oblik života u usporedbi s običnim civilnim životom. Kršćanska zajednica slobodnih u Kristu postaje kvasac u tijestu društvenih procesa. Ona može biti mjesto gdje se ostvaruje Kristovo obećanje: »Došao sam da imaju život i da ga imaju u izobilju.« (Iv 10,10)

Naš odgovor na ovo obećanje glasi: »Ja kročim putem zapovijedi tvojih jer si mi ti prosvijetlio srce.« (Ps 119,32) Je li ovo samo utopija? Nije, to je Božje obećanje, obećanje da je njegovo kraljevstvo već sada prisutno u svijetu, među nama. Ono je prisutno i u Hrvatskoj u obliku slobode i nezavisnosti, kroz slobodu djece Božje. Katolici u Hrvatskoj su pozvani pokazati i dokazati kako treba slobodu pravilno ostvarivati. Oni su pozvani da održavaju kritičku distancu prema društveno-političkim zbivanjima, da bi tako bili spremni vršiti korekturu ovih procesa u svjetlu Božjih istina. Katolički vjernici žive neprestano sa sviješću, koja se temelji na riječima sv. Pavla: »Braćo, vrijeme je kratko, i od sada vrijedi koji imaju žene, neka budu kao da ih nemaju; koji plaču kao da ne plaču, i koji se vesele kao da se ne vesele, i koji kupuju kao da ne posjeduju.« (1 Kor 7,29-30) Još odlučnije čitamo kod Ivana evanđelista: »Ne ljubite svijeta ni što je u svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema u njemu ljubavi Očeve. Jer što je god svjetovno – požuda tijela i požuda očiju i oholost života – nije od Oca, nego od svijeta. Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje dovijeka.« (1 Iv 2,15-17)

Nama vjernicima je jasno što nam Ivan poručuje: dužnost nam je boriti se za bolji svijet – za svijet trajnog mira, za socijalnu pravdu, za cijelu istinu o čovjeku i svijetu, za mogućnosti radovanja životu, za jednakost, slobodu. Ali to je samo etapa puta prema vječnom cilju, to nije sam cilj. Vječni cilj povijesti i svakog stvorenja je On, Bog, Alfa i Omega, njegovo kraljevstvo mira i punine života za sve nas otkupljene Njegovom smrću i Njegovim uskrsnućem.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

»MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA«

Već šestu godinu djeluje »**Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca**«. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti Evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samog hrvatskog naroda, na temeljima 14-stoljetne katoličke baštine.

Tko može postati i što čini član Molitvene zajednice »Blaženi Alojzije Stepinac«?

Svaki se kršćanin može uključiti u Zajednicu »BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC«, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC
10000 Zagreb, Kaptol, 31
tel. (01) 481-1781; 468-0426;
fax.: (01) 468-0722

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i svakog čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu, svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu Zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakidašnje obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakog 10. u mjesecu u slavlju sv. Mise ili molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi za uspješan dovršetak postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

Proslavljen dan »Molitvene zajednice«

Pod Blaženikovim geslom: »U TEBE SE, GOSPODINE, UZDAM!« i ove je godine, u ponedjeljak 21. lipnja, proslavljen imendan bl. Alojzija Stepinca. To je godišnji dan okupljanja članova Molitvene zajednice, a ove godine to je bila i 70. obljetnica Blaženikove biskupske posvete.

Prvi dio proslave dogodio se u dvorani Bogoslovnog sjemeništa »VIJENAC« u Zagrebu. Uz članove iz Zagreba programu su bili nazočni i članovi organizirano i autobusima pristigli iz Koprivnice i Gornjeg Rajića.

Na početku prigodnog programa sve je pozdravio i smisao okupljanja protumačio dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Viktora Stepinca. Osobito se osvrnuo na ohrabrujući odaziv vjernika diljem Hrvatske u molitveni pok-

Križan i Zrin Pezer recitiraju pjesmu »Želim ti napisati pismo«, na Alojzijevo, 21. lipnja 2004.

ret nadahnut Stepinčevim duhom. Poželio je da okupljanje donese plodove u osobnom, obiteljskom, župnom, ali i općem društvenom životu.

Akademiju je učinio pobudnom i zanimljivom prelat msgr. Vladimir Stanković svojim dugim izlaganjem o promidžbi učinjenoj s nakanom da se uklone laži i neistine kojima su komunisti po cijelom svijetu ocrnjivali i blatili našega Blaženika. On je osobno to činio putem raznog tiska, slanjem različitih knjiga koje govore u prilog kardinala Stepinca. Na svojim mnogim dugogodišnjim putovanjima po svijetu uvijek je nastojao osvijetliti lik i život našega Blaženika. Činio je to svjestan kako je komunizam nanio mnogo zla Crkvi i njezinim pastirima, posebno prema Crkvi u Hrvata i kardinalu Stepincu. Između ostalog, naš se govornik osvrnuo i na mnoge zahvale i primjedbe koje je dobivao od stranih uglednika, bilo Crkve bilo država u svijetu.

Sestre iz Družbe Predragocjene Krvi Kristove, s. Virginija Vergot i s. Imelda Dolibašić animirale su pjesme u čast Blaženika, a svi nazočni vjernici popratili su ih skladom i mjerom. Troje djece iz Svete Nedjelje, krasnoslovili su recitacije u čast bl. Alojzija. Prvu pjesmu, *Želim ti napisati pismo* Ante Mateljana, recitirala su braća Križan (11 godina) i Zrin Pezer (9 godina), a Zrinka Pezer (10 godina) lijepim je i zvonkim glasom krsnoslovila pjesmu: *Vodio je Crkvu mudro*, koju je napisala Božena Lucija Kruz povodom prve obljetnice smrti blagopokojnog kardinala Franje Kuharića (*Danica*, 2003. str. 151). Svojim čistim izgovorom i spontanošću svi su recitatori oduševili prisutne.

Vrlo živo i s mnogo ljubavi progovorio je i umirovljeni svećenik vlč. Mato Duduković, spominjući doživljaje u svezi s kardinalom Stepincem.

Sestre iz Družbe Predragocjene Krvi Kristove, s. Virginija Vergot i s. Imelda Dolibašić animirale su pjesme u čast Blaženika, na godišnjem susretu članova Molitvene zajednice bl. A. Stepinca, 21. lipnja 2004.

Na svečanosti je bilo vrlo dirljivo, poučno, nadahnjujuće i ohrabrujuće. Isplati se biti na ovakvim skupovima koji imaju za cilj ne samo promaknuće, slavu našega Blaženika, nego su to i stalni poticaj nama koji ga pokušavamo slijediti u herojskim krepostima kojima se on sam za života odlikovao.

Nakon programa u dvorani i prigodnog domjenka svi su se sudionici zaputili prema katedrali gdje su nastavili s molitvom krunice i ostalih molitava u čast našega Blaženika.

Svečanu je misu predvodio pomoćni biskup zagrebački, mons. dr. Vlado Košić, u koncelebraciji lijepog broja svećenika. Bili su tu svećenici i vjernici štovatelji Bl. Alojzija iz Koprivnice, župe Bl. Alojzija Stepinca i Gornjeg Rajića. Pjevanje je predvodio crkveni zbor i članovi KUD-a »Markuševec«.

ZAJEDNICA »ŠTOVATELJA BL. ALOJZIJA STEPINCA« ŽUPE GORNJI RAJIĆ

Osnutak molitvene zajednice »Štovatelja bl. Alojzija Stepinca« u župi sv. Tome apostola u Gornjem Rajiću, proslavio je s nama, 29. veljače 2004., postulator kauze bl. Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja.

Kao zahvalu za ponovno izgrađenu župnu crkvu i kao odgovor na pitanje: »Kako danas moliti?«, na poticaj našega župnika vlč. Joze Jurića donijeli smo odluku o osnivanju molitvene zajednice pod zaštitom bl. Alojzija Stepinca. Odlučeno-učinjeno. Obavljene su potrebne konzultacije, i nekoliko se nas zainteresiranih učlanilo putem članskih iskaznica u ovu molitvenu zajednicu. Prvi službeni susret održan je 29. veljače 2004. na način koji se i dalje razvija u našoj zajednici, a to je, svakodnevna molitva na zagovor bl. Alojzija Stepinca te svakog 10. u mjesecu zajednički susret molitelja na sv. Misi ili nekom molitvenom sastanku.

Taj prvi susret molitelja pod svetom je misom predvodio dr. Juraj Batelja. On nas je uputio u obveze članova molitvene zajednice te nas ohrabrio za upornost stavljajući nam za primjer blaženog Alojzija.

Da bismo s Bogom mogli učiniti neko dobro djelo, nužno je s njim surađivati. Nužno je moliti kako je to činio naš Blaženik. On nam je uzor kako nam Riječ Božja treba biti na prvom mjestu u životu. Tako se lakše prihvaćaju životne poteškoće i križevi. On nam je uzor pouzdavanja u Boga i ustrajnosti u molitvi u teškim okolnostima.

U ratom pogođenoj župi uz zagovor bl. Alojzija naša mala molitvena zajednica ne želi »ljenčariti«, nego svaki od nas želi svoj život živjeti kao poziv i poslanje. Time imamo nakanu kao vjernici laici preuzeti dio odgovornosti za život naše crkvene za-

jednice i biti vjerodostojni svjedoci vjere. O nama su čuli i drugi zainteresirani i pridružili nam se. Danas naša molitvena zajednica broji 53 člana u dobi od 8 do 80 godina. Različitih smo životnih zanimanja: učenici, studenti, radnici, kućanice, umirovljenici, službenici.

Neka nas bl. Alojzije Stepinac svojim zagovorom pomogne u našim nastojanjima.

Marija Olić, župa Gornji Rajić

BLAŽENIK

On nikad pred nikim
Svoja koljena nije s'vio
Osim pred raspetim Kristom
Koji ga je otkupio.
On mrzit nikad
Nikog nije znao
S njegovog lica je
I za neprijatelje
Blagoslov uvijek sjao.
Njegovo oružje bilo je
Samo krunica u ruci.
Blaženi Alojzije Stepinac
Moli u radosti i muci.
Šesnaest godina dugih
U zatvoru treba da trpi boli
I pet godina u pritvoru kućnom.
Neprijatelje ne proklinje
Već za njih moli.
A desete veljače šezdesete
Dok je noć mijenjala zora
Alojzije Stepinac je znao da
Poći se ocu mora.
Umjesto injekcije i lijeka
Tražio je svetu ispovijed
I sestre da s njime mole
Jer došao je njegov red.
I dok su molili »Oče naš«
Na zaziv »budi volja tvoja«
Blaženi Alojzije Stepinac je
Završio trpljenja svoja
Njegova ljubav za Krista
I u našim srcima blista.
Hvala ti, Oče, slava i dika
Što si nam dao Alojzija Stepinca
Zagovornika i blaženika.

Marija Dabrović, župa Gornji Rajić

Molitva vjernika

Svećenicima i članovima Molitvene zajednice donosimo uzorak molitve vjernika za euharistijska slavlja ili druga bogoslužja tijekom ove jeseni. Sigurno će dobro poslužiti kod klanjanja Presvetom, u listopadskim pobožnostima i okupljanjima zajednice. Neka i po ovim zazivima u vjernicima i Blaženikovim štovateljima ojača vjera iz euharistijskog otajstva i Marijinog duha.

Braćo i sestre! Bog je po Isusu Kristu utemeljio Crkvu, da ona snagom Duha Svetoga bude u svijetu znak njegove otkupiteljske ljubavi. U svakom vremenu On u Crkvi podiže uzorne pastire koji njegov narod odvažno predvode na putu spasenja. Nadahnuti primjerom Blaženoga Alojzija upravimo naše pouzdane prošnje Bogu, Svemogućem Ocu.

1. Otajstveno tijelo svoje Crkve vođene papom Ivanom Pavlom II. i svim biskupima hrani, jačaj i brani, Gospodine, svojim euharistijskim tijelom i predragocjenom krvlju posvećuj. Molimo te.

2. Blažena Djevica Marija, suradnica u djelu Kristova otkupljenja, pobjednica nad zlom i grijehom, kraljica mira i pomoćnica kršćana, neka obrani dostojanstvo hrvatskoga i svakog naroda koji želi graditi mir i očuvati svoju slobodu. Molimo te.

3. Blaženi Alojzije Stepinac, najsvjetliji lik Crkve u Hrvata neka bude, Gospodine, uzor svakom hrvatskom rodoljubu u njegovanju čiste savjesti i čvrstog pouzdanja u tebe. Molimo te.

4. Bolesnike i patnike, obespravljene i ponižene, oklevetane i nepravedno optužene, zarobljene ovisnike i osamljene očajnike pohodi, Gospodine, svojim Duhom koji obnavlja lice zemlje. Molimo te.

5. Mladi naraštaj našega naroda vodi, Gospodine, putem čestitosti i kreposti, u poštovanju prema roditeljima i odgojiteljima, u poslušnosti tvome glasu kad ih pozivaš na savršeniji život – da se mnogi odazovu u duhovnu službu svećenika, redovnika i redovnica. Molimo te.

6. Okrijepljeni euharistijskom poputbinom daj, Gospodine, da se svi nađemo u nebeskoj radosti zajedno s Blaženom Djevicom, blaženim Alojzijem, svima svetima i našim dragim pokojnima, koje preporučujemo tvojemu milosrđu. Molimo te.

Bože, Oče naš, blaženom Alojziju udijelio si milost, ne samo vjerovati u Krista, nego i trpjeti za njega neustrašivim apostolskim žarom i ljubavlju prema Crkvi. Udijeli i nama jakost u ispovijedanju iste vjere i postojanosti u trpljenju za nju. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

EUHARISTIJSKI KONGRESI

Euharistijski kongres u Čakovcu 1935.

Pastoralnim djelovanjem koje je imalo za cilj duhovnu i moralnu preobrazbu naroda, bl. Alojzije Stepinac je odlučio provesti proslavljanjem euharistijskih kongresa. Imao je u tome veliku potporu u episkopatu, a i nadbiskup Bauer je bio mišljenja da se slaveći euharistijske kongrese može pridonijeti duhovnoj obnovi naroda.

Božji je pak narod svesrdno prihvatio taj pastoralni Stepinčev program, te se u velikom broju uključivao u pokrajinska euharistijska slavlja dajući si oduška uslijed raznovrsnih promidžbi ideja koje su išle na uštrb Katoličke crkve i katoličkih istina, ali se i moralno jačao da može nadvladati poteškoće koje su proizlazile iz neznanja ili tvrdoće života.

Nakon Euharistijskog kongresa u Virovitici, slavljenog od 15. do 17. kolovoza 1934., mladi je nadbiskup koadjutor slavio takav kongres u Čakovcu, od 23. do 25. kolovoza 1935.

I taj je kongres prošao u miru, usprkos prijetnjama i huškanjima komunista. Spomenimo samo da je radi izazivanja nereda blizu oltara djelovao mladi pravnik Josip Hrnčević, koji će u komunističkoj Jugoslaviji postati državni javni tužitelj i savjetnik u pisanju optužnice protiv nadbiskupa Stepinca uoči montiranog sudskog postupka 1946. i na njemu.

Kongres u Čakovcu uspio je iznad najsmionijih očekivanja. Zabilješke o njemu donosimo i pripremili smo prema bilješkama u katoličkom dnevniku »Hrvatska Straža«, Kronici franjevačkog samostana u Čakovcu i Spomenici župe Čakovec.

ČAKOVEC: od 23. do 25. kolovoza 1935.

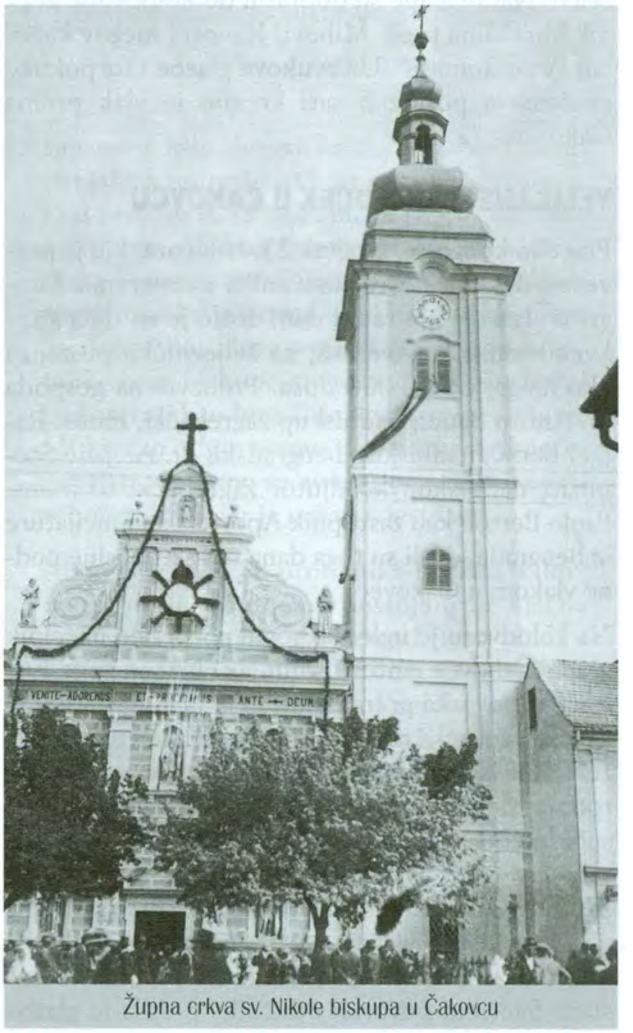
Jedna od najveličanstvenijih katoličkih manifestacija u Crkvi u Hrvata 1935. godine bio je svakako Euharistijski kongres u Čakovcu, proslavljen od 23. do 25. kolovoza. On je dokaz velike religioznosti malog Međimurja, toga najčišćeg hrvatskog kraja, jer ne samo da mu je prisustvovalo do 70.000 duša, ponajviše Međimuraca, nego se narod i obilno koristio duhovnim plodovima Kongresa. Do stotine svećenika ispovijedalo je narod tih dana gotovo od zore do mraka.

Za ovu proslavu radila su: dva odbora, jedan svećenički, i drugi tehnički, u kojem su bili također i laici. Gotovo godinu dana nastojali su da ova slava Krista Kralja u Presvetom oltarskom sakramentu što bolje uspije. Bog je blagoslovio njihov rad, jer je Kongres uspio i brojem kongresista i moralnim plodovima više nego su se pripravljači i mogli nadati.

UGLEDNI GOSTI

Na putu za Čakovec, prispjeli su automobilom u Varaždin, u poslijepodnevnim satima 23. kolovoza 1935., hrvatski metropolit i zagrebački nadbiskup dr. Antun Bauer, nadbiskup-koadjutor dr. Alojzije Stepinac i zastupnik Apostolskoga nuncija u Beogradu Paolo Bertoli, tajnik Apostolske nuncijature.

Nadbiskupski tajnik dr. Franjo Šeper i nadbiskupski ceremonijar dr. Dragutin Nežić stigli su iz Zagreba vlakom u Varaždin.

Župna crkva sv. Nikole biskupa u Čakovcu

Nadbiskupa A. Bauera i koadjutora A. Stepinca među brojnim narodom u svečano okićenoj kočiji, praćenoj s tisuću biciklista i seljačkom konjicom, voze prema župnoj crkvi u Čakovcu uoči euharistijskoga kongresa 1935.

Svečane povorke kretale su se ulicama Čakovca, u kojima je Božji narod ispovijedao vjeru u Isusa prisutnoga u euharistiji i klanjao mu se

Nadbiskupi su tu ušli u vlak prema Čakovcu. Na peronu je svirala glazba organizacije sv. Vida varaždinskih željezničara sve do odlaska vlaka. Peron je bio krcat građanstva grada Varaždina, koje je živo aklamiralo hrvatske nadbiskupe. Nadbiskupima i tajniku Apostolske nuncijature darovani su lijepi buketi cvijeća.

U pratnji gospode nadbiskupa bili su: presvij. Matija Proštenik, apostolski protonotar i lektor Kaptola, kanonici Ignacije Debeljak i Ferdinand Ehrenreich. Nadbiskupe su dopratili do kolodvora: župnik Varaždina preč. Mihovil Kanoti i njegov kapelan Petar Tomašić. Uz zvukove glazbe i uz poklike građanstva poslije 5 sati krenuo je vlak prema Čakovcu.

VELIČANSTVEN DOČEK U ČAKOVCU

Prvi dan kongresa, u petak 23. kolovoza, bio je posvećen dočeku dostojanstvenika i otvorenju Kongresa. Iako je bio radni dan, došlo je na doček crkvenih dostojanstvenika, na željezničku postaju i oko njega, do 10.000 duša. Preuzvišena gospoda dr. Antun Bauer, nadbiskup zagrebački, mons. Rafael Rodić, nadbiskup beogradski, dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup koadjutor zagrebački te mons. Paolo Bertoli kao zastupnik Apostolske nuncijature iz Beograda, došli su toga dana u 6 sati poslije podne vlakom u Čakovec.

Na kolodvoru je ugledne goste pozdravio načelnik grada Čakovca Antun Brodnjak. Nakon toga svrstala se povorka prema samom gradu. Nadbiskupe je vozila seljačka međimurska kočija, sva u cvijeću i zelenilu. Najprije su išli biciklisti u seljačkim narodnim nošnjama, njih 1000 na broju. Poslije njih su išle čete seljačkih konjanika, zatim sva međimurska vjerska i prosvjetna društva pod svojim zastavama. S jedne i s druge strane poredale su se u špaliru tisuće vjernika, koji su klicali Katoličkoj crkvi, Sv. Ocu, hrvatskim nadbiskupima i svećenstvu. Svečanu povorku odličnika pratila je glazba tramvajskih namještenika iz Zagreba s 50 glazbenika. Ti se prizori ne daju opisati. Tisuće ljudi padale su na koljena, da dobiju blagoslov od svojih crkvenih poglavara, drugi su se poredali u duge redove i klicali, treći su pjevali svete pjesme, četvrti molili na glas krunicu i litanije. Uzvici mladića i muževa miješali su se s tihom molitvom starica i staraca, kojima se na očima blistale suze, što vide svoje crkvene poglavare. Zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolit bio je posljednji put na kanonskoj vizitaciji u Međimurju godine 1912.

Kod samog slavoluka bio je izvanredno ganutljiv prizor, kad je sijedi hrvatski metropolit dr. Bauer izašao iz kočije, pa mu pristupila djevojčica od 5 godina Đurđica Matasović, koja se iza svoga buketa od bijelih ruža jedva vidjela, da ga pozdravi, a on se sagnuo da čuje sitno dijete. Jednako je ganutljivo bilo, kada je nakon toga seljačka djevojčica u međimurskoj narodnoj nošnji Veronika Bratić pozdravila nadbiskupa koadjutora lijepim govorom na međimurskom narječju i uručila mu po starom međimurskom običaju vijenac od žitnog klasja ukrašen narodnom trobojkom. Nakon tih pozdrava govorio je domaći župnik fra Mihael Troha, eksprovincijal i kustos franjevačke provincije, i pozdravio nadbiskupe i izaslanika Nuncijature.

Nakn toga je kroz gust špalir prema crkvi krenula procesija, u kojoj su osim odlične glazbe tramvajskih namještenika svirale crkvene pjesme te još dvije glazbe, jedna domaćih vatrogasaca i druga

Nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac pričešćuje djecu prilikom euharistijskog kongresa u Čakovcu 1935. Na tome kongresu podjeljeno je 30.000 pričesti.

franjevačkog kolegija iz Varaždina. Brojan narod nije mogao stati u veliku župnu crkvu, nego se zbio na trg pred njom, ali kako su bili instalirani megafoni, mogao je pratiti i vani crkvene obrede i propovijed nadbiskupa koadjutora, kojim je Kongres otvoren. (Op. ur.: Nažalost, nije nam poznat sadržaj ove Blaženikove propovijedi)

Oko devet sati navečer priredila je nadbiskupima gradska općina bakljadu s podoknicom, na kojoj su svirale sve tri spomenute glazbe, a govorio je dr. Ante Odić, odvjetnik u Čakovcu, inače rođeni Bošnjak. Na njegov lijepi govor odvratio je nadbiskup koadjutor.

NEZABORAVNA BAKLJADA

Oko devet sati navečer okupili su se brojni građani i seljački narod iz okolnih sela na prigodnu bakljadu u čast nadbiskupa i časnih uzvanika. U tom su programu sudjelovala sva društva s glazbama, na čelu s glazbom zagrebačkih tramvajaca. Golemi trg pred franjevačkim samostanom bio je upravo natrpan, tako da je kod bakljade sudjelovalo oko 10.000 ljudi. U ime građanstva i u ime Međimurca pozdravio je nadbiskupe zastupnik naroda dr. Odić, predsjednik Organizacije katoličkih muževa, te prikazao duhovnu i moralnu snagu Međimurja i ulogu Crkve koja mu je u najtežim danima njegove povijesti bila »jedina tješiteljica u nevoljama, jedina pomoćnica, da ga je ona pod svoja krila sakrila onda, kad su ga svi ostali zapustili«. U završnim mislima u ime svih je izrazio uvjerenje da će »Međimurje vazda ostati vjerno svojim katoličkim načelima, Katoličkoj crkvi, Svetom Ocu, svojim nadbiskupima«.

Na dobrodošlicu i pozdravne riječi dr. Odića mons. Stepinac je uzvratio sljedećim govorom:

Župnik o. Mihael Troha oglašuje vjernicima raspored euharistijskog kongresa u Čakovcu, koji se održao od 23. do 25. kolovoza 1935.

Ja vam se zahvaljujem na dočeku. Naši euharistijski kongresi čisto su crkvena proslava. Oni nemaju ništa zajednička sa kakvom bilo politikom. Ali ipak uza sve to baš ti euharistijski kongresi postali su pravi trn u očima protivnika katolicizma. Oni bi u njima silom htjeli naći ono, čega u njima nema, da nas katolike i nas biskupe mogu onda denuncirati i prikazivati kao bundžije i protivnike države. Mi kratko odgovaramo, da se izazivati nećemo dati, da ćemo sačuvati potpuni mir i prisebnost duha, jer je naša savjest čista.

Ali je svijest naših protivnika nečista. Glavno je, da mi ostanemo postojani uz vječna Kristova načela i uz svoj narod. Toga nitko u našim dušama ne može razoriti. Od toga nas nitko ne će moći otrgnuti. Raziđite se dakle mirno svojim kućama i dokažite izazivačima, da mi znamo dostojanstveno slaviti Euharistijskog Spasitelja. Agenti provokatori, koji se danas među nas guraju i koji okolo putuju po svim našim crkvenim svečanostima, ne bi li nešto našli za sebe, neka znadu, da im ne ćemo nasjedati. Istina Katoličke crkve spojena s pravdom mora pobijediti.

Na Euharistijskom kongresu u Čakovcu sudjelovala su brojna djeca i mladež

PROPOVIJEDI I SAKRAMENAT POMIRENJA

Pripravni odbori pobrinuli su se da za vrijeme Kongresa propovijedaju i održe predavanja naši ponajbolji propovjednici i govornici. Tako je 24. kolovoza održao prvu propovijed u šest sati ujutro fra August Šlibar, provincijal franjevačke provincije iz Zagreba. Govorio je o povijesti euharistijskih kongresa. Uznastojao je sakupljeni narod pripraviti na veličanstvenu proslavu. Njegova propovijed, kao uopće svi govori za vrijeme Kongresa, čuli su se na prostoru oko crkve pomoću megafona. Za vrijeme euharistijskog slavlja pjevali su zborovi svih međimurskih župa, a dirigirao je o. Kamilo Kolb, poznati franjevački glazbenik.

Na euharistijskom kongresu u Čakovcu 1935. sudjelovale su brojne katoličke organizacije

Toga se dana već od pet sati Božji narod počeo pripravljati za Kongres ispovijedima: u crkvi, u prostranom franjevačkom kvadratu, zatim u kapeli starog Zrinjskog grada, te u improviziranoj kapeli u građanskoj školi.

ZBOROVANJE DJECE

Te je subote bio dan zborovanja i dan djece. Međimurska su djeca pripadala među najoduševljenije, a sigurno među najpožrtvovnije kongresiste. Nekoja od njih su toga dana pješačila i 7 sati (npr. iz Kotoribe), kako bi na vrijeme stigla na Kongres. Od šest sati ujutro skupljala su se ona na športskom igralištu Čakovečkog športskog kluba, te ih se do osam sati skupilo što iz bliže što iz dalje okolice nekoliko tisuća.

U osam sati krenula su djeca u povorci praćena glazbom franjevačkog kolegija s igrališta na trg pred gradskom vijećnicom, gdje je bio podignut oltar za ovu zgodu kao i za obrede za svečanu kongresnu misu u nedjelju. Tu im je pod svetom misom propovijedao o. Srećko Majstorović, kateheta preparandije, a pričešćivao ih je i sam nadbiskup koadjutor. Nakon misnog slavlja djeca su pošla opet u povorci praćena glazbom u Zrinjski grad, gdje su im mjesne gospođe priredile doručak. Za cijelo to vrijeme mjesno i seosko učiteljstvo vodilo je djecu i brinulo se za red.

Spomenimo da se toga dana pričestilo preko 5000 djece. Poslije dječjeg doručka oko 11 sati bila je u Zrinjskom gradu priredba za djecu, na kojoj je glazba franjevačkog kolegija odsvirala nekoliko skladbi, a odlična pedagoginja i javna radnica Marica Stanković, profesorica iz Zagreba, održala je vrlo uspjelo predavanje za djecu. Nakon toga je davana predstava kazališnog komada *Sitni cvjetovi*, koji je za prvopričesnike napisao g. Antun Matasović,

Povorka sa svećenicima približuje se oltaru

Euharistijskom kongresu u Čakovcu 1935. prisustvovalo je preko 50000 vjernika

direktor trgovačke škole u Čakovcu, a koji je ovdje prvi put izveden. Predstavljale su članice trećeg reda u Čakovcu, članovi omladinskog društva *Branimir*, te dvadeset i četvero djece kao prvopričesnici i anđeli, a glavnu dječju ulogu imala je piščeva kćerka Stanka, učenica III. razreda osnovne škole. Predstavljanje je bilo tako odlično, da su kod dirljivih scena plakala ne samo djeca, nego i odrasli ljudi. Na ovoj priredbi za djecu bili su i nadbiskupi Rodić i Stepinac.

Toga poslijepodneva brojni su se najmlađi kongresisti nakon svoga zborovanja uputili kućama.

ZBOROVANJE MUŽEVA I ŽENA

Tijekom prijepodneva dolazile su procesije u grad iz Kotoribe, Vidovca, Draškovca, Preloga, Goričana, Sv. Jurja u Trnju sa svojim župnicima na čelu. Oko 12 sati bilo je u gradu stranoga svijeta oko 20000.

U 10 sati počela su staleška zborovanja, i to za muževe u građanskoj, a za žene u osnovnoj školi. Kako je udruženje katoličkih muževa priredilo ove i prošle godine par javnih predavanja za muževe, nije bilo začudno, da je na zborovanje došlo do 2000 muškaraca, ali je iznenadilo, da je jednak broj žena došao na zborovanje za žene, što znači da su i one spremne primati veću duhovnu poduku.

Zborovanju za muškarce predsjedao je Ljuboslav Kuntarić, profesor preparandije u Čakovcu, a govorili su poznati naši javni radnici dr. Velimir Deželić iz Zagreba o temi: *Euharistija i otac obitelji*, te dr. Juraj Rebok, liječnik u banovinskoj bolnici u Glini, inače rođeni Međimurac, o temi: *Euharistija i socijalni apostolat katoličkih muževa*. Njihova izvanredno lijepa predavanja saslušali su muževi pozorno i ozbiljno, te su ih nagradili oduševljenim aklamiranjem. Mora se istaknuti požrtvovnost koju su govornici pridonijeli za uspjeh Kongresa. Naime, jedan od njih je kod kuće ostavio teško bolesnu suprugu, a drugi bolesno dijete. Ravno s vlaka su došli na govornicu, a onda se prvim vlakom obojica vratila svojim domovima.

Učiteljica na vježbaonici preparacije u Čakovcu gđa Terezija Matasović predavala je ženama o temi: *Euharistija i majka obitelji*. Kako je predavačica sama mati sedmero djece, od kojih je šestero živih, govorila je međimurskim majkama, koje od reda imaju brojnu djecu, iskreno od srca srcu, pa su joj se poslije predavanja plačući zahvaljivale i ljubile ruku moleći je, da se slična predavanja za žene češće održavaju.

ZBOROVANJE MLADEŽI

U 3 sata poslije podne bila su na istim mjestima gdje i dopodne zborovanja za mladiće i djevojke. Mladića je na zborovanju bilo oko 1500, a djevojaka nešto manje. Stjepan Ramljak, direktor Caritasa iz Zagreba, i dr. Đuro Kuntarić, odvjetnik iz Požege, održali su predavanja mladićima, a prof. Marica Stanković djevojkama.

Gosp. Ramljak je govorio o temi: *Euharistija i katolički mladić*, a dr. Kuntarić o temi: *Euharistija i društveni rad katoličkog mladića*. Prof. Marica Stanković govorila je o temi *Euharistija i katolička djevojka*. I ova su predavanja jednako uspjela kao i dopodnevna.

Pred kraj zborovanja došao je i mons. Stepinac, koji je nakon govora dr. Kuntarića, zahvaljujući na pozdravu, rekao »kako su naše manifestacije čisto vjerske«, i uputio vjernike »da se kako na Kongresu tako i za vrijeme dijeljenja sv. Potvrde, koja će se poslije Kongresa obaviti u cijelom Međimurju, vladaju dostojanstveno, kako ne bi koji taj pojedinac nasjeo provokatorima, koji žele, da na bilo koji način skrenu značenje ovih lijepih vjerskih manifestacija na polje političko i političkih pokreta.

Radujući se uspjehu Kongresa i vjerujući u velike njegove plodove podijelio je nazočnim kongresistima, koji su svi klečali, svoj natpastirski blagoslov.

Praćen klicanjima kao i poklicima Sv. Ocu Papi ostavio je nadbiskup koadjutor mjesto omladinskog zborovanja, koje je time i završilo.«

Za vrijeme pontifikalne sv. mise na euharistijskom kongresu u Čakovcu 1935. propovijedao je jedan od najboljih propovjednika u Hrvatskoj, sveučilišni profesor dr. Stjepan Bakšić

EUHARISTIJSKE POBOŽNOSTI I PRIREDBE

Nakon staleških zborovanja bio je poslije podne u crkvi blagoslov, na kojemu je propovijedao franjevac dr. Teofil Harapin, sveučilišni profesor u Rimu, o temi *Euharistija utjeha naroda*. Kao cijelog dana, tako i ovaj puta bijahu crkva kao i trg pred njom puni naroda. Budući da je i nakon blagoslova u crkvi bio izložen Presv. Oltarski Sakramenat, brojni mu se narod klanjao i pred njim obavljao svoje pobožnosti.

Poslije blagoslova i propovijedi davali su u 7 sati na večer križari iz Nedelišća predstavu *Rasipni sin* od Pave Matijevića, koja je bila izvedena potpunom savršenošću na opće udivljenje brojnih gledalaca. Tu večer, kao dan prije i slijedeći dan, davala su oba čakovačka kina predstave religioznog sadržaja.

U 10 sati noću bilo je klanjanje, za vrijeme kojega je propovijedao preč. Krešimir Pećnjak, rektor bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu. On je propovijedao i za vrijeme svečane ponoćke, koju je odslužio mons. Rafael Rodić, beogradski nadbiskup. Kako je na kongres došlo preko 3000 Prekomuraca, odslužena je i za njih posebna ponoćka u građanskoj školi.

TREĆI DAN KONGRESA

Treći dan Kongresa, u nedjelju 25. kolovoza, započeo je misom u 5 sati ujutro. Propovijedao je o. Sibe Budrović, dominikanac iz Zagreba, o temi *Euharistija izvor duhovnog života*. U 7 sati bila je misa za Slovence iz Štajerske i ostalih slovenskih krajeva. Kod te je mise propovijedao na slovenskom jeziku dr. Hadrijan Herič, franjevački gvardijan iz Maribora.

U 9 sati prije podne počeo je na trgu pred gradskom vijećnicom svečani pontifikal, koji je služio nadbiskup koadjutor dr. Stepinac u nazočnosti hrvatskoga metropolita i beogradskog nadbiskupa te brojnu asistenciju. Spomenimo da su uz župnike iz međimurskih i brojnih drugih župa u euharistijskom slavlju sudjelovali: dr. Đuro Međerec, rektor Zavoda sv. Jeronima u Rimu, Bartul Ganza, župnik Dicma, dr. Karlo Balić, profesor na franjevačkom sveučilištu u Rimu kao zastupnik franjevačke provincije Presv. Otkupitelja, Tomo Košutić, župnik u Maruševcu, Josip Godrijan, župnik u Sv. Iliji pokraj Varaždina, dr. Markov – profesor, prebendar iz Varaždina Nikšić i kapelan varaždinski Tomašić.

Mnoštvo Božjeg naroda sačinjavale su hodočasničke povorke iz Podturna s 1000 vjernika, iz Sv. Jurja u

Svečanu pontifikalnu misu na euharistijskom kongresu u Čakovcu 1935. predvodio je nadbiskup koadjutor dr. A. Stepinac

U dvorištu Zrinskoga grada priređena je dječja predstava, koju su uz pratnju župnika posjetili i nadbiskupi Stepinac i Rodić

Kongresist – Nikola Vuk

Gospodin Nikola Vuk, župljanin župe Sv. Jakoba u Prelogu bio je sudionik Euharistijskog kongresa u Čakovcu 1936. godine. Rođen je 3. prosinca 1925. Svojom je rukom, 7. rujna 2004., zabilježio slijedeće svedočanstvo: »Kao dijete sam s majkom Dorotejom i tetom Marijom Hrešić te ostalim romarima iz župe Prelog, u velikoj procesiji, godine 1936. pješice išao u Čakovec na Euharistijski kongres.

Premda sam bio dijete, još se sjećam velikog broja hodočasnika koji su došli iz svih krajeva Hrvatske. Neki su od njih zajedno s dijelom romara iz Preloga spavali u športskoj dvorani Preparandije. Premda smo spavali na slami bilo nam je udobno. Sudjelovali smo na gotovo svim točkama pripremljenog programa te smo se drugi dan poslijepodne, u procesiji, oduševljeni i ojačani u vjeri, vratili u Prelog.«

Trnju preko 500, iz Sv. Jurja na Bregu s preko 500, brojni vjernici iz Virovitice predvođeni gvardijanom i župnikom o. Anđelkom Novakom, s Trsata je brojne hodočasnike doveo o. Sidonije Šolc, iz Zagreba je o. Dioniz Andrašec, trećoredac, doveo veliki broj hodočasnika. Tu su bili vjernici iz Martijanca, Bednje, Lepoglave, Sv. Martina na Muri, Ludbrega, Sv. Jurja predvođeni župnikom Ivicom Vučetićem, iz Sv. Marije Međimurske sa župnikom Marciušom, zatim hodočasnici iz Đurđevca, iz Ptuja, iz Vidovca, Hrvatske Kostajnice (s fra Gretschlom), iz Otočca, iz Ljubljane (brojni u narodnim nošnjama), iz Varaždina (2000 organiziranih), preko 3000 vjernika iz Prekmurja predođenih umirovljenim župnikom Jožetom Kleklom, iz Nedelišća 3500 predvođenih župnikom i dekanom Valentinom Lehpamerom i kapelanom Franom Juršetićem, iz Selnice preko 1000 duša pod vodstvom župnika Rodića, iz Štrigove preko 1000, iz Belice u narodnim nošnjama preko 1500, iz Male Subotice preko 1000 predvođeni župnikom Valentinom Malekom, iz Goričana preko 1500 sa župnikom Kristovićem, brojni vjernici iz Preloga, iz Draškovca preko 500, predvođeni župnikom Kanotijem, iz Kotoribe preko 1000, iz Macinca preko 500, iz Dekanovca oko 1200, predvođenih župnikom Josipom Horvatom.

Za vrijeme ove službe Božje propovijedao je dr. Stjepan Bakšić, sveučilišni profesor iz Zagreba, o temi *Euharistija zalog vječne sreće*.

Njegove duboke misli, krasna pjesnička dikcija i govornička vještina djelovala je na ogromne mase naroda. Tu je bilo za vrijeme svete Mise i za vrijeme javnoga zborovanja sabrano preko 50000 ljudi. Ovako veliki broj na jednom mjestu nije nikada skupljen u Čakovcu otkada on postoji.

Na krasnom ljetnom suncu vijorile su stotine crkvenih zastava, stotine križeva, stotine svetih slika, mužari su sa staroga grada neprestano pucali, zvona s franjevačke crkve zvonila na sav glas, tri glazbe na trgu svirale su svete pjesme. Brojni je Božji narod u najsvetijem zanosu pjevao crkvene pjesme. To je bio vrhunac euharistijskih svečanosti. Jaki glas govornika dr. Bakšića raznosio se u najudaljenije ulice, grmio je kao grom, odzvanjao je i vraćao se natrag oltaru.

U pola 12 bila je posebna misa za Mađare, kojima je propovijedao na njihovom jeziku preč. Ivan Jerič, dekan iz Turnišča u Prekomurju.

KONGRESNO ZBOROVANJE

Kad je završilo euharistijsko slavlje, na istom je mjestu otpočelo javno zborovanje. Na govornicu je stupio dr. Odić, koji je otvorio javno zborovanje. Najprije se kratkim riječima pozdrava nazočnima obratio predsjednik odbora fra Mihael Troha.

Nakon njega su vrlo temperamentno govorili dr. Janko Šimrak, sveučilišni profesor u Zagrebu, o temi *Euharistija i jedinstvo Crkve*, dr. Anto Odić o temi *Euharistija svjetlo naroda*, i Anton Metzger, umirovljeni maior iz Zagreba o temi *Euharistija i katolička akcija*. Megafon je opet omogućio da je sav narod mogao jasno saslušati govornike, a onda

Stari grad knezova Zrinskih u Čakovcu još nikad nije vidio toliko razdragane mladeži kao tijekom euharistijskoga kongresa 1935.

se u redu i miru razišao da se spremi za popodnevnu procesiju.

Gradska općina je za nadbiskupe i uzvanike pripremila u podne banket, na kojemu je bilo više zdravica i govora, na kojemu je napose impresionirao kratak govor hrvatskoga metropolita, kojim je izrazio svoje udivljenje nad uspjehom Kongresa. (Op. ur.: Nažalost, taj Blaženikov govor nije sačuvan.)

Još u 1 sat po podne počeo se narod redati za procesiju. Svakoj je župi i skupini bilo određeno mjesto, pa je do 3 sata, kada je točno krenula procesija, bilo potpuno sve uređeno. Procesija je bila duga 3 i pol kilometra, a narod je stupao u redovima, po osam osoba.

Koliko je osoba u njoj bilo može se samo približno odrediti. Međimuraca je bilo svakako najviše, iz 23 međimurske župe bilo je iz svake prosječno 500, a iz nekojih 1500 do 2000 duša. Poslije njih su brojčano bili najviše zastupani Zagorci, Štajerci, Prekomurci (kojih se očekivalo najviše 1500, a došao ih je dvostruk broj), te Zagrepčani. Došao je vrlo velik broj duša iz Koprivnice i okolice, zatim od Ludbrega, pa iz Slavonije od Virovitice i Nove Gradiške, te čak iz Hrvatskog primorja. Istoga dana prugom Čakovec-Zagreb vratilo se kući vlakom preko 4000 osoba. Iz Ljubljane je bila posebna skupina u slovenskoj narodnoj nošnji. Broj Prekomuraca je napose iznenadio, jer je toga dana bilo jedno narodno zborovanje u njihovom kraju.

U procesiji je vladao uzoran red, jer je svatko imao određeno mjesto, a zasluga je to ne samo brojnih mjesnih redatelja, nego također i raznih vatrogasnih udruženja, jer su se vatrogasci brinuli za red svojih župa. U procesiji se vidio lijep broj križarskih i domagojskih skupina kao i ostalih katoličkih društava sa zastavama. Bile su tri vrlo lijepe simbolične skupine djece. Osim spomenute tri glazbe, bila je još jedna iz Prekomurja, te desetak međimurskih seoskih glazba, kao i par njih iz ostalih naših krajeva. Uz zvonjavu zvona, molitve, pjevanje pobožnih pjesama i sviranje glazbi, prošla je procesija glavnim ulicama Čakovca i završila na trgu pred gradskom vijećnicom, gdje je Kongres nakon blagoslova i posvete Srcu Isusovu konačno završen.

ČAKOVEC – DOMAĆIN KONGRESA

Tri dana Kongresa izmijenila su posve lice Čakovca. Kuće su bile okićene zelenilom i cvijećem, noću urešene žaruljama, napose pak župna crkva, s čijeg su tornja osim toga paljene bengalske vatre. Narod je neprestano dolazio u procesijama pod crkvenim i narodnim zastavama moleći i pjevajući pobožne pjesme, te se skupljao oko crkve i drugih mjesta, gdje je mogao primiti svete sakramente. Domaće je žiteljstvo u svakom pogledu izlazilo kongresistima na ruku, a ponašanje naroda bilo je upravo primjerno, te se za čitavo vrijeme Kongresa nije dogodila nikakova nepodopština.

Čakovečki je kongres u brojčanom pogledu uspio kao malo koji pokrajinski kongres, a u primanju duhovnih okrepa kongresista može se mirne duše usporediti s kongresom u Hvaru od prije par godina, koji se u ovom pogledu smatra jednim od najuspjelijih. Ovaj kongres je svakako od povijesne važnosti za Međimurje, koje nakon njega stupa u novu fazu duhovnog preporoda, a marno će svećenstvo znati učiniti da plodovi zaista ostanu i trajni.

NIKOLA ZRINSKI

Franjevce je u Čakovec doveo godine 1659. Nikola Zrinski, ban hrvatski. Bijaše on »ponos i dika Hrvata, strah Turaka, štit i obrana kršćanstva«. Najprije je za novu redovničku obitelj podigao drveni gostinjac (hospitium), kraj kojega je dao sagraditi i zidanu crkvicu sv. Nikole, na čast tome svom velikom patronu. Često se u povijesti pripovijeda, a i izvješća pripremljena uz Euharistijski kongres u Čakovcu tako govore, da je taj »vrli junak zaglavio na lovu u Kuršanečkom lugu kod Drave navodno od vepra 18. studena 1664. u naponu muževne dobe u 44. godini viteškog žića svoga, te su ga pokopali u pavlinskoj crkvi sv. Helene«. Međutim, istina je drukčija. Nikola Zrinski je bio žrtva bečkog dvora. Nitko ne sumnja da je to bilo isplanirano ubojstvo, s ciljem da se Nikolu ukloni s političke pozornice.

Ubio ga je Stefan Paka s dvojicom suradnika, koji je kazivanjem da je vidio vepra Nikolu namamio u

OSNUTAK ŽUPE U ČAKOVCU

Čakovec je nekoć pripadao u župu u Mihovljan, na čijem su se groblju Čakovčani i pokapali. Budući da je Mihovljan udaljen od Čakovca oko tri kilometra, vjernici su redovito polazili franjevačku crkvu. Stoga car Josip II., koji je inače mnogo samostana ukinuo, nije dirao u čakovečki samostan, nego je naprotiv 1789. ukinuo župu u Mihovljanu, podijelivši franjevcima u Čakovcu upravu te župe. Ovaj je carev nalog proveo zagrebački biskup Maksimilijan Vrhovec, došavši s dva kanonika: Franjom Rafajem i Pavlom Selendićem u Čakovec, te je 8. studenoga 1789. mihovljansku župu sv. Mihalja prenio u Čakovec. Prvim župnikom te nove župe bio je o. Hilarije Lavašić, a tom zgodom preuzeše franjevci i znatan posjed bivše župe u Mihovljanu. Biskup Vrhovac dijelio je dva puta svetu potvrdu u Čakovcu. Prvi put je 8. kolovoza 1803. krizmao 3572 djece, a drugi put 14. i 15. lipnja 1822. njih preko 2000.

Vjernici se nakon velikih trodnevnih svečanosti prilikom euharistijskog kongresa u Čakovcu 1935. spremaju na povratak svojim kućama puni svetog oduševljenja

Govor dr. A. ODIĆA na javnom zborovanju

Na ovom kongresu došla je do najvećeg izražaja naša vjera u Krista, očitovala se naša volja, da se u svom životu ravnamo prema načelima katoličke vjere. Na ovom zborovanju pokazali smo, da nas nije mali broj, da nismo osamljeni, već da smo velika snaga, sinovi naroda koji ponosno ispovijeda svoju vjeru. Braćo, u životu naroda, kao i u životu pojedinca, ima lijepih i gorkih časova. Kada je čovjeku dobro, lako zaboravlja na Boga, ali kad ga pritisne nevolja, kada ga iz dana u dan zlo bije sa svih strana, kada ga ostavi sve na svijetu, ostaje mu jedina nada vjera u Boga, vjera u vječnu pravdu. I u životu naroda mijenjaju se dobri i loši deceniji, sretna i nesretna stoljeća. Naš narod pretrpio je u svojoj prošlosti mnogo zla. Kada se sve zlo srušilo na naš narod, kada su Turci osvojili devet desetina naše domovine i došli sve ovamo na našu najsjeverniju točku u naše Međimurje; kada je narod ostao bez vođa, kada su crkve porušene, i jedan svećenik dolazio na 50 ili 100 km, u tim časovima, kada su nam sve bili oduzeli što su nam mogli oduzeti, preostalo nam je jedino ono što nam nijedna sila ne može oduzeti, a to je bila vjera u Boga pravednika u našim dušama i tiha molitva na našim usnama, molitva pred slikom Majke Božje.

Toj molitvi, toj čvrstoj vjeri imamo da zahvalimo, što smo se održali kroz tisuću godina. Kada je tuđinska sila bila najveća, kada je grofovska tlaka bila najteža, svećenik je bio uz svoj narod. Kada se Hrvatu branio njegov materinski jezik, vjera je čuvala potomstvu tu našu dragu materinsku riječ.

Bilo je velikih naroda, koji su redom propali, kada su izgubili vjeru u Boga, bilo je silnih carstava, koja su se srušila, kada je u njima zavladala nepravda. A ima malenih naroda, koji su se održali kroz tisućljeća, jer ih je spasila vjera, vjera u Boga, vjera u vječnu pravdu.

Tim narodima svijetlilo je vječno svjetlo, presveti oltarski sakramenat. Vodio ih je Krist Spasitelj. Naš narod bit će tako dugo jak i moćan, ako bude vjeran Bogu i crkvi, bit će narod budućnosti, ako bude u njemu ljubav jača od mržnje, ako sloga nadvlada razdor i zavist.

Mi Međimurci ne ćemo da budemo zadnji, već hoćemo da budemo među prvima u katoličkom životu i radu.

Naše Međimurje je maleno, ali je naša vjera velika.

šumu i Nikolu ustrijelio u potiljak. Vepar jest u igri, ali u drugotnoj ulozi negoli u bečkom prikrivanju zločina. I sam francuski veleposlanik Gremonville u Beču javio je kralju Luju XIV. da je »ban ubijen po nalogu Bečkoga dvora«.

Spomenimo da je svečane sprovodne obrede obavio zagrebački biskup Petar Petretić 21. prosinca 1664., i da je pedestak godina nakon toga ubojstva, u toj istoj šumi, kneginja Pignatelli podigla spomenik Nikoli Zrinskom.

GROBNICA GROFOVA ZRINSKIH

U sv. Heleni zapušteno narodno svetište

Dugo je osamljeno na podnožju međimurskih gorica stajala apsida, ostatak nekada pavlinske crkve u svetoj Heleni i grobnice obitelji Zrinskih. Kraj nje se do pred kongresne dane u Čakovcu mogao vidjeti jedan dio pavlinskoga samostana. Nažalost, danas je sve uništeno!

Godine 1376. osnovao je pavlinski samostan u svetoj Heleni Stjepan Lacković, poznat sa svoga tragičnoga završetka na saboru u Križevcima.

Mijenjali su se gospodari Čakovca i Međimurja, ali pavlini su ostali do sudbonosnoga dekreta Josipa II., koji im je ukinuo samostan. Iako su doživjeli par desetaka godina poniženje radi prelaza Jurja Zrinskoga starijega na protestantizam, oni su opet dobili svoju zadovoljštinu. Juraj mlađi povratio se nagovorom pavlinskoga priora Iva Bakića u krilo Katoličke crkve i javno se u Sv. Heleni 13. travnja 1621. odrekao Luterove vjere.

Pavlini su ostali čuvari grobnice sve do svoga rasula. U toj grobnici zakopani su mnogi odličnici iz rodova grofova Zrinskih. U njoj je sahranjena glava sigetskoga Leonide Nikole Zrinskoga, u njoj počivaju kosti Jurja ml., njegova brata Nikole i mnogih drugih toga roda, koji je našem narodu dao preko desetak banova.

Obitelj grofova Zrinskih namrla je našoj povijesti divnih primjera vjere iz ljubavi prema rodu. Ona je kroz stoljeća ispunjavala našu povijest.

I dok drugi narodi štuju svoje velikane i čuvaju s najvećim pietetom sve ono što podsjeća na njih, evo naš narod i njegova inteligencija zaboravila je na grobnicu grofova Zrinskih u Sv. Heleni, da joj dade zasluženi pietet. Bilo je dobronamjernih pokušaja, da se ostatci nekadašnjeg pavlinskog samostana sačuvaju i istraže, ali pokušaji nisu naišli na potporu javnih vlasti.

Ostatci grobova grofova Zrinskih u Sv. Heleni uporno gledaju na nas i čekaju čas, da postanu svetište svih Hrvata.

Profesor Ljuboslav Kuntarić

VELIČAJNOST ČAKOVEČKOG KONGRESA

Euharistijski kongres u Čakovcu bio je takva manifestacija katolicizma, da je premašio i sva najoptimističnija očekivanja. Prema jednodušnom sudu sviju, na njemu je sudjelovalo preko 60000 vjernika. Tako je taj kongres po broju sudionika ravan prvom velikom hrvatskom katoličkom kongresu u Zagrebu godine 1923. Euharistijski kongres u Čakovcu prešao je dakle preko granica pokrajinskoga kongresa. On se proširio na sve krajeve naše domovine i pretvorio se u opći narodni euharistijski kongres.

Tu su se u zajednici vjere našle tisuće i tisuće vjernika iz Hrvatskog zagorja. Tu su bili zastupani vjernici iz Slavonije, s obala našeg Jadrana na Trsatu, i iz drugih krajeva. Prekomurski Slovenci došli su pod vodstvom Jože Klekla u velikom broju. Trebalo je samo gledati taj šaroliki seljački svijet iz svih naših krajeva, kako se u gradu hrvatskih junaka Zrinskih, gdje je vrcnula iskra slobode protiv austrijskog nasilja, među sobom upoznaje, pripovijeda svoje seljačke nevolje, tješi u teškim prilikama.

Trebalo je samo vidjeti lica tih naših seljaka, kako su sjala od radosti, kako su bila utješena kao nikada do sada, kako su bila puna nade u bratskoj slozi i u vezi s Presvetom Euharistijom. Baš Presveta Euharistija digla im je danas srca u nebeske visine i učinila ih nekim nadzemaljskim mističnim bićima, dala im novoga zamaha, oduševila ih do vrhunca, ulila im nove snage. Baš Presveta Euharistija liječila je njihove rane. Brat uz brata, seljak uz seljaka, tisuće uz Euharistiju grlili su se, ljubili, hrabrili, bodrili. Tu se vidjela veličina duše našega seljaka. Nije on materijalist, nije on privezan uz blago ovoga svijeta, nije on oportunist, ne gleda on na svoju korist. On se danas očitovao kao div idealizma, kao borac, kao onaj, koji znade sebe i svoje koristi podrediti općem dobru. Pod Presvetom Euharistijom visoko se dakle digla duša toga mučeničkoga seljaka i pokazala pred čitavim svijetom herojstvo žrtve.

Euharistijski kongres u Čakovcu bio je neviđena duhovna manifestacija. Njegov izvanji sjaj nije bio ništa drugo nego samo slabi odsjev unutarnje duhovne veličine. Narod je u desecima tisuća upravo hrlio na ispovijedi i pričesti. Na stotine svećenika iz Međimurja i iz obližnjih krajeva ispovijedalo je kroz tri dana bez prestanka s malim odmorom od dva sata poslije ponoći do četiri sata u jutro. Ispovijedalo se ne samo u prostranoj franjevačkoj crkvi, nego u franjevačkim predvorjima samostana, u vrtu, po gradskim ulicama. Pokornici su dolazili u masama, klečali pred svećenicima i ispovijedali svoju vjeru i svoje grijehe.

Kroz tri dana euharistijskoga kongresa podijeljeno je preko 30000 svetih Pričesti. Na Kongresu su propovijedali naši najbolji propovjednici, koji su oduševljavali narod za Boga, za vjeru, za istinu i pravicu. Čitavi Čakovec je ova tri dana pretvoren u jedno veliko sve-

tište. Sve je to bilo sveto: i ulice, i kuće i trgovi i dvorišta kuća. Svuda su bile svete slike, molitva, svuda crkvena pjesma.

S prozora sam gledao svetačke seljačke obraze, preobražena lica djece, oduševljenje muževa i žena. Pričest na ulicama trajala je sate. Iza njih, koji se pričešćuju, ulaze u grad ulicama procesije iz međimurskih i zagorskih sela i župa. Naprijed nose čvrste seljačke ruke veliki križ. Čvrsto su ga pritisnule na grudi. Taj križ je sve tomu narodu u teškim nevoljama. Iza njega stupa četa seljaka, seljakinja, djevojaka, nevine djece. Svi su danas u svečanom ruhu. Pjevaju crkvene pjesme bez prestanka i gledaju na križ pred sobom.

Takvi se prizori ne mogu opisati, nego samo doživjeti i vidjeti. Ili treća slika. Propovjednik govori u crkvi oko deset sati noću. Njegov se glas i njegove svete riječi prenose na ulice i trgove. Svatko može čuti propovijedi i u svojoj sobi. I gle, ljudi su posjedali po trgovima i ulicama, sklopili su ruke na prozorima kuća, i slušaju s najvećom pažnjom svete riječi. Kroz muklu noć prolazi sveti glas propovjednikov, daje poseban ton čitavoj svečanosti, razliježe se u tihoj noći daleko preko gradskih ulica po poljima, na kojima se zelene kukuruzi!

Ali je Euharistijski kongres u Čakovcu pokazao jasno pred svima veličinu ideje sv. Franje i franjevačkog reda. Na čelu euharistijskog odbora stoji eksprovincijal i gvardijan provincije sv. Ćirila i Metoda o. Mihael Troha. On je za ovaj kongres počeo raditi već prije godinu dana sa svojim najbližim suradnicima: direktorom trgovačke škole prof. Antunom Matasovićem i profesorom Ljuboslavom Kuntarićem.

Čakovečki franjevački samostan i čakovečka franjevačka župa pokazala je i ovom prilikom svoju snagu, jakost ideje sv. Franje.

S jedne Tijelovske procesije u Čakovcu. Pobožnost puka plod je i euharistijskog kongresa održanog u Čakovcu 1935.

Jedinstvo svećenstva i naroda

Euharistijski kongres u Čakovcu pokazao je napokon i najveću ideju, a to je sloga i jedinstvo seljačkoga naroda s katoličkim svećenstvom. Ta se sloga pod sjenom Presvete Euharistije kroz ova tri dana očitavala u takvoj veličini, da je ništa nije kadro raskinuti. Naše katoličko svećenstvo na čelu s katoličkim episkopatom stoji uz svoj narod, drži sa svojim narodom. Ono je niklo iz njegova opanka, ono je odgojeno i odraslo u seljačkim kućama. Ono je dakle seljačko, narodno. Ta sloga naroda i svećenstva nije izvanja nego duboko unutarnja.

To se najbolje vidjelo kod dočeka dvojice hrvatskih najviših crkvenih predstavnika, zagrebačkih nadbiskupa. Ogromne mase seljačkoga naroda smatraju ih svojim sinovima. Mladoga nadbiskupa-koadjutora smatra narod svojim najbližim bratom. Dolaze k njemu u sobu, razgovaraju s njime bez svakih ceremonija, zdrave se s njime kao sa svojim susjedom, pitaju ga za zdravlje i za prilike u Krašiću, razgovaraju o ljetini, o poljima i o svim seljačkim poslovima. Eno prvog dana navečer došli su s nadbiskupom u moju sobu. Razgovaraju s njime i mole ga, da prilikom bakljade kaže narodu seljačku riječ utjehe.

I nadbiskup-koadjutor kazao je kroz prozor kratku seljačku riječ, koja ih je sve uzdigla. Tisuće su manifestirale svome nadbiskupu, tisuće su dizale svoje oči, da vide njegovo lice. Mladi nadbiskup-koadjutor govorio je bez svakoga nakita. Jednostavno seljački, da ga je svatko mogao razumjeti. Ovaj veliki Euharistijski kongres u Čakovcu novo je svjedočanstvo da danas vrijedi kao najveća svetinja potpuna sloga i jedinstvo klera s našim narodom. Katolička crkva, katolički episkopat, katoličko svećenstvo evo drži sa svojim hrvatskim narodom. Ono je uz njega. Ništa ga ne može rastaviti od srca i duše svoga naroda. Ništa ga ne može istjerati iz njegove sredine.

Katolička crkva, katolički episkopat i katoličko svećenstvo ne vodi nikakve politike. Ono je izvan i iznad politike, ali Katolička crkva, katolički hrvatski episkopat i katoličko hrvatsko svećenstvo drži čvrsto sa svojim narodom. To je njegova sveta dužnost od samoga Boga mu dana. On se te dužnosti ne može nikada odreći. Na tu ga dužnost sili ne samo sva vjekovna prošlost nego i zapovijed Božja. Od te dužnosti ne će katoličko svećenstvo nitko odvratiti: niti laskanja, niti prijetnje, niti kakva politička mešetarenja, niti kakve političke stranke, niti kakve diplomacije, niti sve intrige zajedno, jer katoličko svećenstvo dobro znade, da kad drži sa svojim narodom, da stoji na strani istine i pravde.

SVJEDOČANSTVA

GODIŠNJICA SMRTI ŽUPNIKA JOSIPA VRANEKOVIĆA

U ponedjeljak 26. srpnja ove godine navršilo se 40 godina kako je u Krašiću od podmukle bolesti karcinoma umro krašićki župnik Josip Vraneković. Znakovito je da su poslije Kardinala i njegova župnika još dvojica Vranekovićevih nasljednika, na istom mjestu, umrla shrvana istom bolešću. Svetu misu je predvodio i propovijedao preč. Josip Gjuran, Vranekovićev školski kolega i sudrug njegove krašićke Kalvarije. Sa zahvalnošću se spominjući Vranekovićeve žrtve, tu propovijed donosimo u cijelosti.

Svaki susret plemenitih ljudi počinje iskrenim pozdravom. I ja vas svakoga radosno pozdravljam, a Bogu i gospodinu župniku zahvaljujem što su mi omogućili ovaj današnji susret tu, na ovom svetom krašićkom mjestu, s kojim me vežu tolika draga sjećanja.

Ondašnjim udbašima i njihovim »sucima« skupo sam plaćao te svoje »ulaznice« ovamo k dragom nam Nadbiskupu, ali nije mi bilo žao! Ovamo sam dolazio s tugom u duši, a odavde sam se vraćao utješenog i raspjevanog srca. Nadbiskup mi je bio i tješitelj i savjetnik.

Znam da nas je volio, a i mi smo njega voljeli beskrajno!

U dugoj povijesti ove krašićke župe izredali su se tu brojni **župnici** ove župe, i **domaći svećenici** ovdje rođeni. Dvojica od svih njih nadmašili su sve druge: nadbiskup kard. Stepinac, i tadašnji župnik Josip Vraneković. I nekako mi uvijek bude žao: Nadbiskupa s pravom veličamo i ponosni smo s njim, ali žao mi je što sve više kao da zaboravljamo njegovog supatnika: župnika Vranekovića, koji je – uz Nadbiskupa i baš radi njega – možda i više i teže trpio, jer oni zli ljudi nisu se usuđivali Nadbiskupu činiti neka zla djela koja su činili župniku Vranekoviću.

Za župnika Stjepana Huzeka, koji je župnikovao od 9.VII.1891. do 25.II.1925., zapisano je da je bio »revan za Crkvu Božju i za duhovnu pastvu, a najveće mu je djelo ova divna »krašićka katedrala«, koju je gradio sa svojim župljanima, ljudima čestitima, plemenitima i dobrim vjernicima, koji su se isticali umjerenošću, poštenjem, i prevednošću. Istinitost tih tvrdnji često je potvrđivao i sam Kardinal u našim razgovorima.

Danas 26.VII.2004. spominjemo se župnika Josipa Vranekovića, koji je ovdje župnikovao od 13.II.1950. do 26.VII.1964. – 14 mučnih godina!

To je bio jedini župnik koji je imao kardinala, svog nadbiskupa za »kapelana«!

A čudesan je bio Vranekovićev dolazak za župnika ove župe! Čudesan i neobjašnjiv!

Kažu da Duh Sveti upravlja i vodi Crkvu. Ja ne znam da li baš pri **svakom**, no pri župničkom imenovanju Vranekovića za krašićkog župnika svakako jest! To je pokazano i dokazano!

Kad je 4. veljače 1950. umro župnik Andrija Barišić, tada je vrhovna uprava Nadbiskupije odlučila brže-bolje poslati amo jednog tada mladog svećenika za novog župnika (Op. ur.: Radilo se o samom vlč. Đuranu, tada kapelanu u Kloštru Podravskom), ali to **nije dopustio Duh Božji**!

Onda je dobio dekret jedan drugi, isto mlad i sposoban svećenik, ali **ni njemu nije dopustio Duh**

Kardinal Stepinac na izdržavanju kazne u Krašiću, u pratnji vjernog svećenika Josipa Vranekovića, krašićkog župnika

Isusov! **Bog** je naredio Udbi da tog svećenika uhapsi i da ga drži u zatvoru a da ni sami udbaši nisu znali zašto. (Op. ur.: Riječ je o vlč. Faustinu Čubraniću, kapelanu u Vrbovcu. Kad se on vraćao iz Zagreba, gdje mu je u Nadbiskupskom duhovnom stolu uručen dekret za Krašić, na željezničkoj ga je stanici uhitila Udba i nikada mu nije bilo rečeno zašto. Činjenica je, da on nije mogao nastupiti župničku službu u Krašiću.)

Tada je Bog, iz vojarne one zloglasne »narodne armije« u Nišu, izvukao mladog svećenika Vranekovića koji je ondje bio na odsluženju »vojnoga roka«, i doveo ga u Zagreb i postavio za krašićkog župnika.

Radi čega su bile sve te Božje intervencije oko novog krašićkog župnika?

Tada, u veljači 1950. još ni sam Tito nije znao da će u prosincu te iste godine, iz lepoglavske tamnice ovamo biti prebačen Božji ljubimac, nadbiskup Stepinac.

Bog je jedini to već tada znao, i pripremao. Krašić je trebao dobiti župnika **od posebne vrijednosti, osposobljenog za sve što je uskoro nadolazilo.** Krašić je trebao dobiti župnika i ekipu časnih sestara koji su dorasli zbivanjima što su – kao teška oluja – nadolazila...

Sam je **Bog** odabrao mladoga Josipa Vranekovića za ovdašnjg, krašićkog župnika. Po **Božjem** je dekretu Vraneković ovamo došao i tu dovršio tešku životnu borbu. Ni sam Vraneković tada još toga nije bio svjestan, a kad se sve ono odvijalo, izdržao je »snagom Božjega Duha«.

Vi stariji, koji ste proživljavali ona zla vremena komunističke strahovlade, vjerojatno niti u vječnosti nećete zaboraviti što je sve Krašić tada podnosio, a pogotovo župnik Vraneković...

I kad se navršilo vrijeme i događaji koje je Bog odredio, naš je dragi Nadbiskup bio »uzet k Ocu nebeskom«, a župnik je još 4 godine ostao.

Čudna neka bolest zahvatila je i župnika. U bolnici Rebro u Zagrebu često sam mu dolazio: »Ad consolationem!«

»Obećao sam, i to ću i učiniti ako ti doktor dozvoli.«

Otišao sam njegovom doktoru i zamolio sam ga:

»Molim vas, doktore, recite vlč. Vranekoviću da ne može na put u Nedelišće.«

»Recite mu to vi, ako se usuđujete! Nego, ja ću Vam dati sestru bolničarku na put. Ako li vam na putu umre, dovezite ga kući u Krašić i za pol sata javite da je umro«, uputio me doktor.

Te nedjelje u jutro sretno sam ga dovezao u Nedelišće. Bio je na misnom slavlju mladomisnika, i nakon mise vratio sam ga živa u bolnicu.

Te subote popodne, biskup Kuharić i ja došli smo u bolnicu po njega i dovezli smo ga u Krašić.

Biskup Kuharić brzo se trebao vratiti u Zagreb, a ja sam ostao tu uz njega sve do poslije ponoći. Pridošli su i župnik iz Plješivice vlč. Drago Španić, i župnik iz Draganića vlč. Zvonko Starčević.

Vraneković je ležao u istoj sobi i na istom krevetu na kojem je umro i Kardinal. Pod istom onom Gospinom slikom na zidu iznad kreveta!

Vlč. Španić svojim je šalama i sjećanjima iz davnog sjemenišnog đačkog i studentskog života umirućega Vranekovića tako oraspoložio, razveselio, da je posve zaboravio na bolest...

Nešto poslije ponoći razišli smo se svatko u svoju župu. Pri odlasku zapitao sam ga:

»Dekane, da sad dođe ovamo naš Eminenca, pa da ti kaže: Župniče, hajde za mnom...?!«

Nasmiješio mi se i tiho rekao: »Bilo bi to divno!«

Već je počelo svitati rano nedjeljno jutro i blagdan sv. Ane, kad sam se, preko Pribića i Slavetića, vraćao u Svetu Janu...

Kad smo, nakon poldanje mise, izlazili iz svetojanske crkve, došao mi je g. Ljubo Klemenić, taksist iz Jaske i sa suzama rekao:

»Župnik krašićki umro je pred malo više od pola sata...«

Dakle: Dok smo slavili blagdansku misu u Sv. Jani, blaženi je Kardinal s Isusom došao po svog i našeg dragog župnika i dekana Vranekovića...

Sprovodno misno slavlje tu u crkvi predvodio je nadbiskup Šeper, a sprovod od crkve do groblja pom. biskup Kuharić. Tamo na groblju dogodio se čudesni znak: biskupska kapica s Kuharićeve glave sletjela je ne župnikov lijes u grobu. Netko je skočio u grob i vratio ju biskupu.

Na izlazu iz groblja rekao sam nadbiskupu Kuhariću:

»Jesi li vidio? Znaš li što to znači?«

»Znam.«, rekao je. »Bila je to njegova!«

Najvjerojatnije: da Vraneković nije bio onako iznenadno teško bolestan, vjerojatno bi on bio na Kuharićevom mjestu.

Eto: tu se i opet sam Bog upleo. Nije dopustio Vranekoviću biskupsku čast, nego nešto daleko vrjednije: vječno blaženstvo. »Dođi, blagoslovljeni od Oca mojega, i primi nagradu: Blaženstvo! Kako li je Bog dobar! Izmučenog Vranekovića uzeo je k sebi, a Kuhariću je natovario teški križ cijele hrvatske nacije!

Tako je Krašić pribrojio još svoju dvojicu »blaženika« k svim onim bezbrojnim svojima i Božjima...

Josip Gjuran

Vjerni Djevici slavnoj; hrvatski velikani srca i uma

Bl. A. Stepinac radosno pozdravlja dječake Ivana i Jeronima Brizić u Emausu 1937.

Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja izdavač je zbirke članaka »Vjerni Djevici slavnoj; hrvatski velikani srca i uma«, autora don Rozarija Šutrina, svećenika i kanonika Zadarske nadbiskupije. Na 200 stranica abecednim redom u formi eseja opisana su 52 uglednika, »velikana srca i uma« iz hrvatske crkvene i kulturne povijesti: (nad)biskupi, svećenici, prosvjetitelji, književnici, pjesnici, pedagozi i slikari. Autor donosi crticu o njihovom životu, koncizno prikazuje njihov stvaralački opus i djelovanje, a opisuje ih i u kontekstu njihova štovanja Blažene Djevice Marije. Bl. Alojzija Stepinca autor naziva »Promicateljem Marijinih kreposti«, a članke je posvetio i svecima Ćirilu i Metodu, Franji Asiškom, Leopoldu Bogdanu Mandiću i blaženiku Ivanu Merzu. Ta je zbirka članaka, koje je vlč. Šutrin objavljivao posljednje desetljeće u splitskom mjesečnom vjerskom listu »Marija«, objavljena u povodu 60. obljetnice don Rozarijeva svećeništva, u znak zahvalnosti uredništva lista »Marija« za dugogodišnju suradnju i kao poticaj vjernosti i nasljedovanju Marije.

MOJA SJEĆANJA NA BL. KARDINALA A. STEPINCA

Zovem se s. Benjamina Đud. Rođena sam u Dunjkovcu, župa Nedelišće, 3. rujna 1918. Roditelji mi se zovu Franjo i Katarina rod. Šanta. Krštena sam 4. rujna, i na krštenju sam dobila ime Jelena. Sv. krizmu mi je podijelio preuzv. g. nadbiskup Alojzije Stepinac. Tada je sv. krizmu primio i moj brat Franjo i sestre Katarina i Amalija. Bilo je to 1935. godine. U našoj župi nije bilo krizme deset godina. Prigodom te krizme jedan je čovjek nešto izvikivao iz politike. Nadbiskup je prestao krizmati i poslao nekoga da mu poruči da više ne izvikuje. Osjećalo se da su već tada neki čudni ljudi bili protiv nadbiskupa. Čula sam da su ga u Macincu neki na putu ružno dočekali. Naša ga je župa lijepo primila.

Te sam 1935. godine stupila u Uršulinski samostan u Varaždinu. Jednom prigodom preuzv. g. nadbiskup je došao u našu župu u pratnji g. Metzgera, oca naše sestre Gonzage, koji je bio inače visoki časnik. Nadbiskup je zamolio župljane da iza sv. Mise ostanu pred crkvom svi muškarci. Preporučio je toga gospodina, koji je govorio vjernicima o sretnom braku s brojnom djecom. Spomenuo je jednog oficira koji ima pola tuceta djece, a na kraju je rekao da je upravo to on. Taj je gospodin bio vrlo pobožan i pratio je češće nadbiskupa. Budući da sam bila u crkvi s tatom, ostala sam s njime i to zapamtila.

Posebno sam doživjela susret s Preuzvišenim kao juniorka prigodom kanonske vizitacije oko 1940. godine. Nisam puno zapamtila što je govorio, ali sam dobro zapamtila kad nam je govorio da mu je na srcu da redovnice budu svete. Bio je skroman, vrlo povučen i nije puno ispitivao. Isto je tako ponizno i skromno hodao po gradu.

U Varaždinu, 26. kolovoza 2002. s. Benjamina Đud

DIJELJENJE SVETE POTVRDE U LEPOGLAVI 1953. GODINE

Od Duhovnog stola u Zagrebu bio je određen datum 2.kolovoza 1953. godine.Toga dana bila je nedjelja. Međutim u petak navečer dobio sam brzojav od Duhovnog stola u 20 sati navečer: »Sutra hitno dođite u Zagreb.« Bio sam tada sam na župi. Ono što se kaže, prije firme čeka te još stotinu poslova, a ti moraš putovati u Zagreb. Drugi dan, rano ujutro, otputovao sam autobusom u Zagreb. Na Duhovnom stolu odmah me primio ordinarij dr. Franjo Salis Seewis i zapitao me: »Kako ste Vi oglasili raspored za firmu?« Odgovorio sam mu: »Vi dolazite u Lepoglavu u 9 sati, a zatim polazimo u Purgu, gdje će biti dijeljenje svete Potvrde.« On mi odgovori: »To se mijenja. Sutra ujutro postavite mi jednoga svećenika, koji će čekati naš auto u Očuri. On će sjesti k nama u auto i vodit će nas direktno u Purgu. Ne ćemo se navraćati u Lepoglavi u župni stan.« Što sam mogao na to reći, nego ono vojnički: »Razumijem!« I vratio sam se prvim autobusom kući.

Čim sam došao kući, išao sam na poštu i telefonirao sam Žuku u Bednji neka sutra ujutro oko 8,30 sati u Očuri, ili Šumecu, čeka biskupov auto, i neka ih povede u Purgu. Što je razlog te promjene, nije mi bilo poznato. Drugi dan, tj. u nedjelju, poslao sam sve potrebne stvari u Purgu. I sam sam otpješačio tamo. Ovdje treba dodati, da je naša župna crkva u Lepoglavi bila komisijski zatvorena 1952. godine.

Kasnije sam čuo pripovijedati, da je omladina u restoranu u Lepoglavi čekala znak, kada treba poći na put prema Purgi, da napadne biskupa i spriječi dijeljenje svete Potvrde. Negdje oko 9 sati dojurio je u restoran jedan komunist i zavikao im je: »A što vi če-

Neokatekumeni Splitsko-makarske nadbiskupije hodočastili su u Krašić 19. srpnja 2004.

kate ovdje? Biskup je već u Purgi!« Radi mnoštva ljudi nisu se komunisti usudili napasti biskupa kod kapele, nego su dobili novo naređenje, da ga dočekaju na putu, kada se bude vraćao u Lepoglavu na objed.

Kada sam ja u Purgi od naših ljudi saznao za taj plan, odmah sam o svemu obavijestio biskupa. Bilo je tada već oko 10 sati, djeca i vjernici već su stigli, i biskup je odredio da se odmah dijeli Sveta potvrda. Sveta misa će biti nakon Potvrde. Tada biskup reče, neka svetu misu služi jedan od prisutnih svećenika, a mene zapita, da li imade koji drugi put, kojim bi mogao iz Purge otići u Zagreb. Ja sam mu odgovorio da imade jedan slabi poljski put. On je rekao: »Tim ćemo se putem spustiti na glavnu cestu.« Tako je i bilo. Ja sam s biskupom sjeo u auto i vodio sam ih, a vozio je velečasni Mijo Pišonić, tajnik Nadbiskupije. Kada smo stigli na glavnu cestu, biskup se s autom preko Bednje i Krapine vratio u Zagreb, a ja sam se glavnom cestom vratio u župni stan.

Nakon svete mise svećenici su se vratili na objed u Lepoglavu, a djeca, kumovi i roditelji svojim kućama. Kasnije su nam vjernici pripovijedali, da su dečki, uglavnom strani, čekali u kukuruzu da napadnu biskupa, kada se bude vraćao u Lepoglavu na objed. Ni drugi put nisu ga dočekali. Još sam čuo pripovijedati, da su ljudi kasnije našli u kukuruzu neke ceduljice na kojima su bile napisane parole: »Dolje biskup Lach, rušitelj svećeničkih udruženja! Dolje klerofašisti!« Očito su bili krivo informirani, koji će biskup doći!

Ono što nije uspjelo u Lepoglavi, tj. spriječiti dijeljenje svete Potvrde, uspjelo je za sedam dana kod Cvetlina. Bila je subota, 8.kolovoza 1953. godine. Biskupa Salis Seewisa vozio je velečasni Mijo Pišonić. Jedna grupa komunista dočekala je biskupov auto na cesti između Trakošćana i Cvetlina. Oni su se ispriječili na cesti i zaustavili su auto. Tražili su da biskup izađe iz auta. On se nije dao iz auta. On nije htio izaći.Tada su probušili jednu gumu na autu. Tvrdili su, da je narod protiv biskupa i protiv firme.

Nakon nekog vremena raspravljanja, Pišonić je uspio probušenu gumu zamijeniti rezervnom, okrenuo je auto i s biskupom se vratio u Zagreb. Toga dana nije bilo firme na Cvetlinu.

Ovdje treba nešto dodati. U posjet gospodinu župniku u Gornje Jesenje, velečasnom Antunu Pemu, povremeno je navraćao udbaš iz Krapine. Nagovarao ga je da se upiše u Staleško svećeničko udruženje i tražio je neke informacije. Pem se nije želio upisati u Udruženje i nije se bojao udbaša. Zajedno su popili čašicu vina i debatirali. Taj udbaš došao je u posjet Pemu nekoliko dana nakon što je bila onemogućena firma na Cvetlinu. Obratio se župniku i cinički mu je rekao: »Da li ste čuli, kako je narod spriječio biskupa da dijeli svetu Potvrdu na Cvetlinu?" A Pem mu je rekao: »Recite Vi meni, tko je tom narodu platio 'pijaču' u Trakošćanu, prije nego što su išli na doček biskupu?« Udbaš nije znao odgovoriti na to Pemovo pitanje. Kako su komunisti pokušavali likvidirati katoličku vjeru u državama u kojima su 1945. godine došli na vlast? Držali su se

one poznate rečenice iz Svetoga pisma: »Udarit ću pastira i ovce će se razbježati!« U zatvor su strpali glavne predstavnike Katoličke Crkve: u Poljskoj, Čehoslovačkoj, Mađarskoj i Jugoslaviji. Našeg nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca osudili su na 16 godina robije i odveli u zatvor u Lepoglavu.

Komunizam je vladao terorom i strahom. Oni su htjeli zatrti vjeru u dušama ljudi. Prisiljavali su svećenike da se upišu u Staleško udruženje svećenika. Kako su ih prisiljavali? Klevetama, velikim porezima, suđenjima, logorima i ubijanjima. Jedan primjer: Stjepan Ivek bio je župnik u Svibovcu. Njega su dulje vremena nagovarali, da se upiše u Udruženje. Kako unaprijed spomenute mjere nisu donijele rezultata, pozvali su ga u vojsku, u rezervu, i to na dugački i isrcpljujući manevar. Jedva se živ vratio iz toga manevra i upisao se u Udruženje! Nikada se nije čulo, da bi on bilo kojega svećenika prijavio Udbi! Pojedini vjernici su se nekada zauzimali za svoga župnika. Ali je to bilo nekada i vrlo riskantno. Htjeli su biskupe i vjernike odijeliti od pape i osnovati neke nacionalne Crkve.

Nakon ovih nekoliko rečenica lakše ćete razumjeti, što se to događalo 1953. godine! Zašto je biskup Salis pozvao župnika iz Lepoglave na razgovor u Zagreb, prije firme 2. kolovoza 1953. godine. Da bismo to lakše razumjeli, moramo se vratiti nekoliko dana unatrag. Incident se dogodio u Križevcima 26. srpnja 1953. godine. Biskup dr. Josip Lach toga se dana iz Bjelovara navratio sa svojim suradnicima u Križevce. U njegovoj pratnji su bili slijedeći: dr. Franjo Grundler, Nikola Stojanović i Vilim Pernjak. Auto je vozio Stjepan Kranjčec. Došli su u posjet župi i župniku. Kod župnika bila je večera. Komunisti su skupili veći broj svojih pristaša. Najprije su na ulici izvikivali: Dolje biskup Lach, razbijač svećeničkih udruženja. Provalili su i u župni stan, i bilo je mnogo verbalnih vrijeđanja. Biskup i dr. Grundler, nakon mnogih natezanja, ipak su se uspjeli autom vratiti u Zagreb, a ostali svećenici su se mogli u Zagreb vratiti vlakom, koji je iz Križevaca polazio ujutro oko 4 sata.

Tek nakon ovih navoda može se lakše razumjeti, kako je biskup Salis Seewis s velikim strahom i oprezom dolazio na firmu u Lepoglavu.

Ovdje bih još samo dodao, kako je župnik u Cvetlinu gospodin Dragutin Lončarić opisao u Spomenici, zašto nije bilo firme na Cvetlinu 8. kolovoza 1953. godine. U tom kratkom opisu vidi se kakav je strah vladao među nama svećenicima. Svaki župnik dužan je sve važnije događaje, koji su se dogodili u jednoj godini, upisati u knjigu Spomenicu. Pročitajte što je zapisao župnik Lončarić za firmu.

»Po cijelom kotaru nije se mogla podjeljivati sveta Potvrda, tako je nije bilo ni na Cvetlinu. Uzrok zašto je nije bilo, upisat će se u anale same biskupije, a u ovu knjigu nije zgodno da se bilo što napiše!«

Mato Repić, župnik u miru

MOLITVA U ČAST BLAŽENOG A. STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.

Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitog života za nju.

Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života na putu vječnoga spasenja.

Po njegovu zagovoru udijeli milost svoga blagoslova našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, svećeničkim i redovničkim pripravnicima, našim obiteljima, da budu čvrste u vjeri i blagoslovljene novim i brojnijim životima.

Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć bolesnicima i patnicima. Očeve i majke, djecu i mlade očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela. Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.

/Po njegovom zagovoru udijeli mi milost... /

Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

Oče naš, Zdravo Marijo, Sveta Marijo, Slava Ocu...

»MARIJA I SVEĆENIK DANAŠNJICE«

Misli bl. Alojzija Stepinca za razmatranja u listopadskim pobožnostima i radosno prihvaćanje svećeničke vjernosti

Pismo, bez datuma, naslovljeno: »Marija i svećenik današnjice« kardinal je napisao je u Marijanskoj godini 1954. svećenicima okupljenima na duhovnu obnovu u svetištu Majke Božje Remetske; u pismu je izložio potrebu i ljepotu svećeničke duhovnosti utemeljene na pobožnostima prema Majci Božjoj i u nasljedovanju njezinih kreposti.

Marija i svećenik današnjice

Braćo svećenici!

I profana povijest i Biblija svašta su nam već zabilježile kroz ovih nekoliko tisuća godina od stvaranja prvoga čovjeka do danas. Zabilježile su nam prvo bratoubojstvo na zemlji, kad je Kajin ubio Abela.[1] Zabilježile su nam rodoskvrnuća, kad je Juda sagriješio sa snahom svojom Tamarom[2] a Ruben sa ženom oca svojega Jakova, Balom.[3] Zabilježile su nam bune protiv zakonitih poglavara, kad su se Kore,[4] Datan i Abiron pobunili protiv Mojsija i Arona[5] ili buntovni sin Absalon protiv oca svojega, kralja Davida.[6] Zabilježile su nam primjere lakomosti, kad je npr. Nabal uskratio Davidu i njegovim gladnim ljudima koricu kruha, makar im je toliko dugovao, a bio tako bogat.[7] Zabilježile su nam primjere najgadnijeg idolopoklonstva, kad su ljudi, obdareni razumom i slobodnom voljom, bacali svoju nevinu djecu u ždrijelo Moloha, ražarenog ognjem.[8] Zabilježile su nam žalosne otpade od Boga živoga, kad se je na primjer najmudriji kralj svijeta, Salomon, kojemu se Bog dva puta osobno javio, odmetnuo od Boga i okrenuo gadnim idolima svojih stotina konkubina poganki.[9] Zabilježile su nam bezbrojne hule na Boga, kao one Antioha, Senaheriba, Holoferna.[10] Zabilježile su nam bezbrojne laži, podvale, krive osude, kao onu, kad je bezbožna Jezabela dala lažno optužiti i ubiti Nabota, da se domogne njegovog vinograda.[11] Zabilježile su nam tolike preljube, klevete, psovke, nečistoću, krađe, pljačke, ubojstva, da se nimalo ne čudimo onome, što kaže Gospodin nakon općeg potopa, kad se Noa iskrcao iz barke u kojoj se spasio: »*Sensus et cogitatio humani cordis in malum prona sunt adolescentia sua.*«[12]

Slika Marije Pomoćnice koja se častila u Alojzijevoj obitelji i pod kojom je on primio milost od najranije mladosti častiti Bogorodicu

Ali ovo naše doba kao da je nadvisilo svu zloću svih vremena do sada. Stari je poganin barem u iskrenosti srca priznavao: »*Video meliora proboque deteriora sequor.*«[13] *Sequor* zbog slabosti i bijede ljudske naravi, makar to oduravam. Ali današnji poganin se diči svojom zloćom i pokvarenošću. I ne samo to, da se sam diči svojim prljavim djelima. Ne, on hoće da čitav svijet učini pokvarenim, kao što je i sam, i da svi priznaju zajedno s njime, da je svijet do sada bio u zabludi, a tekar sada spoznao istinu: kad nema više razlike između bijeloga i crnoga, između istine i laži, kad se zločin začas može pretvoriti u herojski podvig, a krijepostan čin proglasiti najtežim zločinom, ako se samo stavi druga gramo-

1 Usp. Post 4,8-15.
2 Usp. Post 38,6-30.
3 Usp. Post 35,21-22.
4 Korah.
5 Usp. Br 16,1-15.
6 Usp. 2 Sam 15-16.
7 Usp. 1 Sam 25,1-39.
8 Usp. Lev 17,19-23; 20,1-5; Jer 32,35.
9 Usp. 1 Kr 11,1-13.
10 Usp. 1 Mak 1,10-64; 2 Kr 32,9-19; Jdt 6,1-13.
11 Usp. 1 Kr 21,1-16.
12 "Osjećaj i misao ljudskog srca opaki su od njegova početka.", Post 8,21.
13 "Vidim i osjećam što je bolje, ali slijedim ono što je gore."

fonska ploča na vijak, i oni koji zapovijedaju, dadu parolu – ovo je dobro a ovo je zlo! Ne postoji više dobro *ex intrinseca necessitate*[14] niti zlo *ex intrinseca necessitate*, tako, da je nešto uvijek i svagdje dobro i nešto uvijek i svagdje zlo, bez obzira, da li se to kome dopada ili ne dopada. Dobro ili zlo danas je nešto samo *ab extrinseco*,[15] to jest ako onaj, koji drži vlast u rukama, to za takovo proglasi ili odbaci. Ali, kad čovjek tako duboko padne, onda se ne smije čuditi, ako iz daljine već čuje glas Gospodnji koji prijeti poput strahovite oluje nesretnom čovječanstvu: »*Vae, qui dicitis malum bonum et bonum malum, ponentes tenebras lucem et lucem tenebras ponentes amarum in dulce et dulce in amarum! Vae qui sapientes estis in oculis vestris et coram vobis metipsis prudentes! Vae qui potentes estis ad bibendum vinum et viri fortes ad miscendam ebrietatem, qui justificatis impium pro muneribus et justitiam justi aufertis ab eo!*«[16]

2. Braćo svećenici, ako tako duboko padnu laici, nije se puno čuditi. Ali, ako padnu i svećenici, a mogu pasti i padaju često, onda je to strašna stvar. Strašna zbog toga, što su oni od Boga određeni, da budu »*sal terrae*«.[17] A kad padnu onda postaju bljutava sol, sol za koju veli Isus Krist na gori blaženstva, da »*ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus*«.[18]

Kad padne svećenik, strašna je to stvar jer je on od Boga određen, da bude »*lux mundi*«.[19] A kad padne, onda više nije »*lux mundi ut luceat omnibus qui in domo sunt*«,[20] nego »*scandalum*«.[21] A za takvoga vrijede riječi Kristove: »*Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in Me credunt expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur in profundum maris*.«[22]

Svećenik je Ofnia i Fineesa sinove Helijeve, Bog je kaznio strašnom smrću u boju, jer su pružili tešku sablazan narodu izraelskom svojim svetogrđima, svojim nemarom u službi Božjoj.

Zato je najveći interes svakoga svećenika, da u ovim danima, koji su puni pogibelji za njegov svećenički život, njegovu svećeničku čast, a što je najvažnije i njegov vječni spas, da taj svećenik drži stalno pred očima uzor, u koji da svaki dan upire oči. Da u svakoj pogibelji za svoju svećeničku čast i obraz, za svoju dušu, pruža ruke za pomoć k snažnom uporištu, koje mu je Bog u svojoj dobroti i ljubavi dao upravo u današnjim vremenima. To je Blažena Djevica Marija, koja se u ovim danima pravog potopa zla i opačine, pojavljuje na nebu čovječanstva kao ona otajstvena duga, što se pojavila na nebu u vrijeme iza općeg potopa patrijarhu Noi. Nije sigurno slučaj, da baš sada bezbošci sviju dlaka i boja tako bijesno udaraju na Mariju i izvrgavaju ruglu pobožnost prema Majci Božjoj. Što više, da pokažu svoj prezir i mržnju prema Njoj, svakom zgodom pišu malim slovom Njezino sveto i uzvišeno ime. Tim više mora svećenik, kao što rekosmo, upirati svoj pogled prema Njoj, tom najuzvišenijem idealu svake svećeničke duše, osim dakako samog velikog svećenika, Isusa Krista. Što vam pak, braćo svećenici, govori danas Marija?

3. Činjenica je, da je danas u teškoj pogibelji svećenikova čistoća. Nemoralna ženska moda, svakojako prljavo štivo, kino, stotine namjerno postavljenih zasjeda sa strane neprija-

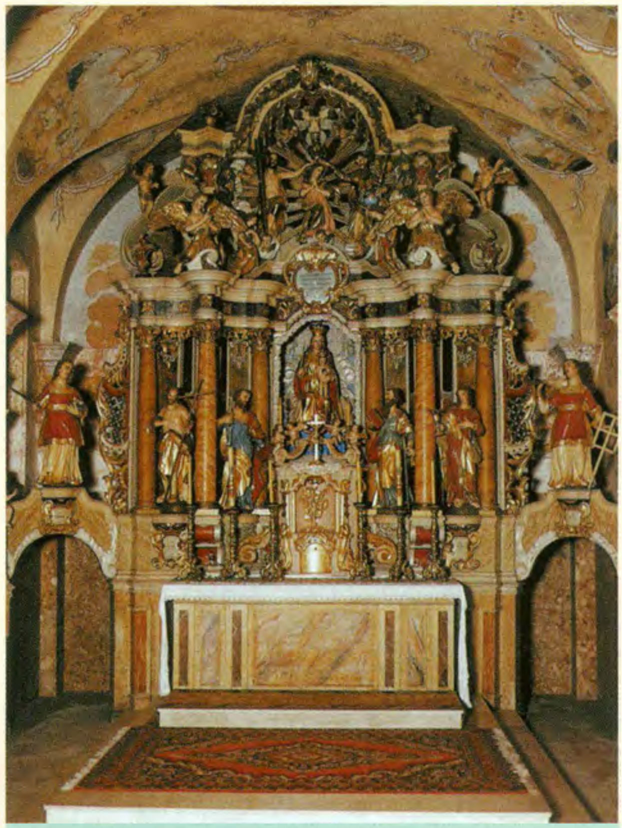

Bl. Alojzije Stepinac kruni kip Majke Božje Fatimske u Krašiću, 31. svibnja 1959.
Ovaj se Gospin kip častio u Bijeljini pod naslovom: »Kraljica Orijenta«

telja Crkve, vrebaju na svećeničke duše, da ih liše velikog blaga, čistoće, da ih onda izvrgnu ruglu, da ih učine svojim robljem, s kojim će se poigravati i rabiti za svoje infamne svrhe.

A svećenik mora ostati čist pod svaku cijenu, pa ma i cijenu svoga života. Ta zar nije upravo svećenik onaj, koji je primio vlast, kakve nema jednake na zemlji, vlast i čast, da doziva svaki dan na zemlju Gospodara slave, da Ga drži svojim rukama kao nekoć Marija, da Ga dijeli vjernicima? Njegova dakle duša i tijelo moraju biti čisti, i iz dana u dan svetiji. Sveti Franjo Asiški, makar sam nije bio svećenik, ipak je tako živo osjećao tu potrebu, da je svojoj redovničkoj braći svećenicima doviknuo: »Molim u Gospodu svu svoju braću, koji su svećenici Svevišnjega, da budu, kadgod služe Misu, čisti, i pravu žrtvu tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista čisto prinose.«[23]

A što je sveca potaklo da tako govori? Izvan svake sumnje misao na Djevicu Mariju, koja je Isusa po Duhu Svetom začela i u dane djetinjstva Njegovog na svojim Ga čistim djevičanskim rukama nosila. Toga Isusa, koga je Ona rodila, svojim Ga mlijekom dojila, svojim djevičanskim rukama milovala i nosila, toga istoga Isusa drže svaki dan svećenikove ruke. Zar nije dakle posve naravno, da budu čiste, koliko je moguće, kao i ruke Marijine? Imao je dakle pravo Nikolaus Gihr, kad je u svojem djelu »*Das heilige Messopfer*« primijetio: »*Die reinste Jungfrau ist daher die Ehre und Freude aller guten Priester*.«[24] Ako je dakle opaki svijet izvrnuo danas sve vrijednosti, i crno naziva bijelim, a bijelo crnim, dobro zlim, a zlo opakim, činjenica neizmjernog veličanstva Božjega i potreba svećeničke čistoće ostaju i dalje na snazi. To nas sve zajedno uči Marija. Pazite dakle na svoju svećeničku čast! Kad ne bi bilo nikakve druge potrebe, već samo to bi moralo sve svećenike držati daleko od same sjene grijeha da ne padnu kao bijedno roblje u ruke neprijatelja Crkve, da iz njih prave sprdnju i upotrebljuju ih za svoje infamne svrhe, među kojima je najžalosnija ta, da im budu pomagači pri đavolskom djelu razaranja i uništenja Crkve Božje i istrebljenja imena Božjega s lica zemlje, što je izvan svake sumnje cilj komunizma u čitavom svijetu.

U svetište Majke Božje Dolske, u župi Pribić, Alojzije je hodočastio od svoga djetinjstva

Ne opominju li nas na potrebu čistoće i sve svetkovine Majke Božje, koje se slave u čistom bijelom misnom odijelu, da nam se dočara pred oči najljepši ljiljan čistoće, Marija Djevica, koja dovikuje svima: »*Imitatores mei estote sicut et ego Christi*.«[25]

4. Ali nije čistoća jedina stvar, koju nas danas uči Marija. Ona si je bila duboko svjesna, da je neposluh skrivio svu tragediju čovječanstva. Jer da su Adam i Eva poslušali glas Svemogućeg Boga u raju zemaljskom, ne bi ni-

14 Iz unutarnje nužde.

15 Uvjetovano od vanjskih čimbenika.

16 "Jao onima koji zlo dobrom nazivaju, a dobro zlom, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu, koji gorko slatkim čine, a slatko gorkim! Jao onima koji su mudri u svojim očima i pametni sami pred sobom! Jao onima koji su jaki u vinu i junaci u miješanju jakih pića; onima koji za mito brane krivca, a pravedniku uskraćuju pravdu.", Iz 5,20-23.

17 "Sol zemlje", usp. Mt 5,13.

18 "Nije više ni za što, nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze.", Mt 5,13.

19 "Svjetlo svijeta", Mt 5,14.

20 "Svjetlost svijeta da svijetli svima u kući.", Mt 5,15.

21 "Sablazan".

22 "Onomu, naprotiv, koji bi sablaznio jednoga od ovih najmanjih što vjeruju u mene bilo bi bolje da mu se o vrat objesi mlinski kamen pa da potone u dubinu morsku.", Mt 18,6.

23 Kardinal navodi ovu misao sv. Franje Asiškog prema knjizi GHIR N., Das heilige Messopfer, Freiburg im Breisgau 1887., str. 108; usp. Scritti di Francesco d'Assisi: Lettera al Capitolo generale e a tutti i frati, u Fonti Francescane, sv. I., Assisi 1977., str. 162-167, pogl. II., str. 218.

24 "Prečista je Djevica stoga ponos i radost svih dobrih svećenika.", GHIR N., nav. djelo, str. 109.

25 "Nasljedovatelji moji budite kao i ja Kristov.", usp. 1 Kor 11,1. Kardinal je rabeći ovaj tekst sv. Pavla želio potaknuti svećenike da u svom životu nasljeduju Marijine vrline i da poput nazaretske Djevice posluže djelu otkupljenja svijeta po služenju Kristu Gospodinu.

»Majko Božja Bistrička: "Dušo duše hrvatske, Isusova Mati, sunce naših stradanja ne prestani sjati!"«

Nadbiskup Stepinac nastojao je da svetište Majke Božje Bistričke postane ishodište moralnog preporoda hrvatskog naroda.

kada bilo one poplave grijeha, što ga danas gledamo na zemlji. Ne bi bilo umorstva Abela, ni rodoskvrnuća Heroda i Herodijade, ni pobune Kore, Datana i Abirona s tragičnim posljedicama za nesretne buntovnike, ni klanjanja drvu i kamenu još danas po prašumama Afrike, ni masovnog ubijanja djece još u krilu materinom po svim stranama svijeta, niti strahovanja pred atomskim ratom, koje danas muči čovječanstvo.

Da popravi zlo što je proizašlo iz neposluha, Sin Božji je sišao s neba, i ne samo *homo factus est, sed »factus est oboediens usque ad mortem, mortem autem crucis.«*[26] Presveta Djevica Marija je bila duboko prožeta tom mišlju. I zato ne nalazimo na čitavom svijetu u svoj povijesti čovječanstva poslušnijih stvorenja nego što je bila Marija. Ako je pak Sin Božji osnovao Crkvu (na hijerarhijskom principu) da ljude vodi k Bogu, onda nema nikakove sumnje, da je svećenik vezan na poslušnost prema poglavarstvu od Boga ustanovljenom. Na tu se poslušnost zakleo i pred oltarom, kad mu je biskup ruke stisnuo u svoje ruke i upitao prigodom ređenja: »*Promittis Ordinario tuo reverentiam et oboedientiam?*«[27] I on je svečano odgovorio pred biskupom, svećenstvom i pukom: »*Promitto!*«[28]

A što je ostalo danas kod mnogih svećenika od tog obećanja, od te svečane zakletve? Da ne spominjemo tolikih drugih stvari, dovoljno je spomenuti prežalosno udruženje poznato pod imenom ĆMD. Staleško udruženje svećenika tobože, a osnovano bez odobrenja, pače protiv izričite zabrane zakonite crkvene vlasti. Neki bijednici ustraju čak i u suspenziji, kojom su udareni radi toga, upirući se na zašititu krvnih neprijatelja Crkve. S kakvim obrazom može pristupiti k oltaru takav svećenik? K oltaru, da na njegovu riječ dođe s neba Krist, *factus oboediens usque ad mortem,*[29] a on njegov sluga, prkosi i dalje zakonitoj crkvenoj vlasti od Krista ustanovljenoj?

Drukčije je postupala i drukčiji primjer daje nam Presveta Djevica Marija. Kad dolazi nalog za put u Betlehem, pokorava se bez riječi. Kad dolazi nalog za bijeg u Egipat, pokorava se bez riječi. Kad dolazi nalog za povratak u zemlju izraelsku, pokorava se bez riječi. Kad treba da bude obrezan Isus prema propisima zakona Mojsijeva, pokorava se bez riječi. Kad treba u hram da se Isusa prikaže Bogu prema propisima zakona Mojsijeva, pokorava se bez riječi. Kad se traži Njezin pristanak na krvavu žrtvu Isusovu, pokorava se bez riječi prigovora. Mogli bismo dakle i o Majci Božjoj reći, što je rekao apostol Pavao za Isusa: »*Factus oboediens usque ad mortem!*« Ali onda ima Marija pravo, da nam opet dovikne: »*Imitatores mei estote sicut et ego Christi!*« I to nam dovikuje, samo što neki zatvaraju uši na majčinski glas Marijin, kao što onaj kukavni svećenik, koji je nedavno u jednom društvu rekao, kad su mu spočitnuli, da rad ĆMDaša vodi u skizmu, raskol, propast Crkve: »A ne, mi nećemo cijepanja od Rima, mi samo želimo vršiti pritisak na biskupe, da popuste u tom pitanju.« To je eto njegovo shvaćanje prisege pred oltarom Božjim, da obećava poslušnost zakonitoj svojoj vlasti. Nema pravo biskup tražiti od njega poslušnost, nego se biskup mora pokoriti njegovoj volji. Ili onaj drugi kukavac, koji je izjavio za svoga zakonitog crkvenog poglavara, što neće da puše u njegov rog: »Mi ćemo ga izjuriti preko granice.«

Međutim, svi ti mogu biti sigurni, da crkvena vlast

26 Ne samo da je postao čovjekom, "nego je postao poslušan do smrti, smrti na križu.", usp. Fil 2,8.

27 "Obećaješ li svome Biskupu poštovanje i poslušnost?"

28 "Obećajem!"

29 Koji postade poslušan do smrti.

neće popustiti ni za dlaku u pitanju lažnog svećeničkog udruženja, i u slučaju potrebe, neće se žacati *gladio excomunicationis*[30] odsjeći suhe grane sa zdravog stabla Crkve Božje. O da bi im Marija, *'Virgo oboediens usque ad mortem'*,[31] isprosila milost, da im se otvore oči, te progledaju i ugledaju pravodobno ponor, koji im prijeti, da se ne sruše u nj kao buntovnici Kore, Datan i Abiron, čijim su putem pošli.«

5. Ali, poslušnosti nema bez žrtve. To je treća pouka, koju nam Marija pruža u našim danima. Nemojte misliti, braćo svećenici, da je polazak u Betlehem usred zime bio bez velikih žrtava za Mariju. Nemojte misliti, da je bijeg u Egipat usred hladne noći bio bez velikih žrtava za Mariju. Nemojte misliti, da je i život u Egiptu na neodređeno vrijeme bio bez velikih žrtava za Mariju. Nemojte misliti, da je bez velikih žrtava za Mariju bilo i ispunjenje zakona Mojsijeva o obrezanju Gospodnjem, da i ne spominjemo krvave kalvarijske žrtve, kad je mogla ponoviti riječi, što ih je prorok izrekao stotine godina prije kad je zaplakao nad razvalinama Jeruzalema: »O *vos omnes qui transitis per viam, attendite et videte si est dolor sicut dolor meus?*«[32]

Poslušnost i žrtva su si baš tako blizu, kao što su i riječi *oboediens*[33] i *mors*[34], *oboediens usque ad mortem*. Zato nije rijetko da poslušnost traži od čovjeka, pa i svećenika, i žrtvu života, a ne samo zdravlja ili imetka. Uzmite samo kardinala Fischera za vrijeme engleske reformacije. Ogromna većina biskupa i svećenika prignula je koljeno pred besramnim bludnikom kraljem Henrikom VIII. Sveti kardinal Fischer zna dobro, da duguje poslušnost i vjernost Svetoj Stolici, Papi kao vrhovnom glavaru Crkve Božje na zemlji. Ne buni se protiv kralja kao glavara zemlje, nego se buni protiv njegovog besramnog zahtjeva, da ga prizna za vrhovnu glavu Cr-

Spomen-sličica iz ostavštine bl. A. Stepinca na 100. godišnjicu lurdskih ukazanja, na čijoj je pozadini vjernik Janko Skenderović napisao: »Majko Božja lurdska, milosti puna, daruj dobro zdravlje i dug život svojem vojniku kardinalu Stepincu koji trpi na braniku sv. vjere i narodne pravice«. - 25. listopada 1958.

Oltar sa slikom Majke Božje Čenstohovske u župnoj crkvi u Lepoglavi pokraj koje je kao zatvorenik bl. Alojzije proboravio pet godina

30 Kaznom isključenja iz Crkve.

31 "Djevica do smrti poslušna".

32 "O svi vi što putem prolazite, pogledajte i vidite ima li boli kakva je bol moja.", usp. Tuž 1,12.

33 Poslušnost.

34 Smrt.

kve. Sveti kardinal Fischer zna, da ta vjernost i poslušnost Svetoj Stolici može značiti ne samo žrtvu obične slobode građanske nego i žrtvu života. I tako se desilo. On je tu žrtvu prinio, smaknut kao tobožnji veleizdajnik. Ali ga zato čitava Crkva Božja širom svijeta slavi danas kao sveca, koji vlada u nebu, dok Henrika VIII. promatra kao veleizdajnika Boga i Crkve Njegove na zemlji, koju je prije priznavao i hvalio, dok god se nije suprotivila njegovom besramnom zahtjevu, da mu konkubinat prizna za zakoniti brak.

Presveta Djevica Marija nam dakle doziva danas napose u pamet žrtvu. I svećenik, koji nije u stanju ništa žrtvovati za Boga i Crkvu Njegovu, nije shvatio niti kršćanstva, a kamoli bit svećeništva. I najmanji povjetarac progona mora otpuhnuti takav suhi list sa stabla Crkve.

6. Braćo svećenici! Mnogo, mnogo nam govori i danas Presveta Bogorodica. Govori nam toliko, da je nemoguće i dio svega iznijeti u jednom kraćem nagovoru.

Ali, ako nam Ona služi i danas kao uzor, kao *speculum iustitiae sacerdotalis*[35] napose, ono što je tako utješno za nas, jest činjenica, da nam je Ona u isti mah i dobra Mati, na poseban način rekli bismo *Mater sacerdotum.*[36] A to znači, da nam je uvijek spremna pomoći. Pa i onima, koji su možda duboko pali. Kolika utjeha za njih, da ne klonu, nego da se prenu i sklope ruke Mariji za pomoć. Što bih ljepšega mogao reći u tom pogledu negoli je sveti Bernardo, čije riječi, iako ih svake godine čitamo u breviru na blagdan Imena Marijina, ipak je dobro i ovdje ponoviti: »O *quisquis intelligis in hujus saeculi profluvio magis inter procellas et tempestates fluctuar quam per terram ambulare; ne avertas oculos a fulgore hujus sideris, si non vis obrui procellis. Si insurgant venti tentationum, si incurras scopulos tribulationum, respice stellam, voca Mariam. Si jactaris superbiae undis, si ambitionis, si detractionis si aemulationis, respice stellam, voca Mariam. Si iracundia aut avaritia aut carnis illecebra naviculam concusserit mentis, respice ad Mariam. Si criminum immanitate turbatus, conscientiae foeditate confusus, judicii horrore perterritus, barathro incipias absorberi tristitiae, desperationis abysso, cogita Mariam. In periculis, in angustiis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca. Non recedat ab ore, non recedat a corde et ut impetres ejus orationis suffragium, non deseras converasationis exemplum. Ipsa sequens, non devias; Ipsam rogans, non desperas; Ipsam cogitans, non erras; Ipsa tenent non corruis; Ipsa protegente non metuis; Ipsa duce, non fatigaris; Ipsa propitia, pervenis et sic in temetipso experiris, quam merito dictum sit: et nomen Virginis Maria.*«[37]

Što da još dodamo krasnim riječima svečevim? Mož-

Zatočeni nadbiskup Stepinac pred uređenim oltarom Majke Božje Lurdske u kapeli sv. Ivana u Krašiću

da samo to, da kao svećenici niste zvani, da spasite samo sebe nego i bezbrojno mnoštvo povjerenih vam duša. Pa kad vas Marija uči tolike korisne stvari, od kojih smo neke maloprije naveli, ne uči li vas danas upravo posebno, da povjerene vam duše upućujete što više na Nju? Ta koliko ih imade danas, koji više *fluctuant inter procellas et tempestates*[38] negoli što *ambulant per terram!*[39] Upućujte ih na Mariju, da se ne survaju u propast! Koliko ih imade danas, na koje udaraju *venti tentationum*[40] i koliko njih *incurrit scopulos tribulationum!*[41] Pokazujte takovima spasonosnu zvijezdu mora, Mariju! Koliko njih imade danas koji *jactantur superbiae undis, ambitionis, detractionis,*[42] kako veli svetac! Upućujte ih na Mariju! Koliko njih imade, kojima *avaritia, carnis illecebra, iracundia concutit naviculam mentis!*[43] Upućujte ih na Mariju! Koliko njih imade danas, napose iza ovoga strašnoga rata, koji su, kako veli svetac, *criminum immanitate turbati, conscientiae foeditate confusi, judicii horrore perterriti,*[44] tako, da već *incipiunt absorberi tristitiae, desperationis abysso!*[45] Upućujte ih na Mariju![46] Svaki je od vas vjerojatno već pročitao krasno djelo svetog Ljudevita Grigniona »Prava pobožnost Majci Božjoj« ili svetoga Alfonsa Liguorija, koja nosi naslov »Slava Marijina«. Ako dodamo k tome nedavno proglašenje dogme o Uznesenju Majke Božje, posvetu svijeta Bezgrešnom Srcu Marijinu, ukazanja Majke Božje na raznim stranama svijeta,

Čudotvorna slika Majke Božje u svetištu u Volavju pred kojom se bl. Alojzije često molio u vrijeme mladosti

Kao nadbiskup bl. Alojzije je svake godine vodio pokorničko hodočašće u svetište Majke Božje Remetske

nevjerojatne trijumfe Gospe Fatimske što putuje svijetom u formi kipa kroz sve kontinente, ako dodamo sve više rastuću pobožnost prema neokaljanoj Majci Božjoj, nisu li sve to predznaci, da je blizu vijek Marjin i njezino slavlje nad paklom, koji je svijet doveo do ruba propasti?

Zato, braćo svećenici, držite ponajprije sami bez prestanka pred očima *speculum iustitiae*, neokaljanu Majku Božju! Ako taštim ženama nikada ne dosadi zuriti u zrcalo da isprave i najmanji nedostatak na licu, zašto bi nama ikada dosadilo upirati oči u *speculum iustitiae*, neokaljanu Majku Božju, da očistimo svaku mrlju sa svoje duše? A onda, kao što smo rekli, jer ste zvani da spasite bezbroj drugih duša, budite apostoli slave Marijine, poput svetog Alfonsa Liguorija, Ljudevita Grigniona i tolikih drugih svetaca! Ostat ćete pobjednici u ovom nadčovječnom hrvanju u svijetu, žeti bogate plodove u pastvi i slaviti jednom triumf u nebu s bezbrojnim dušama, spašenim vašim trudom. Svećenik naime nikada ne ide sam ni u nebo ni u pakao. Uvijek ga prati mnoštvo duša.

+ Alojzije Kardinal Stepinac

nadbiskup zagrebački

35 Ogledalo svećeničke pravednosti.

36 Majka svećenika.

37 "O, ti, čovječe, koji vidiš, da na tom svijetu više ideš kroz bure i oluje nego li hodaš po zemlji, ne odvrati očiju od sjaja ove zvijezde, ako nećeš da te oluja potopi. Ako navale na te valovi kušnje, ako udariš na grebene nevolja, pogledaj na zvijezdu, zazovi Mariju. Ako te bacaju amo tamo valovi oholosti, častohleplja, ogovaranja, zavisti, pogledaj na zvijezdu, zazovi Mariju. Ako li potresa lađicom tvoje duše srdžba ili lakomost ili podražaj tijela, pogledaj na Mariju. Ako si zbunjen radi strahota opačina, smeten radi prljave savjesti, preplašen od strahota suda Božjega, ako se počinješ daviti od žalosti i upadaš u ponor očaja, misli na Mariju. U pogibeljima, u tjeskobama, u sumnjama, misli na Mariju, zazivaj Mariju. Neka ti ne odlazi s usta, neka ti ne odlazi sa srca; i da postigneš zagovor njezine molitve, ne ostavljaj primjera njezina života. Nju slijedeći, ne ćeš zalutati, Njoj se moleći ne ćeš očajati; na Nju misleći ne ćeš zalutati; dok te Ona drži ne ćeš posrnuti; dok te Ona štiti ne trebaš se bojati; dok te Ona vodi ne ćeš se umoriti; ako ti je Ona milostiva stići ćeš cilju i tako ćeš na sebi iskusiti, kako je s pravom rečeno: i ime je Djevici Marija."

38 Brode kroz bure i oluje.

39 Hodaju po čvrstom tlu.

40 Vjetrovi napasti.

41 Udara o grebene kušnja!

42 Koje bacaju amo tamo valovi oholosti, častohleplja, ogovaranja.

43 Lakomost, podražaj tijela, srdžba potresa lađicu duše!

44 Koji su preplašeni strahotama zločina, smeteni radi prljave savjesti, preplašeni strahotom suda Božjega.

45 Budući da je izvornik napisan na sedam stranica, na osjetljivom papiru, presavijan, nije moguće pročitati rečenicu koja slijedi; čitljive su samo riječi: Da...njih imade... Presvete Djevice Marije.

Sedma obljetnica Stepinčeve beatifikacije

U nedjelju 3. listopada navršava se 7. obljetnica od proglašenja blaženim zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Njegova beatifikacija nije bila samo ispravljanje nepravde koja mu je nanesena nepravednom presudom na montiranom komunističkom sudu 1946., već predočenje njegovih kreposti i kršćanskih vrlina svemu Božjem narodu i cijelom čovječanstvu.

Prisjetimo se riječi Ivana Pavla II. izgovorenih na Misi te proglašenja blaženim Alojzija Stepinca, u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998.:

»'Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom' (Iv 12, 26). Dobri Pastir je za blaženoga Alojzija Stepinca bio jedini Učitelj: Kristov je primjer sve do kraja nadahnjivao njegovo ponašanje te je položio i život za stado, koje mu je bilo povjereno u posebno teškom povijesnom razdoblju. U osobi se novoga blaženika spaja, da se tako izrazim, cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu tijekom ovoga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. On je sada u nebeskoj slavi okružen svima onima koji su, kao i on, dobar boj bili, kaleći svoju vjeru u kušnjama i nevoljama. U Njega danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled iščući njegov zagovor.

'Oče, proslavi ime svoje!' (Iv 12, 28). Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojem narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. Dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatiti patnju negoli izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi.

Nije bio sam u tomu hrabrom svjedočenju. Uza nj su bile i druge odvažne osobe, koje su, da bi sačuvale jedinstvo Crkve i branile njezinu slobodu, prihvatile da zajedno s njim plate teški danak tamnice, zlostavljanja, pa čak i krvi. Danas se tome mnoštvu nesebičnih duša – biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjernicima svjetovnjacima – divimo i zahvaljujemo im. Slušamo njihov snažni poziv na praštanje i pomirbu. Oprostiti i pomiriti se znači očistiti sjećanje od mržnje, zavade, želje za osvetom, znači priznati bratom čak i onoga koji nam je nanio zlo, znači ne dopustiti da nas pobijedi zlo, nego zlo svladati dobrim (usp. Rim 12, 21)..

Blagoslovljen budi 'Oče Gospodina našega Isusa Krista, Oče milosrđa i Bože svake utjehe' (2 Kor 1, 3) za ovaj novi dar Tvoje milosti. Blagoslovljen budi, Jedinorođeni Sine Božji i Spasitelju svijeta, zbog Tvojega slavnog Križa, koji je u zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Alojziju Stepincu postigao divnu pobjedu. Blagoslovljen budi Duše Oca i Sina, Duše Tješitelju, koji nastavljaš očitovati svoju svetost u ljudima i koji ne prestaješ djelovati kako bi napredovalo djelo spasenja. Trojedini Bože, danas Ti želim zahvaliti za čvrstu vjeru ovoga Tvojeg puka unatoč ne malim protivštinama što ih je susretao tijekom stoljeća. Želim Ti zahvaliti za nebrojene mučenike i ispovjednike vjere, muževe i žene svih životnih dobi, koji su živjeli u ovoj blagoslovljenoj zemlji!«

Ivan Pavao II. proglasio je blaženim kardinala Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici, 3 listopada 1998.

ODNOSI BL. ALOJZIJA STEPINCA PREMA NDH

U nekoliko posljednjih brojeva našega tjednika *Glasa koncila* pisalo se o odnosima blaženoga Alojzija Stepinca prema Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Htio sam se uključiti u tu raspravu, jer sam svojevremeno negdje početkom 1973. godine imao izvanrednu priliku kontaktirati s bivšim ministrom unutarnjih poslova onovremene slovačke države dr. Aleksandrom Machom, koji je proveo više od 20 godina u komunističkim zatvorima, i zahvaljujući svojoj živoj vjeri preživio te za vrijeme Dubčekova proljeća pušten na slobodu. Tih godina sam se susretao s njim, pa sam koristio svaku priliku da rasvijetlim neka ključna pitanja odnosa Crkve prema onovremenim državnim institucijama, ali i o odnosima između Hrvata i Slovaka. Unatoč dugom robovanju izvrsno ga je služilo pamćenje, pa je upravo u to vrijeme pisao svoje memoare.

Kada sam saznao da je upravo on bio izaslanik slovačke države na proslavi proglašenja Nezavisne Države Hrvatske i da je za vrijeme svečanog banketa sjedio neposredno uz bl. Alojzija Stepinca, zamolio sam ga, i on mi je to sam vlastoručno opisao, kao odlomak svojih memoara. To sam odmah preveo na hrvatski i poslao, zapravo osobno odnio + fra Aleksi Benigaru, a kopiju sam predao nadbiskupu zagrebačkom + kardinalu Franji Kuhariću. Koliko se sjećam, i preslik originalnog slovačkog teksta i prijevod.

Jednu kopiju sam zadržao za sebe, ali kako sam stalno živio u svijesti da mi se može dogoditi pretres stana, pa da ne bih kompromitirao Crkvu, pa ni sebe, taj sam dokument negdje tako dobro odložio da ga ovih dana nisam u stanju naći. Zato sam slobodan zamoliti Vas, a preko Vas nekoga od Vaših suradnika, da u nadbiskupskoj pismohrani ili u pismohrani + fra Alekse Benigara, pokušate pronaći taj spis i objaviti ga, razumije se ako želite, jer baca jedno posve jasno svjetlo na lik Blaženika i njegov odnos prema hrvatskoj državi uopće, kao i zamjerke, koje je već toga dana imao na neke postupke tadanje aktualne vlasti. Mislim da bi bilo veoma interesantno vidjeti, kako je Blaženika vidio njegov suvremenik, političar, uvjereni katolik (otac šestero djece), a pripadnik jednog prijateljskog naroda, s kojim mi Hrvati imamo izvrsne vjekovne veze.

Smatrao sam svojom dužnošću da Vas na to upozorim, jer mislim da bi to svjedočanstvo bacilo jedno posve novo svjetlo na svijetli lik našega Blaženika i narodnog zagovornika pred prijestoljem Božjim. Mislim da smo dužni iskoristiti svaku priliku da osvijetlimo njegov svetački lik u tako teškim i prijelomnim vremenima u kakovima je on živio, tim više što je gotovo pedeset godina neprijateljska propaganda bacala svu moguću prljavštinu na njegov svijetli lik. Znam da imate pune ruke posla, pa ako Vam vrijeme dopusti, smatram da bi bilo korisno da o tome sazna i naša šira kulturna, a osobito katolička javnost.

Koristim ovu priliku da Vam zahvalim za sve što s tolikom upornošću i žrtvom činite za proslavu našega Blaženika. S velikim simpatijama pratim Vaša nastojanja i podupirem svojim molitvama, jer dugo vremena nisam bio u mogućnosti na drugi način poduprijeti ovu Božju stvar. Činim onoliko, koliko je to u ovim okolnostima moguće. Odmah nakon njegove beatifikacije postavio sam u svojoj crkvi njegovu sliku, i svake godine obilježavamo njegov liturgijski blagdan. Ove godine smo postavili njegov novi lik, rad našeg slikara Šime Peića. No o tome ću uskoro napraviti jedan prikaz i napisati nešto o Blaženikovim vezama s ovim rubnim dijelom našeg nacionalnog eklezijanskog bića. Možda nešto kasnije, kada budem još bliže kraju, povjerim i jednu svetu tajnu u svezi s Blaženikom, a riječ je o odnosu biskupijskog klera i njihove povezanosti s karmelom.

Uz izraze osobitog štovanja i obilje vazmenih radosti u životu i radu i srdačan pozdrav!

Đurđin (SiCG), 26. travnja 2003.

Mr. Lazar Ivan Krmpotić

Vjernici koji na zagovor sluge Božjega budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

Dr. Juraj Batelja, postulator
Voćarska 106, pp. 110
10001 ZAGREB

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove, koji nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

KRONIKA

Iz života Crkve u domovini i svijetu donosimo proslave i događaje u čast blaženog Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo dopisnicima koji su nas o tim zbivanjima izvijestili te Informativnoj katoličkoj agenciji (IKA), koja nam je dopustila korištenje vijesti s njihove elektroničke adrese.

Isprika blaženom Alojziju Stepincu

Desetog ožujka ove 2004. god. zagrebačka katedrala primila je ponovno veliki broj vjernika štovatelja blaženog Alojzija Stepinca, koji su i ovaj put svoje molitvene nakane stavili pod njegov zagovor moleći na misnom slavlju i pred njegovim grobom. Službeni gosti i hodočasnici zagrebačke katedrale bili su župljani sv. Petra apostola predvođeni župnikom Josipom Firštom, kojima je ovo hodočašće ostalo u trajnom sjećanju.

Euharistijsko slavlje prevodio je mons. Josip Mrzljak, zagrebački pomoćni biskup, u zajedništvu s kancelarom Duhovnog stola Stjepanom Večkovićem i umirovljenim svećenikom Franjom Stričakom, i Josipom Firštom, župnikom župe sv. Petra apostola iz Zaprešića.

Pozdravljajući na početku župnika Josipa, sve župljane sv. Petra apostola iz Zaprešića kao i sve štovatelje blaženog Alojzija, biskup Mrzljak je rekao da su grobovi mučenika za vjernike bili oduvijek posebna mjesta molitve.

Župnik zaprešićki Josip Firšt dobio je čast da u katedrali propovijeda okupljenim vjernicima, a štovateljima blaženog Alojzija još više približi veličinu tog velikog hrvatskog kardinala i borca u obrani potlačenih i obespravljenih. Župnik Josip u propovijedi je istaknuo: »Blaženi Alojzije je za vrijeme svoga života osjetio na vlastitoj koži četiri državne vlasti: carevu, kraljevu, poglavnikovu i predsjednikovu. I ni u jednom političkom sustavu nije podlegao, nego je uvijek ostao borac vjernosti Bogu i čovjeku i uvijek na strani istine.«

Nakon euharistijskog slavlja u privatnoj pobožnosti članovi Molitvene zajednice iz Zaprešića, koja nosi ime po blaženom Alojziju Stepincu, položila je cvijeće i upalila svijeće ispred sarkofaga blaženog Alojzija. Župnik Josip je molio litanije i molitvu u čast blaženog Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika. U spontanoj molitvi, klečeći pred grobom, župnik Josip je rekao: »I na kraju, KARDINALE, OPROSTI ZA ONO KAMENJE!« Bila je to jedna lijepa simbolika, gdje su mnogi župljani konačno nakon 59 godina i napada na blaženog Alojzija 4. XI. 1945. godine doživjeli nešto posebno, da zajedno sa svojim župnikom pokažu ljubav prema blaženom Alojziju i žaljenje što je u njihovoj župi sramotno napadnut kamenjem, zajedno s tadašnjim župnikom isusovcem Matijom Pašičekom.

U kratkoj molitvi i pred grobom kardinala Franje Kuharića okupljeni štovatelji prisjetili su se u svojim molitvama još jednog velikog zagrebačkog nadbiskupa, kojemu se sutradan 11. ožujka navršila druga godišnjica od njegova preminuća. Mnogi štovatelji blaženog Alojzija svoj hodočasnički dan u zagrebačku katedralu završili su posjetom Blaženikovoj spomen zbirci.

Ilija Nikolić

Prvi festival vjerskog filma »In te, Domine, speravi«

U rodnom mjestu bl. Alojzija Stepinca Krašiću, od 7. do 9. svibnja, u sklopu »Stepinčevih dana«, održan je festival vjerskog filma pod nazivom »In te, Domine, speravi«. Na festivalu su prikazani filmovi, knjige, grafike, slike i fotografije koje govore o osobama, mjestima te o sakralnim objektima i očuvanju religijske kulturno-povijesne baštine. Natjecateljske kategorije bile su dokumentarni film, film za djecu i reportaže, a nagrade je dodijelio stručni žiri. Uz glavnu nagradu u svakoj su kategoriji dodijeljene i nagrade za drugo i treće mjesto.

Dani krašićkoga kraja obilježavani su isprva samo sportskim manifestacijama, a od ove godine Krašić je dobio i festival vjerskoga filma, kojemu je 2003. godine prethodila smotra katoličkog filma. Prikazani filmovi na festivalu su velikim dijelom iz fundusa Hrvatske radio televizije, a voditelj projekta je Miro Mahečić. Na festival je pristiglo oko 50 filmova, a prikazano ih je svega 20. Od ove godine festival vjerskog filma poprima i međunarodni karakter koji će, kako se nadaju organizatori, do sljedeće godine u potpunosti zaživjeti.

Festival je započeo u petak 7. svibnja misnim slavljem u krašićkoj crkvi Presvetog Trojstva. Pozdravne

Župljani grkokatoličke župe sv. Nikole iz Clevelanda u SAD-u, podrijetlom iz Žumberka, pohodili su mjesto Blaženikova sužanjstva, 2. srpnja 2004.

govore na trgu ispred crkve uputili su mons. Matija Stepinac, jedan od organizatora festivala, i Miro Mahečić, koji je govorio o filmu kao važnom mediju koji ulazi u stvarnost života. Festival je, kao izaslanik pokrovitelja pomoćnog zagrebačkog biskupa Josipa Mrzljaka, otvorio ravnatelj Glasa Koncila Nedjeljko Pintarić, istaknuvši značenje filmskog stvaralaštva i promicanja kršćanskih vrednota na filmu.

Iste večeri prikazani su filmovi »Zagrebački nadbiskupi« Ninoslava Lovčevića i film »Sv. Oče«, koji govori o dolasku Svetog Oca Ivana Pavla II. u Zadar. Festival je u nedjelju završen prikazivanjem filmova »40 godina Glasa koncila« i »Hrvatska smreka na vatikanskom trgu«. Nagrada festivala za iznimno bogat opus filmskih ostvarenja nadahnutih vjerskim temama i životvornim sadržajima dodijeljena je redatelju i scenaristu Ninoslavu Lovčeviću. Nagrađeni su i o. Tonči Trstenjak, scenarist i redatelj Bernardin Modrić, redatelj Ivan Jukić i Zoran Rački, dok su ostali sudionici festivala dobili prigodna priznanja.

Šestero novih blaženika

Ivan Pavao II. je 16. svibnja 2004. na Trgu svetoga Petra kanonizirao šestero novih blaženika. Osim libanonskoga monaha Nimatullaha Al-Hardinija, među novim su svecima i don Luigi Orione, Annibale Maria di Francia, José Manyanet y Vives, Paola Elisabetta Cerioli, te Gianna Beretta Molla, liječnica i majka četvero djece, koja je žrtvovala vlastiti život kako bi spasila djevojčicu koju je nosila, odbivši terapiju koja joj je bila potrebna za ozdravljenje. Spasite moje dijete, nemojte misliti na mene, govorila je.

Rođena nedaleko od Milana 1922. godine, preminula je 1962. u dobi od 39 godina. Na svečanosti proglašenja svetom bili su nazočni njezin muž i djeca. Kapucin otac Paolino Rossi, koji se bavio kauzom za kanonizaciju, osvrnuo se u razgovoru za Radio Vatikan na lik te svetice, te kazao kako je ona bila žena koja je postigla puninu u vrlo kratkome vremenu; bila je skladna i žena bogata velikim vrednotama, kršćanskom duhovnošću i snažnom humanošću. Bila je katolkinja, laikinja koja i danas oduševljava žene našega vremena. Njezina je poruka, prije svega, poruka nade, istaknuo je otac Rossi. Ona nam poručuje da je svetost opći poziv svih krštenih i cilj koji je dostupan svima, muškarcima i ženama, mladima i starima.

Novoproglašeni svetac Josep Manyanet y Vives, rođen je u Španjolskoj 7. siječnja 1833. godine. Odrastao je u kršćanskoj obitelji, kao mladić je radio kako bi platio studij, posebice studij filozofije i teologije, da bi u dobi od 26 godina postao svećenik. Izabravši redovnički život, utemeljio je dvije kongregacije: mušku kongregaciju Sinova sv. Obitelji i žensku Misionarki kćeri sv. Obitelji iz Nazareta. Te ustanove danas imaju oko 300 redovnika i 500 redovnica, a nazočni su u nekim zemljama Europe, Latinske Amerike i u SAD-u.

»Njegova se temeljna karizma rađa u trenutku kada blaženi Josep Manyanet počinje uočavati kako neka djeca imaju mogućnost pohađanja škole, a neka ne, te stoga odlučuje preuzeti skrb o djeci siromašnih«, kazao je u razgovoru za Radio Vatikan postulator o. Everino Miri. Tako je započeo oko sebe okupljati učitelje s kojima je otvarao škole, prvo u svome mjestu, a potom i drugdje, te započeo s obrazovanjem i kršćanskim odgojem mladih.

Budući da je doba u kojemu je živio bilo na neki način slično našemu, odnosno, prisutna je bila propaganda suprotna kršćanskome duhu i temeljenju obitelji na braku-sakramentu, bl. Josep i ovdje kreće od vrlo važnoga načela, koje vrijedi i danas: da se obrazujući djecu i mlade mogu stvarati obitelji budućnosti. »Ono vrlo važno što je ostavio jest duh ohrabrenja za kršćanske, i sve obitelji u svijetu, u nasljedovanju sv. Obitelji, jer je uvijek govorio kako svaki dom treba postati Nazaret. Mi bismo danas suvremenim riječima rekli da svaku obitelj valja učiniti svetom obitelji«, zaključio je o. Everino.

»Spomen-zbirka« povjerena vodstvu s. Anđelite Šokić

Od prvog ožujka 2004., »Spomen-zbirku bl. Alojzija Stepinca« na Kaptolu 31, u Zagrebu, u sklopu Nadbiskupskoga dvora, za sada smještenu iza Katedrale, vodi s. Anđelita Šokić iz družbe Predragocjene krvi Kristove. Njoj je povjerena i administracija Glasnika te briga o »Molitvenoj zajednici bl. Alojzija Stepinca«. Osim toga s. Anđelita je uključena i u sve druge djelatnosti koje u našoj javnosti pripomažu boljem poznavanju našeg Blaženika.

Dok sestri Anđeliti želimo dobrodošlicu i blagoslovljenu strpljivost u radu, zahvaljujemo s. Graciji Kovačić, milosrdnici, koju su njezini poglavari premjestili na novu dužnost, a prije spomenute poslove u »Spomen-zbirci« i u uredu Postulature uspješno je vodila desetak godina.

Blagoslovljena kapelica u sjedištu Vojnog ordinarijata

Skupina Hrvata iz države Ohio u SAD-u. pohodila je mjesto Blaženikova sužanjstva 1. srpnja 2004.

Vojni biskup Juraj Jezerinac je na svetkovinu Tijelova 10. lipnja predvodio misno slavlje, u tijeku kojega je blagoslovio kapelicu u sjedištu Vojnog ordinarijata u Zagrebu te je posvetio oltar u koji su ugrađene moći bl. Alojzija Stepinca. Biskup Jezerinac zaželio je da ta kapelica, posvećena zaštitnici Vojne biskupije Gospi velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, kao i dom Vojnog ordinarijata, doista budu »obiteljska kuća« za sve vjernike Vojne biskupije, sve vojnike i policajce, sve pripadnike Ministarstva obrane i unutarnjih poslova, te za naše branitelje, osobito naše invalide, za sve one koji se osjećaju pripadnicima Vojne biskupije.

Vojni ordinarij ovom je prigodom zahvalio svima koji su svojim doprinosom učinili da, kako je kazao, Isus bude proslavljen u toj kapelici, posebice Ministarstvu obrane i unutarnjih poslova, kao i akademskom kiparu Kuzmi Kovačiću i akademskom slikaru Josipu Botteri Diniju, koji su izveli umjetničke radove u kapelici. Na misnome slavlju sudjelovali su i generalni vikar i kancelar Vojnog ordinarijata mons. Josip Šantić i don Anđelko Kaćunko, postulator kauze za proglašenje svetim bl. Stepinca dr. Juraj Batelja, dominikanski provincijal fra. Iko Mateljan, vojni kapelani i ostali svećenici. Nakon mise uslijedio je Tjelovski ophod po perivoju Vojnoga ordinarijata. Na svečanosti su bili nazočni potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor te visoki predstavnici i djelatnici Ministarstva obrane i unutarnjih poslova, Glavnog stožera RH i Ravnateljstva policije.

Papa proglasio Godinu Euharistije

Papa Ivan Pavao II. najavio je na svetkovinu Tijelova, u četvrtak 10. lipnja za vrijeme večernjega misnog slavlja, proglašenje »Godine Euharistije«. Počet će sa Svjetskim euharistijskim kongresom u listopadu u Meksiku i trajat će do sljedeće Sinode biskupa, koja će se održati u listopadu 2005. godine.

Nakon što je Euharistiji posvetio prvu svoju encikliku u novome tisućljeću (*Ecclesia de Eucharistia*) sada mu je, kako je rekao ispred lateranske bazilike, »radost najaviti posebnu 'Godinu euharistije'«.

Svjetski euharistijski kongres održat će se u meksičkome svetištu Guadalajara od 10. do 17. listopada, što će biti i početak »Godine Euharistije«, a ona će završiti sljedeće godine, kada se od 2. do 29. listopada u Rimu održava Sinoda biskupa pod geslom »Euharistija – vrhunac i izvor života i poslanja Crkve«.

U Kaznionici Lepoglava postavljen prvi kip Majke Božje

U Kaznionici Lepoglava postavljeno je prvo marijansko obilježje, odnosno kip Majke Božje, što ga je na početku misnog slavlja u zatvorskoj kapelici Bl. Alojzija Stepinca u nedjelju 20. lipnja blagoslovio mons. Lovro Cindori, župnik u Mariji Bistrici i upravitelj nacionalnog svetišta Majke Božje Bistričke. Svečani blagoslov priređen je u prigodi proslave blagdana Bezgrešnog Srca Marijina, koji se obilježavao dan ranije, te imendana blaženog Alojzija Stepinca, koji se slavi dan kasnije. Marijin kip darovao je mons. Cindori, veliki dobročinitelj dušobrižništva lepoglavske kaznionice, a na svim dosadašnjim darovima zahvalio mu je dušobrižnik vlč. mr. Marko Šmuc.

Novi vitraji s likovima hrvatskih svetaca i blaženika

Izvana i iznutra obnovljenu župnu crkvu Sv. Ante u Šujici kod Tomislavgrada, marom župnika fra Ljudevita Laste i njegovih župljana, blagoslovio je i novi glavni oltar posvetio mostarsko-duvanjski biskup Ratko Perić.

Na prozorima obnovljene crkve i rozeti iznad crkvenog portala postavljeno je 10 novih vitraja koji prikazuju likove sv. Ante, Gospe, svetih apostola Petra i Pavla, sv. Ivana Krstitelja, bl. Alojzija Stepinca, bl. Majke Terezije, bl. Ivana Merza, sv. Leopolda Mandića, te sv. Jeronima i sv. Franje. Na rozeti je prikazan lik sv. Mihovila arkanđela. Vitraje je izradio akademski slikar Mate Ljubičić iz Zadra, a dar su župljana Šujice.

Slime svečano proslavilo sv. Ivana Krstitelja

Sv. Ivan Krstitelj, glavni nebeski zaštitnik župe Slime u kanjonu Cetine, ove je godine svečanije pros-

lavljen na svoj blagdan u četvrtak 24. lipnja. Prijepodne je svečani ophod s kipom svetog župnog patrona iz župne crkve Sv. Ivana Krstitelja u mjestu poveo splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, a urešenoga cvijećem i praćenog pjesmama vjerničkog puka na rukama su ga nosili mladići i muževi.

Na kraju svečanog euharistijskog slavlja, nadbiskup je blagoslovio novu sliku bl. Alojzija Stepinca, ulje na impregniranom platnu, rad akademskog slikara Marija Dukića, postavljenu u župnoj crkvi. Impresivna slika prikazuje blaženika u uzama u lepoglavskoj ćeliji. Izvanredno je pogođenog izraza lica, što je do sada pošlo za rukom vrlo malom broju slikara blaženog kardinala Stepinca.

Posveta crkve na splitskom Trsteniku

Na blagdan sv. Ivana Krstitelja 24. lipnja na splitskom je Trsteniku posvećena crkva koja nosi ime tog sveca. Moderno zdanje, koje su projektirali splitski arhitekti Jerko Rošin i Robert Plejić, posvetio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Župa sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku utemeljena je 1993. godine i do sada nije imala župnu crkvu.

Modernim arhitektonskim rješenjima nova se crkva odlično uklopila u ambijent Trstenika, gradske četvrti u kojoj dominiraju beton, zgrade i neboderi, no svojom toplom bojom i uređenjem zrači toplinom. U unutrašnjosti crkve svojevrstan kontrast kvadratnim plohama daju predivni kameni ambon i oltar, u koji su u prigodi posvete crkve postavljene moći blaženog kardinala Alojzija Stepinca.

Predvoditelj slavlja istaknuo je kako je znakovito i to, što se crkva posvećuje na 70. obljetnicu biskupskog posvećenja blaženog Alojzija Stepinca, koji je svojevrsni Ivan Krstitelj našega doba. Zamolio je Gospodina za blagoslov i pomoć da moći blaženog Stepinca budu ohrabrenje u životnim teškoćama, krizama i problemima, te da nova župna crkva bude nov korak u životu župe sv. Ivana Krstitelja na splitskom Trsteniku.

Petnaesta obljetnica smrti vlč. Vilima Cecelje

U povodu 15. obljetnice smrti svećenika Vilima Cecelje, u njegovoj je rodnoj župi Sveti Ilija kod Varaždina u subotu 26. lipnja varaždinski biskup Marko Culej predvodio misu zadušnicu, a predstavljena je i monografija o životu tog svećenika »Radost života«, koju je priredio vlč. Zorislav Šafran.

Iz Svetog pisma, Časoslova i dobre knjige je vlč. Vilim Cecelja crpio snagu za pastoralni rad i duhovni život

S varaždinskim biskupom misu zadušnicu u župnoj crkvi Sv. Ilije suslavilo je 20-ak svećenika, među njima i domaći župnik i dekan preč. Ivan Košćak, te generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije prelat Vladimir Stanković, koji se prije 15 godina kao ravnatelj Hrvatske inozemne pastve na pokopu u Salzburgu oprostio od najboljeg, najobljubljenijeg i najuglednijeg misionara, kako ga je prikazao 1997. godine prilikom obreda prijenosa Ceceljinih posmrtnih ostataka na groblje u Svetom Iliji. Naime, po završetku II. svjetskog rata taj je svećenik, suradnik i prijatelj nadbiskupa Alojzija Stepinca, ocrnjen od vlasti bivše države, koja mu je podmetala proustašku orijentaciju jer je za vrijeme rata obavljao službu zamjenika vojnog vikara i pastoralno skrbio o hrvatskim vojnicima.

Nakon višemjesečnog zatvora i boravka u logoru u Austriji nije mu dokazana nikakva krivnja, pa je pušten na slobodu, ali se u svoju domovinu više nije mogao vratiti. U idućim je desetljećima obavljao dužnost dušobrižnika tisuća hrvatskih izbjeglica u mnogim austrijskim mjestima te u Salzburgu, gdje je organizirao prvu sustavnu pastvu hrvatskih vjernika, koja je kasnije preimenovana u Hrvatsku katoličku misiju. Bio je suosnivač i dugogodišnji urednik »Glasnika Srca Isusova i Marijina« za Hrvate katolike u svijetu, a izdao je i nekoliko molitvenika.

Uz pastoralni rad zauzeto se posvetio i karitativnom radu, pa je bio i voditelj Hrvatskog Caritasa u Austriji. Bio je pokretač i suorganizator brojnih katoličkih susreta i kongresa, pastoralno skrbeći o hrvatskim emigrantima te sudjelujući u raznim pastoralnim ini-

Vlč. Vilim Cecelja s članicama Društva Presvetog Srca Isusova u Petrinji prije 2. svjetskog rata

cijativama. Sredinom pedesetih godina započeo je s odavanjem počasti stradalima na hrvatskom gubilištu u Bleiburgu, zbog čega ga je tadašnja vlast nastavljala obilježavati kao ratnog zločinca. Redovito je sudjelovao u hodočašćima i komemoracijama za taj masovni pokolj, predvodeći mise na Bleiburškom polju, ne odustajući ni nekoliko tjedana prije smrti 3. srpnja 1989. godine. Kao vjeran Kristov svećenik i istinski rodoljub, posljednje razdoblje života proveo je u samostanu Maria Plain kod Salzburga, gdje je umro u samo predvečerje uspostave samostalne i slobodne hrvatske države. Zbog njegova neokaljanog i čestitog svećeničkog puta, još za života bio je proglašavan svecem od onih koji su ga upoznali i poznavali, a danas ime Vilim Cecelja predstavlja simbol domoljublja, rodoljublja i bogoljublja, zbog čega je predloženo pokretanje postupka za njegovo proglašenje slugom Božjim.

Misi zadušnici nazočni su bili mnogobrojni poštovatelji Ceceljina lika iz Hrvatske i inozemstva, osobito predstavnici vjerskog i kulturnog života Hrvata u Salzburgu, a nazočni su bili i pripadnici Počasnog bleiburškog voda.

Istaknuvši u propovijedi kako je svećenik Vilim Cecelja svoj život posvetio Bogu i domovini, biskup je kazao kako je taj svećenik bio duboko svjestan da se Bog slavi na taj način da se čini dobro čovjeku, bez obzira gdje se nalazio, a osobito ako je prognan iz svoga vlastitog doma i domovine. Stoga je biskup Culej pozvao okupljene da se, vođeni Ceceljinim primjerom, ne zaustavljaju i ne posustaju na prolaznim postajama ovog svijeta, nego da svoj pogled usmjere prema vječnoj nagradi, koja čeka onog koji svoj život žrtvuje za ljubav prema Bogu i za dobrotu prema čovjeku. Uputio je roditelje i obitelji da budu prvi primjer svojoj djeci, kako bi svoj život usmjerili u trajne i vječne vrednote.

Na kraju mise svima je zahvalio organizator komemoracije župnik Koščak, potaknuvši da lik Vilima Cecelje bude što više štovan među vjerničkim pukom, a možda i jednog dana čašćen na oltaru.

Nakon mise zadušnice u župnom pastoralnom centru koji nosi ime Vilima Cecelje, predstavljena je monografija »Radost života«. Knjiga donosi predgovor biskupa Culeja, tekstove Zorislava Šafrana i dr. Jurja Batelje, kao i pisma te dokumente koji svjedoče o životu i djelu svećenika Vilima Cecelje. Knjigu je predstavio povjesničar mr. Damir Bobovec, dok je Ivan Pomper govorio o Ceceljinu životu, a Stanko Cecelja predstavio je sjećanja odsutnog Marijana Lubурića. Prigodnim riječima obratili su se i varaždinski biskup te autor Šafran, a nastupili su KUD »Vilim Cecelja« iz Salzburga i članovi domaćih župnih zborova i sastava.

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika, svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ozana CRNOGORAC – Biograd (3x); Nevenka PRSKALO – Samobor; Alojz ŠKOF – Belec; Mirko VURUŠIĆ – Mačekovec (Čakovec); Alojzija PENIĆ – Zagreb; Ljubica RAKIĆ; dr. Zdenka RAKALJIĆ; Marija VRTARIĆ; Kaja ŠPOLJARIĆ; Sandra OPAČ; Jakov ŽUVELA; Ružica KOMADINA; Mara CELIĆ; Danko VLAŠIĆ – Split; dr. LJUBKO N.; Vinko VUKADIN – Zagreb; Marijana MARINOVIĆ-MANDIĆ – Kaltbrunn; mr. sc. Bernarda MISER, dr. stom.; Terezija GORUPIĆ – Zagreb; Ljerka TEREK; Nikola VOTUC; ob. REINHOLZ.

Zaprešić: spomen ploča bl. Alojziju Stepincu

Župljani župe Sv. Petra apostola iz Zaprešića ove su godine na poseban način u župnoj kapelici proslavili blagdan svoga zaštitnika. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je prelat dr. Juraj Batelja, rektor Međubiskupijskog dječačkog sjemeništa na Šalati i postulator za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca. Razlog posebnog slavlja je postavljanje spomen-ploče bl. Alojziju Stepincu na pročelje kapelice Sv. Petra ap. Sam čin otkrivanja spomen ploče i njezin blagoslov bio je iza misnog slavlja, uz nazočnost velikog broja župljana.

Inicijativu da se blaženom Alojziju Stepincu, koji je ujedno i osnovao župu, da nužno poštovanje i zahvalnost postavljanjem spomen-ploče organizirao je župski vikar vlč. Goran Kocmanić zajedno s mnogim župljanima, koji su oduševljeno prihvatili tu ideju i materijalno je potpomogli. Posebno se trudio župljanin gospodin Goran Skledar.

Ovom pločom i svečanošću mnogi župljani izražavaju duboku zahvalnost, ali i ispriku bl. Alojziju Stepincu, jer je prije 59 godina, 4. studenoga 1945., prilikom dolaska na blagoslov nove župe napadnut kamenjem i jajima.

Spomen-ploču s likom bl. Alojzija Stepinca osmislila je i izradila poznata akademska slikarica Nada Škrlin, profesorica u Školi primjenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu. Na spomen ploči piše poznato geslo bl. Alojzija Stepinca:

»'IN TE DOMINE SPERAVI', Alojzije Kardinal Stepinac, 8. svibnja 1898. – 10. veljače 1960. – župu osnovao 4. XI. 1945., spomen ploču podižu zahvalni župljani Sv. Petra ap. u Zaprešiću.«

U prigodnoj homiliji preč. mons. dr. Juraj Batelja divno je povezao dva velika lika naše Crkve i uzora u vjeri: sv. Petra ap. i bl. Alojzija Stepinca. Naglasio je da sv. Petar ap. i bl. Alojzije nisu ustuknuli ni pred kim, a svaki je u svoje vrijeme krvlju zapečatio svoju odanost Kristu. Postulator dr. Juraj Batelja iznio je i povijesni slijed događanja toga nesretnog dana 4. XI. 1945. godine, kada je umjesto radosti zbog otvorenja nove župe sv. Petra ap. u Zaprešiću uslijedila velika tuga i strah kod mnogih župljana zbog unaprijed izrežiranog napada na zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Na kraju je preč. mons. Juraj Batelja naglasio: »Ova spomen-ploča nije postavljena da nekoga izaziva, nego da podsjeća na vrijeme u kojem je bl. Alojzije Stepinca hrabro svjedočio svoju vjeru u Krista i Katoličku Crkvu.«

Dr. Juraj Batelja otkriva na svetkovinu Sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2004. spomen-ploču otvaranja nove župe u Zaprešiću, 4. studenoga 1945., kojom prilikom je spretnošću vozača Stjepana Kranjčeca izbjegnut atentat što ga je komunistička vlast pripremila za nadbiskupa Stepinca

Nakon blagoslova spomen-ploče radost i oduševljenje nisu prestajali, a bilo je i suza radosnica. Preč. mons. dr. Juraj Batelja blagoslovio je i novootvorenu župsku knjižnicu, koja je zaživjela na inicijativu članova molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca.

Svečanom ozračju pridonio je i veliki župski zbor Sv. Cecilije pod vodstvom s. Branimire, koji je svojim pjevanjem uljepšao ovaj euharistijski susret. Vjerujemo da će za mnoge župljane sv. Petra apostola, a i građane grada Zaprešića ovaj povijesni događaj ostati u nezaboravnom sjećanju. Spomen-ploča na kapeli sv. Petra ap. podsjećat će trajno da je bl. Alojzije Stepinac svoj mučenički hod prema svetosti na poseban način počeo nositi u ovoj župi i u ovom grada.

Ilija Nikolić

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati glasnik »Blaženi Alojzije Stepinac«. Ako navrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskog naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca, ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

Blaženko Juračić novi maestro crkvene glazbe

Na Papinskome institutu za crkvenu glazbu u Rimu Blaženko Juračić iz Opuzena postigao je akademski naslov maestro iz crkvene glazbe, smjer kompozicija.

Blaženko Juračić rodio se u Mostaru, osmogodišnju školu pohađao je u Opuzenu, a srednju glazbenu školu Luka Sorkočević kao instrumentalist klarinetist završio je u Dubrovniku. Od 1991. do 1995. studirao je pedagogiju glazbene kulture na splitskoj Glazbenoj akademiji.

Nakon položenih ispita gudačkog kvarteta, orkestralnih varijacija i oratorija s temom Innocentes u ponedjeljak 28. lipnja proglašen je maestrom crkvene glazbe.

Svoj glazbeni prilog dao je i nastupima u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu kod nedjeljnih misa i u raznim drugim zgodama. Prigodom proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca skladao je motet »U Tebe se, Gospodine, uzdam«.

»Na karmelskom putu zajedno«

U Karmelu u Mariji Bistrici održana je od 30. lipnja do 2. srpnja II. skupština Udruge »Blaženi Alojzije Stepinac« bosonogih karmelićanki u republikama Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini pod geslom »Na karmelskom putu zajedno«. Udruzi pripadaju svi hrvatski karmeli: 4 u Hrvatskoj (Brezovica, Kloštar Ivanić, Đakovačka Breznica i Marija Bistrica) te Sarajevo-Stup u Bosni i Hercegovini. Trenutno Karmeli u Hrvatskoj imaju ukupno 78 sestara, od toga 63 sa svečanim i doživotnim zavjetima, 8 sestara s privremenim zavjetima, 5 novakinja, 2 kandidatice i postulantkinje. Prosječna životna dob sestara je 47 godina.

Zajednica ss. Karmela u Mariji Bistrici sa sudionicama zasjedanja Udruge hrvatskih Karmela »Bl. Alojzije Stepinac«, u Mariji Bistrici od 30. lipnja do 2.srpnja 2004. Sa sestrama su na slici i mons. Vlado Košić i o. Jure Zečević, OCD.

Sukladno intenciji Majke obnovljenog Karmela sv. Terezije Avilske o obitelji karmelskih zajednica, Crkva je, ostavljajući slobodu svakoj autonomnoj zajednici da se prema mjesnim prilikama pridruži asocijacijama ili federacijama Karmela ili ostane izvan njih, ipak preporučivala da samostani razvijaju primjerene oblike koordinacije i uzajamne suradnje i pomoći. Tako i Apostolska pobudnica o posvećenom životu »Vita consecrata«, pozivajući se na Sinodu biskupa, navodi: »Treba, osim toga, unapređivati Udruženja i Federacije među monaškim samostanima, koje su već preporučili Pio XII. i Drugi vatikanski sabor, osobito gdje ne postoje drugi uspješni oblici koordinacije i pomoći, kako bi se čuvale i promicale vrijednosti kontemplativnoga života. Ne dirajući u opravdanu autonomiju monaških samostana, takvi organi mogu doista pružiti valjanu potporu za primjereno rješavanje zajedničkih problema, kao što su odgovarajuća obnova, kako početna tako i trajna formacija, uzajamna gospodarska potpora i reorganizacija samih samostana.«

U skladu s time Udruga hrvatskih Karmela »Bl. Alojzije Stepinac« osnovana je dekretom Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života Prot. n. FM 180 1/2001 od 30. 5. 2001.

U tijeku Skupštine s karmelićankama su se susreli i tematska predavanja održali pomoćni zagrebački biskup Vlado Košić i provincijal Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa o. Jakov Mamić. U radu Skupštine cijelo je vrijeme sudjelovao i karmelićanin o. Jure Zečević, duhovni asistent Udruge potvrđen od Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, a u određenim točkama pri obradi zajedničkih tema u radu je sudjelovala i predstavnica karmelićanki Božanskoga Srca Isusova s. Augustina Mesarić.

Skupština je izabrala i novo – »staro« vodstvo Udruge. Za predsjednicu je izabrana M. Gabrijela od Otkupiteljeve Ljubavi (Batelja), Karmel Marija Bistrica; za I. savjetnicu s. Ilijana Terezija od Karmelske Gospe (Cvetnić), Karmel Brezovica; za II. savjetnicu s. Dobrila od Bezgrešnog Srca Marijina (Marić), Karmel Đakovačka Breznica; za III. savjetnicu s. Ana Marija od Utjelovljenja (Štefanac), Karmel Kloštar Ivanić te za IV. savjetnicu s. Lucija od Fatimske Gospe (Peša), Karmel Sarajevo.

Okupljene u Mariji Bistrici karmelićanke su iskazale zahvalnost Bogu što je Udruga u protekle 3 godine djelovanja utirala putove zajedništva i međusobne suradnje, osobito u temeljnom i permanentnom odgoju i obrazovanju, te su za predstojeće trogodište dogovoreni i novi oblici suradnje, osobito u pogledu izdavanja duhovne literature, zajedno s ocima karmelićanima i karmelićankama Božanskog Srca Isusova.

Mladi na Stepinčevu grobu

Hodočasnici iz Zrinskog Topolovca predvođeni župnikom hodočastili su u Krašić 7. srpnja 2004.

U subotu 10. srpnja, na tradicionalnome mjesečnom okupljanju štovatelja bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali, molitvu krunice predvodili su članovi molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca iz župe sv. Petra apostola iz Zaprešića.

Euharistijsko slavlje predvodio je generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije mons. Vladimir Stanković, koji je pozdravio sve štovatelje bl. Alojzija Stepinca, posebno mlade iz župa Sv. Petra apostola i Marije Kraljice apostola iz Zaprešića, koji su zajedno došli hodočastiti u zagrebačku katedralu. »Bl. Alojzije Stepinac najsvjetliji je lik Crkve Božje u Hrvata«, istaknuo je propovjednik govoreći i o karitativnoj i socijalnoj veličini bl. Alojzija Stepinca, »Stepinac je nakon povratka sa studija iz Rima kao mladi svećenik pomagao po zagrebačkim crkvama, osobito se zalagao u karitativnoj djelatnosti po siromašnim gradskim četvrtima. Zato ga je nadbiskup Bauer i imenovao svojim milostinjarem. Važno se prisjetiti i da je po Stepinčevoj pobudi pred Božić 1931. osnovan 'Caritas'«.

Pjevanjem je euharistijsko slavlje uveličao zbor mladih župe Marije Kraljice iz Zaprešića. Nakon mise kod sarkofaga blaženika u privatnoj pobožnosti mons. Stanković izmolio je litanije i službenu molitvu bl. Alojzija Stepinca, uz nazočnost mnogih štovatelja. Članovi molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca iz župe Sv. Petra apostola, skupa s mladima iz župe Marije Kraljice apostola iz Zaprešića, položili su svijeće ispred sarkofaga blaženog Alojzija Stepinca za duhovnu i materijalnu izgradnju svojih sestrinskih župa iz Zaprešića.

Ilija Nikolić

Međunarodni znanstveni simpozij u Somboru

U povodu stote obljetnice Karmela u Somboru Hrvatska karmelska provincija sv. Josipa i Institut za kršćansku duhovnost Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu priredili su Međunarodni znanstveni simpozij »Baština za budućnost: Karmel u Somboru 1904. – 2004.« Simpozij se održao 13. i 14. srpnja u Hrvatskom domu u Somboru. Na otvorenju simpozija govorili su provincijal karmelićana o. Jakov Mamić, a u ime KBF-a sudionike je pozdravio prodekan dr. Ivan Karlić.

Karmelićanski samostan u Somboru »kolijevka« je Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa. Izgrađen je 1904. g. u sklopu mađarske karmelićanske provincije, a u njemu je od samog početka bilo i karmelićana Hrvata, među kojima i sl. Božji o. Gerard Tomo Stantić, za kojega se vodi postupak proglašenja blaženim.

Nakon I. svjetskog rata, kada je Sombor pripao Jugoslaviji, samostan je stavljen pod neposrednu upravu Reda. Na poziv sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, karmelićani iz Sombora dolaze 1959. u Zagreb, te 1960. u Remetama osnivaju samostan i od tada se brinu za svetište Gospe Remetske, »Zagovornice Hrvatske«. Hrvatska Karmelska Provincija Svetoga Oca Josipa danas ima pet samostana: u Somboru, Zagrebu, Splitu, Krku, Sofiji, a upravo se podiže i Karmel na Buškom jezeru u Bosni i Hercegovini.

Gospa Karmelska u Grohotama na Šolti

Grohote na otoku Šolti trodnevnim su crkvenim i pučkim slavljem proslavile svoju nebesku suzaštitnicu, Gospu Karmelsku, čiji je blagdan 16. srpnja najsvečanije proslavljen u staroj župi sv. Stjepana Prvomučenika. Ta je župa poznata i po dvije crkve – sv. Mihovila iz 14. i sv. Petra iz 15. stoljeća, te po ostacima ranokršćanske bazilike iz 6. stoljeća.

Svetkovini Gospe Karmelske prethodila je trodnevnica, u kojoj je prve večeri koncelebrirano euharistijsko slavlje u župnoj crkvi predvodio postulator kauze bl. Alojzija Stepinca mons. Juraj Batelja, u suslavlju s profesorom na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu vlč. Josipom Čorićem te šoltanskim župnicima. Nakon misnog slavlja vjernicima je predstavljen najnoviji roman o bl. Alojziju Stepincu: »Susret u Emausu«.

Uoči svetkovine, 15. srpnja, nakon večernje mise ispred župne crkve održan je koncert marijanskih pučkih napjeva »Zdravo, zvizdo mora«, na kojem

su nastupili pučki crkveni »pivači« iz svih župa otoka Šolte, ženska klapa »Borovčanke« iz Metkovića, KUD »Šolta« te ženski pjevački zbor »Škojići«.

Jubilej prvoga hrvatskog Karmela

Počeci ženske grane hrvatskog Karmela nikli su u Brezovici, nadomak Zagrebu. Karmel »Kraljice Karmela« kanonski je utemeljen na Badnjak 1939. u nadbiskupovom ljetnikovcu, u dvorcu Brezovici. Njegov utemeljitelj, zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, osnovao ga je da bi sestre molile i žrtvovale se za svećenike i hrvatski narod. Prve karmelićanke, Hrvatice, došle su na njegov poziv 24. svibnja 1939., na blagdan Marije Pomoćnice Kršćana, iz austrijskih karmela na osnutak karmela u Hrvatskoj, u Brezovici. To su bile: č. Majka Regina Terezija od Isusa (Trbljanić), utemeljiteljica karmela, koja je došla iz Innsbrucka, i s. M. Josipa od Milosrdne Ljubavi (Laufer), koja je bila u Mayerlingu. Njima su se uskoro pridružile i s. M. Terezija od Isusa (Torović), također iz Mayerlinga, i s. M. Agneza od Isusa (Junačko) iz Graza.

Budući da je lijep, barokni dvorac bio neprikladan za jednostavnost i siromaštvo karmela, nadbiskup je gradio sestrama novi karmel u blizini dvorca, od proljeća 1941. do proljeća 1944. Tada se osam sestara 14. travnja preselilo iz dvorca u novosagrađeni, nedovršeni karmel. Prvu misu u novoj crkvi posvećenoj Bezgrešnoj Kraljici Karmela slavio je utemeljitelj nadbiskup Stepinac 15. travnja 1944. Nadbiskupova je želja bila: sve učiniti da se hrvatski narod posve obnovi i preporodi u Kristu, u njegovu Duhu i u Marijinoj ljubavi.

Iz te kuće molitve, iz ovog prvog karmelskog stabla, razgranalo se više novih mladica. Tako je karmel u Brezovici osnovao 1964. karmel sv. Male Terezije u Jurišićima, danas u Kloštar Ivaniću, zatim 1998. karmel Majke Božje Bistričke i bl. Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici, te 2000. karmel Bezgrešne Kraljice Karmela u Sarajevu, i 2003., zajedno sa sestrama iz Kloštar Ivanića i Đakovačke Breznice, karmel sv. Obitelji i sv. Mihovila u Albaniji. Sestre iz Brezovice pomagale su sestrama karmelićankama u Sloveniji, Bugarskoj, Italiji, Litvi, Austriji i Španjolskoj.

Bl. A. Stepinac u koru novootvorenoga Karmela bosonogih karmelićanki u Brezovici

U svetištu Bezgrešne Kraljice Karmela u Karmelu Brezovici, u nedjelju 18. srpnja, na proštenju Gospe Karmelske, svečanim euharistijskim slavljem koje je predvodio zagrebački pomoćni biskup Vlado Košić, zahvalile su sestre karmelićanke, zajedno sa svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima i brojnim hodočasnicima, za 65. obljetnicu svoje molitveno-kontemplativne prisutnosti u Hrvatskoj.

Započeli radovi za potrebe nove župe u čast bl. A. Stepinca u Ogulinu

Gvardijan samostana franjevaca trećoredaca u Ogulinu fra Petar Runje blagoslovio je u ponedjeljak 19. srpnja, zajedno sa župnikom fra Marijanom Jelušićem, početak radova na novoj crkvi, samostanu i pastoralnom centru, koji se počinje graditi na prostoru Bitoraj u naselju Kučinići, koji je dio ogulinskog mjesnog odbora Salopek Selo.

Kada je prije četiri godine iz župe sv. Križa u Ogulinu izdvojena nova župa bl. A. Stepinca, osjetila se potreba za novim crkvenim prostorom, budući da se liturgija trenutno obavlja u društvenom domu u Sabljak Selu.

Blagoslov zvona u Škabrnji

Zadarski nadbiskup Ivan Prenđa blagoslovio je u srijedu 4. kolovoza pet novih zvona za župnu crkvu Uznesenja BDM u Škabrnji, koja je u Domovinskom ratu bila srušena do temelja, a nakon višegodišnje gradnje bit će posvećena u nedjelju. Zvona su darovali Ante Kardum, Mate Brkić i Luka Škara, Škabrnjani koji žive u Americi, te po jedno zvono župljani i škabrnjska općina.

Jedno od tih pet zvona, ono »Veliko«, s likovima sv. Stošije, bl. A. Stepinca, hrvatskim grbom i grbom općine Škabrnja, ton je Sol, težine 520 kg, promjera 95 cm. Na zvonu je upisano: Na trajan spomen braniteljima i žiteljima Škabrnje za vrijeme Domovinskog rata 1991.-1995. Blaženi Alojzije, moli za hrvatski narod i Domovinu. 1700 godina mučeništva sv. Stošije 304.-2004. Godina sv. Stošije – Godina obitelji.

Prva misa u crkvici bl. Stepinca na Mačaki

U novoj crkvici posvećenoj bl. Alojziju Stepincu na brdu Malački, ponad Kaštela, i nove župe Kraljice mučenika u Radunu, koja graniči sa župom sv. Petra u Kaštel Novom, na uočnicu Dana domovinske zahvalnosti, nakon blagoslova, proslavljeno je 4. kolovoza prvo misno slavlje.

S mnoštvom vjernika iz kaštelanskih i trogirskih župa te dijela kaštelanske zagore, roditelja i rodbine poginulih hrvatskih branitelja, prijatelja i suboraca palih branitelja, predstavnika Udruge roditelja poginulih hrvatskih branitelja Kaštela, predstavnika gradskog Poglavarstva Kaštela te Mjesnog odbora, misno slavlje u spomen na sve hrvatske branitelje, koji su dali život za Hrvatsku, kako u Domovinskom ratu tako i kroz povijest, u novoj je crkvici slavio dr. don Josip Delić, kao posebni izaslanik splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića, u suslavlju s radunskim župnikom don Ivanom Dragušicom i brojnim svećenicima Trogirskog dekanata.

Blagoslovljeno novo zvono kapelice u Trnovcu

U prigodi proslave mjesnog proštenja, blagdana Majke Božje Snježne, u Trnovcu, filijali župe Macinec, u nedjelju 8. kolovoza blagoslovljeno je novo zvono mjesne kapelice.

Zvono su darovali supružnici Rudolf i Marija Kirić.

Svečanosti su uz brojne mještane i donatore bili nazočni i predsjednik Općinskog vijeća Općine Nedelišće Mladen Horvat i zamjenik načelnika Vitomir Kirić. Nabava novog zvona, posvećenog bl. Alojziju Stepincu, stajala je 24.000 kuna.

Novo zvono zamijenilo je staro, koje je od dotrajalosti napuknulo. Naime, staro je zvono bilo u službi od daleke 1908. godine, kada je i izgrađena kapelica Majke Božje Snježne u Trnovcu.

Hrvatsko nacionalno hodočašće u Svetu Zemlju 1937. vratilo se u Zagreb. Nadbiskupa koadjutora A. Stepinca i hodočasnike dočekali su brojni vjernici. Hodočasnički križ koji se vidi na slici danas se čuva u crkvi Ranjenoga Isusa u Ilici, u Zagrebu, a hodočasnička zastava u Spomen-zbirci bl. A. Stepinca na Kaptolu 31.

Otkriven kip bl. A. Stepincu i J. Mulihu

Prigodom proslave 60. obljetnice Dobrovoljnoga vatrogasnog društva »Hrašće« u naselju Hrašće, u župi Odra, blagoslovljen je u petak 18. lipnja, u središtu naselja, kip bl. Alojzija Stepinca. Istoga poslijepodneva otkrivena je i spomen-ploča isusovcu o. Jurju Mulihu. U nazočnosti crkvenih predstavnika, više ministara, saborskih zastupnika, predstavnika vatrogasnih zajednica, za izniman rad uručena su priznanja DVD-u »Hrašće« kao najboljem vatrogasnom društvu Zagreba. Nakon brojnih govora te predstavljanja monografije »Dobro je činiti dobro« Ivana Lapca, na središnjem trgu blagoslovljen je kip bl. Alojzija Steopinca. Prelat dr. Juraj Batelja prigodom blagoslova podsjetio je nazočne na blaženikove riječi koje je izgovorio u svojim propovijedima potičući nužnu duhovnu i moralnu obnovu hrvatskoga naroda. Kazao je da je i za današnje vrijeme važno vrednovanje kršćanske uljudbe u javnom životu. Jer Mulihov i Stepinčev duh duboko su utkani u Europu. Obojica su djelovali izvan državnih granica, govorili svim slojevima naroda, svim staležima, svakoj dobi i svakom spolu.

Nakon toga je isusovac dr. Ivan Fuček otkrio ploču Jurju Mulihu koji je rođen 20. travnja 1694. u Hrašću. U prigodnom govoru o. Fuček je istaknuo da je Mulih zadužio cijelu Europu, iako se često na nj zaboravljalo. Bio je poznat kao misionar širom Hrvatske, a u Austriji i Mađarskoj imao je brojne misije. Bio je profesor na gimnaziji. A dok je studirao teologiju u Trnavi, kolegama je bio profesor iz hebrejskog jezika. Odlično je poznavao španjolski, latinski, njemački, a služio se i drugim jezicima.

Osamnaest knjiga napisao je na kajkavskom, nekoliko knjiga na štokavskom ikavskom, te na čakavskom. Dosada je istraženo da je napisao 32 knjige. Od toga su deset knjiga katehetski priručnici. Poznato je njegovo djelo »Leksikon« iz 1742. godine koji je objavljen na kajkavskom jeziku na više od 1700 stranica. Pripada među najveće hrvatske pisce u dobra baroka. Bio je izniman svećenik. Postio je, molio, bičevao se pred pukom za grijehe naroda. Živio je svetim životom.

Svaki dopis na Postulaturu blaženog Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni, neka to napomenu u dopisu.

Umro Ivan Lacković Croata

U nedjelju, 29. kolovoza, preselio se u bolji život virtuoz crteža Ivan Lacković Croata. Rodio se 27. prosinca 1927. godine u podravskom selu Batinska. Slikarstvom se počeo baviti 1944. godine. U svojim ranijim djelima Lacković izlaže doživljaje prirode i života u rodnoj Batinskoj. U Zagrebu nastavlja slikati poetske prizore iz zavičaja u temperi i ulju na staklu, a potom sve češće, njegovi nostalgični zapisi bivaju ostvareni u crtežu i grafici, te je objavio pedesetak mapa.

Ivan LACKOVIĆ CROATA, Križni put našega naroda predvodi bl. Alojzije Stepinac, 29,5 x 41 cm, crtež tušem, 2002.

U veličanstveni slikarski opus, kao rijetko koji hrvatski slikar u 20. st., ugradio je svoje kršćansko osvjedočenje i ljubav prema tradicionalnom načinu života hrvatskog čovjeka. Sudjelovao je na više od 1000 samostalnih i skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Bio je dobitnik brojnih nagrada i priznanja za slikarstvo i crtež te član više akademija i kulturnih institucija.

Postulatura mu zahvaljuje za crteže bl. A. Stepinca.

Završen biskupijski postupak za beatifikaciju sluge Božjega Miroslava Bulešića

U subotu 11. rujna 2004., u porečkoj katedrali, nakon svečane Euharistije koju je predvodio mons. Ivan Milovan, biskup porečko-pulski, završen je biskupijski postupak u istraživanju života, spisa i mučeničke smrti sluge Božjega Miroslava Bulešića.

Uz velik broj svećenika i Božjeg naroda završnom činu bili su nazočni članovi crkvenoga suda i mons. Vjekoslav Milovan, postulator. Svi spisi proslijeđuju se sada u Rim, u Kongregaciju za proglašenje svetih, gdje će se provjeriti istinitost postupka te glas kreposnog života i mučeničke smrti sluge Božjega Miroslava Bulešića.

Miroslav Bulešić rodio se 1920. u istarskom selu Čabrunići, župa Svetvinčenat, od roditelja Miha i Lucije r. Butković. Nakon osnovne škole završene u Juršićima, pohađao je sjemenišnu gimnaziju u Kopru. U jesen godine 1939. pošao je dovršiti bogoslovske nauke u Rimu, gdje je na papinskom sveučilištu Gregorijani studirao teologiju. Za svećenika je zaređen 11. travnja 1943. u Svetvinčentu. Najprije imenovan kapelanom u Baderni, a u jesen 1945. imenovan je župnikom u Kanfanaru. Za školsku godinu 1946./47. postavljen je za podravnatelja i profesora u Biskupskom sjemeništu u Pazinu.

U kolovozu 1947. pratio je mons. Ukmara kod dijeljenja sakramenta Potvrde u Buzetu i okolnim župama. Komunistički agitatori, neprijateljski raspoloženi prema Crkvi, zaklali su ga nakon Krizme u Lanišću 24. kolovoza 1947. Miroslav Bulešić bio je gorljiv svećenik, dobar propovjednik, svećenik kreposna života i zauzet za Božju čast i ljudska prava. Stoga su vjernici, nakon mučeničke smrti, pohađali njegov grob i častili ga kao osobitog Božjeg ugodnika.

U iščekivanju prosudbe Crkve o mučeništvu Miroslava Bulešića molimo za njegovo što skorije proglašenje blaženim.

Uplatu i pretplatu za Glasnik kao i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:
PARTNER BANKA
SWIFT - PAZGHR2X
br. računa: 7350038425 - Juraj Batelja

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Molimo Vas, pošaljite nam kopiju uplata izvršenih preko bankovnog računa, jer nam banka ne isporučuje imena uplatitelja.

NOVA KNJIGA

»SUSRET U EMAUSU« – Nova knjiga o bl. Alojziju Viktoru Stepincu

Razmišljanja autorice

Knjiga »Susret u Emausu« nastajala je dugi niz godina. U početku stoji jedna fotografija iz daleke 1937., snimljena u Emausu prigodom posjeta Alojzija Stepinca Svetoj zemlji. Likovi iz romana stvarni su, i uz Alojzija Stepinca živjeli su ili žive još i danas. Stoga bi se roman, koji bi mogao živjeti autonomnim književnim životom i poslije tumačenja stručnih kritičara, mogao definirati kao spoj mitskoga (fikcionalnoga) i povijesnoga. U njemu je objedinjeno sve što čini pojedinačnu sudbinu: osamljenost, snoviđenja, osjećanja, razmišljanja, halucinacije, strahovi. Isto tako u njemu su povijesni elementi kolektivne sudbine jednoga naroda, znanja o određenu vremenu i kauzalitet događanja.

Roman govori o najistinskijoj strasti XX. stoljeća: porobljavanju. To je dominantna tema romana, koja onda razapinje mrežu oblika porobljavanja, kao i pobunu protiv zla, strah od mučenja, strah od smrti. Roman je to o kafkijanskom dobu i ljudskoj nesreći. On je moj metafizički revolt protiv zla, krvnika i boli, ali ne da bi njih, osobe, nijekao kao bića, nego kao gospodare i njihova djela. Roman nije sentimentalni apel ili apokrifni otisak, nego svjedok jednoga vremena što ga je autor morao provući kroz vlastiti krvni i moždani sustav, izbjegavajući münchausenovski sindrom avangardista. Roman je pisan bez namjere bilo kakve emancipacije – znanstvene, literarne ili filozofske. On samo želi osvijetliti istinu o ljudima koje bi neki željeli zaboraviti pod svaku cijenu.

U isto vrijeme roman je to o Bogu, slobodi i nadi. O smrti su se ispisale tisuće stranica kojima nemoćni racionalizam želi prodrijeti u njenu mistiku. Ona je u romanu vjerna pratilica života.

Roman je to o stradavanjima hrvatskoga naroda, koji je jedini imao demografski minus u prvom popisu nakon 2. svjetskog rata.

To je i roman koji prekida ponovnu hrvatsku šutnju i ne dopušta da se zatvore stranice zločina, ne tražeći osvetu. Samo dostojno sjećanja.

U romanu se mogu naći natruhe uzvišenosti (kao danak patnjama), tragizma, kontemplacije i naravno nedovršenosti. Čitatelj će u empatijskom pristupu ulaziti u tuđe živote, upravo kao i autor, i potvrđivati tu nedovršenost (o kojoj mudro govori G. G. Marquez), jer čovjek je uvijek više od onoga što o njemu znamo. On je Božje djelo, pa stoga neshvatljiv.

Bol, 21.7.2004.
Nevenka Nekić

SUSRET U EMAUSU

Novi roman o bl. A. Stepincu

U pripremi ovogodišnjeg susreta hrvatskih pjesnika »Croatia rediviva«, u nedjelju 18. srpnja 2004., održano je u Selcima na otoku Braču, predstavljanje romana »Susret u Emausu«. Novu romansiranu biografiju bl. Alojzija Stepinca, najtješnje povezanu uz život i stradanja obitelji Brizić iz Gornjega Humca na Braču, napisala je književnica Nevenka Nekić.

Pred starodrevnom Gospinom crkvom u središtu mjesta, roman su predstavili preč. Stanko Jerčić, župnik selački i biskupski vikar za otok Brač, dr. Juraj Batelja, postulator postupka za proglašenje svetim bl.

Nadbiskup koadjutor Alojzije Stepinac s braćom Ivom i Jeronimom Brizić pokraj fontane u vrtu franjevačke gimnazije u Emausu, u srpnju 1937.

Nadbiskup Stepinac (oslonjen na štap) u razgovoru s dječacima za vrijeme nacionalnog hodočašća u Svetu Zemlju, 1937. godine

Alojzija Stepinca, te autorica Nevenka Nekić. Pred brojnim Selčanima i gostima koji su tih dana hodočastili Gospi Karmelskoj ili provode odmor na otoku Braču, pročitani su tekstovi iz same knjige, predočene povijesne činjenice na temelju kojih je knjiga nastala i o kojima govori, te obrazložena aktualnost žrtava pobijenih partizanskom i okupatorskom rukom u teškom razdoblju hrvatske povijesti za vrijeme 2. svjetskog rata i poslije njega.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata, samo otok Brač, koji je imao oko 13000 stanovnika, pobrojio je preko 800 ljudskih žrtava. Najveći dio njih stradao je od komunističke ruke zadojene mržnjom na hrvatsko i katoličko obilježje naroda. Te nevine bračke žrtve, i žrtve kojima komunistički velmože napuniše jame drugih hrvatskih otoka i kopna, sadržaj su ovoga romana.

»Biografski faktografski materijal koji spisateljica pomno iznosi iz života Ive Brizića«, po sudu recenzenta dr. Nedjeljka Mihanovića, »oslikava situaciju kada nadbiskup Stepinac, kao nadpastir i metropolit Hrvatske, tajanstveno vođen unutarnjim duhovnim poslanjem istupa na društvenu scenu da obavi svoju pastoralnu misiju i providencijalnu ulogu u hrvatskom narodu. Nakon dolaska komunističke vlasti, Hrvatska je bila premrežena logorima smrti, masovnim uhićenjima i deportacijama, zatvorima, tamnicama, nasiljem i političkim umorstvima. Sve ono groteskno što se zbiva oko lika Ive, pokazuje se kao fatalna pratnja vezana uz život i projicirana na sudbinu nadbiskupa Stepinca, u fazi brze boljševizacije zemlje i u trenutku kad on kao branitelj vjere, naroda i temeljnih općečovječanskih ljudskih prava aktivno djeluje.« I nadbiskup Stepinac je o tome sastavio opširno izvješće u kojem je, nakon premještaja iz lepoglavske kaznionice na izdržavanje kazne u župnu kuću u Krašić, zabilježio i ovo svoje osobno svjedočanstvo:

»Da pokriju svoje krvave zločine pred svijetom ja sam morao na sud i u tamnicu. Da se sud pokaže pravednim, poslužili su se i falsificiranim dokumentima. Tako su na primjer prezentirali na sudu fotografiju, gdje ja prisustvujem odlasku hrvatskih mornara na Crno more, u borbu protiv Rusije zajedno sa mons. Marconeom, apostolskim delegatom, i s mons. Lachom, pomoćnim biskupom zagrebačkim. I da sam prisustvovao ne bi to bio nikakav zločin, jer ja sam tada već bio delegiran od Svete Stolice za vojnog vikara *sine titulo*. Međutim, i mons. Marcone i biskup Lach mogu posvjedočiti, da me tamo nikada nije bilo, a mislim ni njih, i tako taj teški 'ratni zločin' pada sam od sebe. Falsificirali su jedan izvještaj Svetoj Stolici, kojeg da sam ja pisao. I ako se unutra nalazi stvari, koje sam ja po dužnosti bio tada izvijestio Svetoj Stolici, i o njima razgovarao sa nekim službenim ljudima bivše hrvatske vlade, iz toga još ne slijedi, da sam ja pisao onaj izvještaj, kojeg su oni prezentirali na sudu. Falsificirali su fotografiju (u novinama) kako ja fašistički pozdravljam dizanjem ruke, a to je veliki 'ratni zločin'.

Međutim može posvjedočiti i mons. Marcone, da ja toga nikada učinio nisam jer taj pozdrav nije kod nas nikako bio uobičajen, pa sam čak i njega jednom upozorio, neka ne bi ni on pozdravljao kod nas tim pozdravom, da se ne pruži možda povoda za klevetanje usred bjesnila rata, gdje nije potrebno (...).

Falsificirali su pismo generala Draže Mihajlovića, koje da je on upravio meni. Sam je general Mihajlović na sudu porekao, da je on to pismo pisao. A ipak su ga oni na mom procesu ponovno iznijeli kao veliki crimen. Ali što da duljim. Znajući da tobožnji 'pravedni narodni sudovi' komunističke vladavine nemaju drugog posla nego izvršiti naloge komunističke partije, odbio sam svaku obranu i daljnje ispitivanje njihovih dokumenata, kad sam već kod prvih naišao na falsifikate. Grozota njihovih sudova izaći će jednoga dana na vidjelo, jer žive hiljade i hiljade ljudi, koji su na sebi osjetili što znače sudovi u jednoj komunističkoj državi.«

Roman Nevenke Nekić »Susret u Emausu« svjedok je upravo tih strašnih zbivanja. No, ta zbivanja, koliko god su teška i nezaliječena rana, moraju biti liječena i mogu biti izliječena u školi Kristova opraštanja. A tu je Stepinac bio velik. Tu se odražava vjera kojom je on, stepinčevski, hrabro koračao za Uskrslim Gospodinom, do Emausa i do konačnog Exodusa u slavi neba, predajući nam osnove za nove stranice mirne i spokojne budućnosti.

Ona će uistinu biti takva, ako moćnici svijeta koji si prigrabljuju vlast i nad slobodom savjesti, shvate oporučne riječi kardinala Stepinca kojima se, 27. svibnja 1957., zapisao u našu i opću ljudsku povijest: »Jer je Bog ljubav, kao što veli apostol, ljubite se među sobom! Pomažite se uvijek bratski među sobom! Budite jedno srce i jedna duša! Ali ljubite i neprijatelje svoje, jer je zapovijed Gospodnja. 'Tada ćete biti djeca Oca svojega nebeskoga, koji pušta da sunce Njegovo izlazi nad dobre i zle i daje da dažđi na pravedne i grješnike.' (Mt 5, 45.) Neka vas od te ljubavi prema neprijatelju ne odvrate opačine njegove. Drugo je čovjek, drugo je opačina njegova. Čovjek je, veli sveti Augustin, djelo Božje, opačina je djelo ljudsko. Ljubi ono, što je Bog načinio, a ne ono, što je čovjek načinio.«

Uzimajući u ruke roman »Susret u Emausu«, svjesni smo da je književni prikaz uvijek ograničeni, individualno-stvaralački iskaz ljudskog doživljajnog odraza. On je nastao pred misterijem svetosti, pa ipak, premda svjesni nedostataka, osvjedočeni smo u prednost književne povlastice *licentia poetica*, po kojoj svako književno djelo o velikanima povijesti uvijek možemo promatrati iz perspektive književne uvjerljivosti i umjetničkog dojma. Tako promatramo i ovaj najnoviji roman Nevenke Nekić.

U njemu, napisanom romanesknim izrazom prepoznatljivim za Nevenku Nekić, prema recenziji dr. Mihanović-Salopek, »osjećamo smisao za dostojanstvenost i ozbiljnost teme, ali i veliki emotivni naboj iskaza tragike i promišljanja misterija patnje. Cijeli pretežito realistički pripovjedni prikaz ispunjen je iskrenim suosjećanjem i divljenjem prema liku blaženog Alojzija Stepinca, koji simbolizira tisuće neznanih sudbina hrvatskih pravednika stradalih za ideale vjere i domovine. Nakon čitanja romana ne ostajemo ravnodušni, već dobivamo dojam da je autorica osjetila i ispunila vlastiti unutarnji poziv i svoj dug prema protekloj zbilji.

Cjelina romana uvjerljivo prikazuje dugo zatiranu sliku povijesti i predstavlja autoričin zavjet da progovori iznova o bolnim i sramotnim stranicama ljudske povijesti, kako se one ne bi više nikad ponovile. Ipak, pojednostavnjeno bi bilo promatrati ovaj roman isključivo kao povijesni roman, jer on se upravo svojim glavnim likom izdiže iznad okvira povijesne zadanosti i prerasta ih. Dubokim proživljavanjem Nevenka Nekić oslikava i doziva lik blaženog kardinala Stepinca u našu današnjicu, da bi nam još jednom posvijestila, kako usprkos bilo kojem vremenu u kojem se nalazimo, trebamo imati za etički uzor one velikane duha, koji su istinski i do kraja slijedili ideal Kristova čovjekoljublja.«

Roman »Susret u Emausu« predstavljen je i u sklopu »Bolskog lita«, u Bolu 21. srpnja 2004., a uz navedene govornike o knjizi je govorila i prof. Hrvojka Salopek-Mihanović.

Predstavljen je i nakon misnog slavlja u zbornoj crkvi Sv. Marka u Makarskoj u nedjelju 8. kolovoza. O knjizi su govorili postulator kauze za proglašenje svetim kardinala Stepinca dr. Juraj Batelja te makarski redovnik i povjesničar fra Karlo Jurišić. Dr. Batelja se u svom izlaganju osvrnuo na glavne biografske podatke iz života bl. Stepinca, koji su u knjizi opisani romansirano, aktualizirajući tako njegovu žrtvu i način njegova pastirskog služenja za dobrobit hrvatskog naroda s jasnim načelima, bez kompromisa, uvijek jasno slijedeći Krista. Tom prigodom prof. Karlo Jurišić, govoreći o knjizi »Susret u Emausu«, istaknuo je veličinu i hrabrost ljudi koji su bili spremni umirati za Isusa Krista, kao i zlu sudbinu onih koji su se postavili na stranu progonitelja kršćana.

Roman »Susret u Emausu« predstavljen je tijekom srpnja i kolovoza u Postirama, Grohotama, Supetru, Mircima, Zagrebu (župa Stenjevec) Dolu, Škripu, Splitskoj, Bolu, Sumartinu, Makarskoj, Metkoviću (sv. Nikola) i Ludbregu. (J. B.)

Knjigu **Susret u Emausu** možete nabaviti ili naručiti na adresi Postulature (Kaptol 31, 10000 Zagreb). Cijena knjige je 50 kn + poštarina.

Nadbiskup Stepinac sa skupinom dječaka za vrijeme nacionalnog hodočašća u Svetu Zemlju, 1937. godine

58. obljetnica montiranog postupka i nepravedne presude

Dana 11. listopada ove godine navršava se 58. obljetnica kako je na montiranom političkom sudskom postupku osuđen zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac. Taj »prežalosni Proces«, kako ga je nazvao papa Pio XII., razotkrio je svu bijedu komunističke partije, koja se objedama, lažima i falsifikatima oborila na Katoličku crkvu i njenoga prvog pastira u Crkvi u Hrvata. Sam nadbiskup je taj proces, nakon premještaja iz zatvora u Lepoglavi u kućni pritvor u Krašiću 1951., opisao ovim riječima:

Blaženi Alojzije Stepinac na optuženičkoj klupi jugoslavenskog komunističkog režima u listopadu 1946.

»Svrha je mog procesa po mom mišljenju bila, da me prisile na povlačenje pastirskog pisma Episkopata iz 1945. godine, koje ih je demaskiralo pred čitavim svijetom. Kad u tom nisu uspjeli, nadali su se da će me dugim tamnovanjem barem prisiliti, da molim od njih pomilovanje, koje bi oni dakako rado bili udijelili, ali pod stanovitim uvjetima. Toga nisam mogao učiniti, jer bi se kosilo sa čašću i interesima Katoličke crkve, koji idu pred ličnim interesima pojedinih biskupa. I tako su me konačno morali pustiti bez ikakovih uvjeta barem na ograničenu slobodu pod pritiskom svjetskog javnog mišljenja. Mogao bih napisati čitavu knjigu, što sam sve vidio i proživio. Ali niti je sada vremena niti bih to mogao u miru izvesti, kad nisam ni časa siguran, da mi tko ne provali u stan, jer lična sloboda i sloboda savjesti i dalje ostaje mrtvo slovo u komunističkoj Jugoslaviji. Učinit će to drugi, koji prežive, a koji su bili svjedoci svih strašnih zbivanja prošlog decenija.«

Obavijest čitateljima Glasnika

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj Glasnika može naručiti na adresu Postulature: Kaptol 31, 10000 Zagreb:

BATELJA J., *Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje*, Zagreb, 1990.

BATELJA J., *Živjeti iz vjere. Duhovni lik i pastirska skrb kardinala Alojzija Stepinca*, izd. NDS, Zagreb, 1990.

Sluga Božji Alojzije Stepinac (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995.

ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1941.–1946.)*. Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ), Zagreb, 1996.

ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, *Pisma iz sužanjstva (1951–1960)*, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998.

BARBOUR H. BATELJA J., *Svjetlo na putu života. Duhovni životopis blaženog Alojzija kardinala Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika* (uvodno slovo: kard. Franjo KUHARIĆ, nadbiskup zagrebački u miru), Zagreb, 1998.

Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, *Propovijedi, govori, poruke (1934.–1940.)* Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000.

Crna knjiga o grozovitostima komunističke vladavine u Hrvatskoj (priredio dr. J. BATELJA), Zagreb, 2000.

Nevenka NEKIĆ, *Susret u Emausu*, romansirana biografija bl. Alojzija Stepinca u najtješnjoj svezi sa žrtvom obitelji Brizić iz Gornjega Hurnca na otoku Braču, koju su komunisti progonili gotovo do istrebljenja (pogovor: prof. dr. sc. J. BATELJA), Zagreb, 2004.

VRANEKOVIĆEV DNEVNIK

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je premještanje iz jednoga zatvora u drugi. I tu je bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. On sam je o tome napisao o. Anđelku Juriću, DI, 30. lipnja 1954.:

»Dragi oče rektore! Srdačna hvala na čestitci k Božiću i Novoj Godini! Uzvraćam isto tako Vama i svima Vašim podređenima u sjemeništu: časnim ocima, profesorima, časnim sestrama i svoj mladeži, uz želju, da ih sve prati blagoslov Božji u nastajućoj godini, a nadasve neograničeno pouzdanje u Boga i zagovor Bogorodice.

Mi smo ovdje u opsadnom stanju. Sve pokušavaju, da nam slome živce: pojačali straže, opljačkali župnika već drugi put, teroriziraju vjernike na svakom koraku, prijete sad s ovim sad s onim. Ali, Bogu hvala, narod se sve više stišće uz svoje svećenstvo i svoju Crkvu (...). Vidim, da bi ovim stalnim teroriziranjem htjeli djelovati na mene, da se udaljim iz mjesta, kamo su me silom doveli baš oni, da mi se narugaju tobožnjom slobodom. Ali ja ostajem, makar i pod cijenu života, osim da Sveti Otac drukčije odredi, u što ne vjerujem, jer i on zna dobro o čemu se radi (...).

Dobro će mi zato doći biografija svetog Izaka Jogues-a, premda sam jednu skraćenu već čitao. Lakše ću se snaći među Irokezima dvadesetog vijeka, koji su sigurno nadvisili one američke, ako ne u fizičkoj okrutnosti, ali u perfidiji sigurno, a ta je više put okrutnija i od fizičkih muka.«

Upravo je u pripremi za tisak prva knjiga Dnevnika. Nadamo se da će čitatelji već sada s radošću pratiti Blaženikov uspon na svoju životnu Kalvariju i jačati se silinom njegova duha, što ga je podržavao Božji duh u hrvanju s protivnicima Božjim u obliku komunističkih vlastodržaca i bezbožnih ideologa.

4. II. 1953.

Ovamo došli dr. Lach i Pišonić; Pišonić tražio na Ministarstvu dozvolu, da mogu ovamo ići... Činovnik se našao tobože uvrijeđen na riječ, da se mimo zabrane nekoga iz Duhovnog stola pusti ovamo. »Kakva zabrana« – pita ovaj. – A de facto od 26. XII. 1952. tko god je išao ovamo – vraćali bi ga. – Iz razgovora vidim, da je Eminenciji drago, dok mu dolaze svećenici.

5. II. 1953.

Đuran bio ovdje. Eminenciju raduje, što ovaj strpljivo prima sve podvale Udbe.

6. II. 1953.

Kod večere: »Bog mi je dao tu milost, da u životu od mladosti nikada nisam zapustio pobožnost Blaženoj Djevici. Ona me je toliko puta sačuvala, osobito na ratištu. Tako mi je draga misa 'De Beata'. Kad god mogu, ja je uzmem.«

* * *

»Gledam taj 'Match' i vidim, da je na Zapadu mnogo toga trulo. Prevare, provale, ubojstva, nemoral – to tretiraju dnevne novine... *Panem et circenses*[1]... No, sreća je, ima i tamo i te kako zlatnih duša i dosta toga, što je dobro!«

* * *

»Boli – izgleda – ove naše potez Eisenhowera glede Formoze. Svi su u Americi pozdravili taj Predsjednikov stav, osobito radništvo. To su oni, koji nisu htjeli u organizaciju primati naše sindikate. Jedan je predstavnik američkih radnika izjavio, da se komunizam može dotući i bez rata: podići životne uvjete čovjeka!«

10. II. 1953.

Čita »Aleksandrovu diktaturu« i povezuje mnoge činjenice s današnjicom. Boli ga srpsko presizanje... »Hoće da unište naš narod i vjeru mu. Ja samo ruke dižem prema nebu, neka nam se dobri Bog smiluje!«

11. II. 1953.

Dr. Lach i dr. [...]. [...] odlučan. Sam Rittig je došao do njega, da pusti svećenike na skupštinu u Sarajevo. – Ne! – Suspenzija čeka svakoga, koji bi to učinio. – U Zagrebu ne rade tako. »Kako li je u Šibeniku i Zadru to lijepo riješeno. Narod će i Sveta Stolica ustati protiv ovakova držanja. Popuštajte samo i tjerat će Vas još i dalje. Imadem iskustvo, da im treba iskesiti zube i onda će Te prije pustiti na miru. Uostalom ni meni nije bilo lako 5 g. u Lepoglavi, pa onda prije toga i sada... Ali to nam je dužnost. Recite Salisu: pozvati, opomenuti svećenike u Udruženju i ne koristi li to – suspenzija! Kad će jedan tako proći i drugi će se opametiti.«...

Nadbiskup Alojzije Stepinac u krugu svećenika (uz njega je vlč. Brumec, salezijanac)

Sam sam zamolio [...], da malo pokrene naše biskupe, a i Eminencija mu to gotovo 5 minuta na samome – pred odlazak govorio!

13. II. 1953.

»Vjesnik« donosi nacrt zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica. – »To je uzakonjeno progonstvo« – reče Eminencija. Odmah se nato sastanu biskupi i sastave odgovor, u kojem obrađuju član po član i zaključuju, da je to nepravda – protiv osnovnih ljudskih prava. No, nisu to predali preko Rittiga vladi, nego samo usmeno saopćili, i uz ovakav »Nacrt« nemoguć je svaki daljnji razgovor! – Eminencija zadovoljan.

* * *

Izdat će zajedničku okružnicu protiv CMD-a Zagreb, Senj, Križevci i Đakovo. Kad sam to saopćio Eminenciji, tri puta je ruke podigao prema nebu i zahvaljivao Bogu!

* * *

U štampi još šute i direktno ne napadaju Crkvu.

* * *

Dr. Ujčić, dr. Salis, dr. Bukatko zvani na ministarstvo, da iskažu, tko je predao van u svijet zaključak i memorandum vladi sa plenarnih biskupskih konferencija! – Odgovor: *Nescimus!!!*[2]

* * *

Dr. g. Gahs dolazi autom u Krašić. Milicija ga vraća uz obrazloženje: »Samo trojica mogu doći u Krašić.«

»Koja su to trojica?« – pita Gahs. Milicajac odaje, kao da je previše rekao i nije htio reći imena one trojice.

17. II. 1953.

Pokladni dan. Cijeli dan imali smo u crkvi klanjanje. Pred večer ispunjena je crkva vjernicima. Lijepo i pobožno molilo se i pjevalo.

18. II. 1953.

Pepelnica. Preč. Šimečki pomogao mi pepeljiti. Kažem Eminenciji da on ne treba, kad smo dvojica. Ipak – hoće i on pomoći.

* * *

Cijelu korizmu ne doručkuje – i ne jede mesa.

19. II. 1953.

Izišli smo 2 sata na šetnju... »Kroz 16 g. cijelu sam korizmu uzimao misni obrazac *de tempore.*[3] Divna je liturgija ovih dana. No, sada mi se pojavili skrupuli, nije li to neko zapostavljanje svetaca Božjih... Zato ću ove godine služiti misu prema Direktoriju.

* * *

»Nikad ne uzimam od ljudi intencije, jer su tolike potrebe Crkve i naroda – i na te nakane prikazujem sv. Mise. Kako n. pr. ne bih sada, kod ovakovog donošenja zakona i položaja Crkve. Jasno, ako mi se netko posebno preporuči i zamoli me, da prikažem na njegovu nakanu sv. Misu.«

* * *

»Koliko sam toga prošao, kolike promjene režima i ustava za mog biskupovanja: diktatura Aleksandra, njegova smrt; Jeftić je prošao, pa Stojadinović, Cvetković. Došla NDH. I sada ovo, što imamo... Uvjeren sam i to će sigurno proći, samo ne znamo, koliko će nam Bog odrediti, da još pretrpimo.«

20. II. 1953.

Križni put je u crkvi. U moceti ide uz mene od postaje do postaje, a iza nas u redu dva po dva: djeca. »Gledam te naše ministrante i sve računam, koliko još treba godina, da postanu svećenici: 14, 16, 17... Ja bih tada imao 70, 72... E, pa možda i to doživim...«[4]

Mons. Vlado Košić podjeljuje sakramenat pričesti, u zagrebačkoj katedrali, za vrijeme sv. Mise, na Alojzijevo, 21. lipnja 2004.

Hodočasnici iz Čučerja, u pratnji župnika vlč. Ivana Torbara, rodom iz krašićke župe, pohodili su Blaženikov rodni kraj, 25. lipnja 2004.

* * *

»Samo da su naši biskupi jedinstveni! Da su jedinstveno postupili na vrijeme, ne bi danas bilo ove nevolje (CMD). Ali još nije kasno!«

* * *

Više puta sjeti se svećenika – apostata.[5] »Ako Bog dade, da se vratim u Zagreb, pisat ću svim apostatama, da urede svoj odnos prema Crkvi. Jadnici su veliki, kad su slatki jaram Gospodnji zamijenili za *jugum durissimum!*«

22. II. 1953.

G. [...] je ponovno ovdje. Poštiva Eminenciju i zadržao sam ga na objedu. Nije mogao iskazati sreću i čast, što toliko smije biti uz Eminenciju.

»Simpatije u narodu su tolike za Eminenciju – kaže g. [...], da je nemoguće izreći. To je gotovo obožavanje!« – Govorio je o srpskom presizanju: Dubrovnik – Sušak... U Jugoslavensku akademiju uvukli se sami Srbi.

23. II. 1953.

U Engleskoj izišle su dvije knjige, tri u Americi i jedna u Španjolskoj (I. Kokot) o Eminenciji. To je odgovor lažnom pisanju ljevičarske štampe. – Griffin ponovno započeo molitvenu akciju za oslobođenje ispod komunističkog jarma.

* * *

Meštrović dao putem radija lijepi sud o Eminenciji kao karakteru, uzor-svećeniku i dosljednom borcu tokom rata protiv nacizma, a sada protiv komunizma. Izrazio mu poklon i poštovanje.

* * *

Neki je židovski nadrabin proglasio Eminenciju najvećim zaštitnikom Židova na teritoriju, kamo je dopro Hitler.

* * *

Bivši zagrebački episkop izjavio je, da je prigodom rušenja židovskog templa u Zagrebu, trebala biti porušena i pravoslavna crkva. No, ostala je na intervenciju nadbiskupa Stepinca. Istom episkop zahvaljuje, što je ostao na životu.

24. II. 1953.

Danas je Kadlec u Jaski bio na Udbi saslušavan. Eminencija: »To nije ništa drugo, nego nastojanje, da mu slome živce! – Ne dati se slomiti... I mene su mislili slomiti... 1946. me hapsili... Bio sam miran. Dan prije navečer dođe mi Šeper, Ante Radić i Marica Stanković i saopće, da se proces Šalića odvija sve u smjeru, da će i njega – nadbiskupa zatvoriti... Ostao sam miran... I američki konzul je bio kod mene... Neka me vode... Tokom istrage uskraćivao sam odgovore, rekavši: 'Ja ću na zadnje reći svoje.'... Kad su mi izrekli osudu, kako li su se veselili. Mislili su: sada je sve gotovo! Samo vi tako nastavite – mislio sam u sebi...! Znao sam, kad je zvono katedrale zvonilo, ljudi idu sada na molitvu. Svijet se moli... Molitva me je jačala...«

25. II. 1953.

Strana štampa ustaje protiv progona u Jugoslaviji.

* * *

Danas počinje radom Savezna skupština u Beogradu, ali je skinula s dnevnog reda pretres zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica.

* * *

Radio Rim javlja, da Kardeljev govor između redaka zvuči: »Gospodo, primite nas u Atlanski pakt.« – U istom govoru spominje, da se katolička Crkva u Jugoslaviji mora prilagoditi prilikama.

- Eminencija: »Vidjet ćemo, tko će se prilagođivati!«

26. II. 1953.

Dr. Riesner, Pišonić, Pukljak – bogoslov Brajša. Dr. Riesner ustanovljuje, da je noga zdrava. No, Eminencija ne smije – u interesu zdravlja – toliko nadalje klečati. Isti moli Eminenciju da mu dade preporučno pismo za Ameriku. Msgr. Stipanović, ne poznavajući akciju dr. Riesnera u vezi sa nabavkom medicinskih instrumenata – i smatrajući ga eksponentom ovdašnjeg režima, uspio je u Americi blokirati nabavljene instrumente...!

27. II. 1953.

Eminencija: »Kajati će se Churchil i Eden za svoje držanje u ovom momentu. Čemu podržavati Tita!«

Blaženi Alojzije Stepinac u pastoralnom pohodu župi povjerenoj franjevcima

* * *

Kao da se Eminenciji pojavljuje gripa. Kao preventivu uzima rakiju.

»Nemojte radi mene iz Zagreba donositi ribe. Meni je dosta, što ima u kući: kruh i varivo.« – Skroman je tako u vanjskim zahtjevima. No, ja znam opet, da je moja dužnost: pružiti mu koliko je samo moguće bolje!

1. – 4. III. 1953.

Brane svaki pristup svećenicima i ostalima do Eminencije.

2. III. 1953.

Izišla »Deklaracija« biskupa zagrebačke metropolije o zabrani CMD-a – i poštom razaslana svim svećenicima. Preuzvišeni g. Salis poziva k sebi sve svećenike, koji su nasjeli. Eminencija prigovara, što se tu ne spominje suspenzija.

* * *

Danas je sa mnom doputovao ovamo [...] – autobusom iz Zagreba. Prikazuje Eminenciji stanje u svijetu i ovako ga karakterizira: »Ovdje ne možeš primijeniti ni ljudsku, ni životinjsku psihologiju, jer je ovdje sve kao opsjednuto!«

3. III. 1953.

Amerikanac student dolazi iz Beča. Katolik je. Studira filozofiju i umjetnost. Čim je došao u Zagreb – izrazio želju, da pohodi Eminenciju, napunili mu uši o njemu, kao zločincu! Kod nas je večerao. Prespavao je kod Jurice Šimečki.

4. III. 1953.

Radio izjutra javlja, da je Staljin šlagiran u desnu stranu. – »Nije li to početak svršetka.«, kaže Eminencija. »Evo ide čas, kad će se ispuniti obećanje Majke Božje – i Rusija će se obratiti!«

5. III. 1953.

Dolazi u posjet vlč. g. I. Hrastić. Dolazi ovamo iz St. Gradiške, gdje je odsjedio jednu godinu. Priča: »Još ima tamo 45 svećenika iz N. R. Hrvatske. Svi se odlično drže. Mnogo trpe. 1952. g. bili su 7 mjeseci u izolaciji. Ne pristaju na nikakve uvjete, premda im se to često nudi... Soldo[6] je dosljedan. Ne će ni da govori s njima. Salač[7] je najugledniji među njima. Zdravlje mu se popravilo. Na Staru Godinu 1952. držao je pobudni nagovor... Izmjenično nedjeljom služe sv. Misu. Vino dobivaju iz cvebe.[8] Jedno vrijeme imali su pšenični kruh. Sada im se tajno šalju hostije (kao tablete). Boli ih, što neki svećenici vani popuštaju, i što se ne ustaje odlučnije protiv njih. – Svi srdačno pozdravljaju Eminenciju!«

* * *

Danas je Eminencija dobio iz Vatikana (poštom) kardinalsku diplomu. Potpisao ju je kard. Tisserant. Bila je upakirana u dvostruki poluplatneni omot. Na sredini je tako i toliko zaderan, da je i sama diploma malo (3 cm) poderana. Istog dana donese milicioner poziv izdan od Unutrašnjeg odsjeka u Jastrebarskom – adresiran na Eminenciju, da »službeno« pristupi na dan 6. III. u opć. narodni odbor u Krašiću. Da ga još tobože ponize, napisali su na pozivu u rubrici: zanimanje – svećenik! – Mizerije! Ni ne slute, da Božjem čovjeku gode poniženja!

Kapelica urešena slikama bl. A. Stepinca u crkvi američke srednje škole »Archbishop Stepinac high school« u White Plains-u pokraj New Yorka

6. III. 1953.

Pratio sam danas u 11 sati Eminenciju u opć. narodni odbor. Tu je bio činovnik Ministarstva -onaj isti, koji mu je prošle godine došao zabraniti, da dijeli sv. Potvrdu. – [...] drug Boris. Zanima nas, rekao je isti, što je bilo u jučerašnjoj pošiljci iz Vatikana. – »Pa znate što, kaže Eminencija. Bilo Vam je u rukama. Ta još ste malo poderali list i diplomu.« Međutim izgleda, jer je bilo dobro zapečaćeno, solidne dvije kuverte, obložene iznutra svilom, a nezgodno im je bilo ne izručiti stvar odaslanu iz državnog tajništva – fotografirati nisu mogli – pa nisu znali, što je unutra. – Ili su se pravili toše, da ne znaju, što je unutra, da tako otklone sumnju, da su oni poderali djelomično list, odnosno i samu diplomu.

»Bez obzira kako jest, činjenica je« – kaže Eminencija – : »Tko se Boga ne boji, taj strepi pred ljudima!«

* * *

Umro Staljin. Radio Vatikan javlja, da se na vijest o kapi Staljina Sveti Otac odmah svratio u kapelu i pomolio. Isti radio javlja, da je umro najveći progonitelj kršćanstva. Jednako javlja i New York.

»Izmolio sam Zdravo Mariju za nj (Staljina) jučer izjutra. Molim se, neka mu dobri Bog dade milost pokajanja.«

* * *

Eminenciju posjećuje vlč. g. Alojzije Stanek.

* * *

[...][15] Stjepan javlja, da je 5. o. mj. Preuzv. g. Bukatko bio na saslušanju punih 8 sati radi »Deklaracije«. Za jučer je također pozvan. Stari Razum Ivo to je dojavio preuzv. g. Salisu. Ovaj javlja: »Ne popuštam ni slova.« Eminencija mu javio po [...], da je spreman po treći put ići u zatvor, ali popustiti ne!

* * *

»Ja sam im rekao prije suda: »Strijeljajte me. Postavite mi pred vrata vješala i vješajte, ali odgovarati vam ne ću.«

* * *

Na ime pretjeranog poreza danas su pribićkom župniku zaplijenili kravu i rekli mu: »Sada je na redu Vraneković.«

»To je politički porez« – mirno im je rekao vlč. g. Sajović. Općina prodala kravu nekoj ženi u Kupčini. Čim je ova istoga dana čula, da je krava vlasništo pribićkog župnika, sva zbunjena, odmah šalje rođake do njega, moleći za oproštenje. – »Da sam znala čija je to krava, nikada je ne bih uzela...«

8. III. 1953.

Govorili smo o osiguranju, što ga nudi civilna vlast – o osiguranju uopće. Eminencija će: »Gospodin Bog je najsigurnija glavnica!«

1 Kruha i igara.
2 Ne znamo.
3 "O (vlastitom liturgijskom) vremenu."
4 Ove proročanske riječi se obistiniše: Josip Mrzljak slavio je Mladu misu nakon 16 g. (1969.), a Gojislav Kovačić i Stjepan Penić nakon 17 godina (1970). Nažalost, te svećeničke radosti i plod svojih molitava Kardinal na zemlji nije doživio.
5 Otpadnika.
6 Nikola Soldo r. 30. svibnja 1917. u Brštanii, ž. Donje Hrasno; za svećennika je zaređen 21. lipnja 1942. Bijaše ugledan svećenik; bijaše imenovan kanonikom Prvostolnog kaptola zagrebačkog i tajnikom BK. Jedan je od trojice svećenika između njih tri stotine koji nisu zatražili pomilovanje; nepravednu zatvorsku kaznu izdržao je punih 16 godina. Umro je u Zagrebu, 19. listopada 1997.
7 Josip Salač, r. u Daruvaru, 22. siječnja 1903. Za svećenika je zaređen 26. lipnja 1932. Nakon kapelanske i katehetske službe imenovan vicerektorom i duhovnikom Bogosl. sjemeništa u Zagrebu. Nakon teškog tamnovanja zatražio je pomilovanje i pušten iz zatvora. Godine 1969. imenovan kanonikom Prvostolnog kaptola zagrebačkog, a 19. srpnja 1970., posvećen za pomoćnog biskupa u Zagrebu. Umro je 19. prosinca 1975.
8 Suho grožđe.

Zahvaljuju na primljenim milostima po zagovoru blaženog Alojzija Stepinca: Lorinda TOLIĆ; Ivka MIĆIĆ (priložena medicinska dokumentacija); Nada TEŠINSKI – Zagreb (priložena medicinska dokumentacija);

DOKUMENTI

Postulatura za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca pripremila je za tisak knjigu izvornih dokumenta i svjedočanstava o djelovanju zagrebačkog nadbiskupa, blaženog Alojzija Stepinca, za vrijeme 2. svjetskog rata i u poratnom razdoblju.
Završetkom 2. svjetskog rata dogodile su se u Jugoslaviji, uvođenjem komunističke diktature, velike nepravde i progoni Katoličke crkve. Tražili su se razlozi i povodi, a često puta izmišljali i planirali, da se na koljena pred bezbožnu vlast baci Katolička crkva. No, ta je Crkva imala hrabre, odlučne i jasne pastire. U njihovu stavu preživjeli su i Crkva i hrvatski narod jednu od najjačih, sudbonosnih, prekretnica u svojoj povijesti.

1 Odlomak iz propovijedi nadbiskupa Stepinca na završetku svibanjske procesije i molitve za mir, o stalnosti poretka i pravom odnosu prema bližnjemu, koji je dijete Božje, jer »sve ljudske veličine prolaze«, a ostaje samo Bog, 31. svibnja 1942. – Svetište »Naše Gospe Lurdske« u Zagrebu, 31. svibnja 1942.

»Onda, kad se Boga bude priznalo onim što jest, i dala mu se dužna počast, onda, kad oholice ne budu smatrali da mogu činiti što ih je volja kao da nisu nikome odgovorni, već kad se budu lupali šakom u prsa i vapili: 'Bože, milostiv budi meni grješniku!'(usp. Lk 18,13), onda i samo onda može se računati s pravim mirom u obiteljima, narodima i državama, mirom u čitavom svijetu (...).

Stalnost poretka, dakle pravi mir, zahtijeva i pravi odnos prema našem bližnjemu. Taj je odnos najbolje označio Isus Krist u priči o milosrdnom Samaritancu, koji ranjeniku na putu zalijeva rane uljem i vinom, ne pazeći ni na podrijetlo nesretnika ni na druge okolnosti, nego na čovječju bijedu, na čovječju narav. Taj je odnos označio Isus Krist vrlo dobro riječima na križu, kad je molio za svoje ubojice: 'Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine!' (Lk 23, 24). Da! Pravi odnos prema bližnjemu zahtijeva, da u njemu ne gledamo zvijer, nego čovjeka, dijete Božje, kao što smo i mi sami; braću, koju smo dužni ljubiti, jer svi zajedno moramo govoriti: 'Oče naš, koji jesi na nebesima' (Mt 6, 9). Bilo bi neozbiljno govoriti o nekom novom poretku u svijetu, dolazio ma s koje strane, ako se u tom poretku ne bude poštivala ljudska ličnost, neumrla duša, koja ide iznad svih sistema, koja se ničim ne može izmijeniti, koja imade svoja neotuđiva prava, koja joj nijedna ljudska vlast ne može i ne smije ograničiti. I bilo bi krivo misliti, da bi možda katolička Crkva u obrani elementarnih prava ljudske ličnosti i slobode savjesti poznavala straha pred ikojom ljudskom silom.[1]

Usp. ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, NADBISKUP ZAGREBAČKI, *Propovijedi, govori, poruke 1941-1946*, nav. dj., 108-111.

2 *Propovijed nadbiskupa Stepinca na svetkovinu Sv. Petra apostola o veličini Katoličke Crkve kojoj predsjeda rimski biskup, te o nauku Crkve za dobro bližnjega, jer je ne vode nikakvi politički motivi, nego briga za spasenje duša, 29. lipnja 1942.* – Zagrebačka katedrala, 29. lipnja 1942.

»Na mjestu je da se ovom prilikom sjetimo one naše braće, koja su stoljećima bila rastavljena od Petra, vidljive Glave Crkve Kristove, koja je samo jedna, koja ima samo jednu Glavu – Petra i njegove nasljednike, pape, a koja su se braća vratila u svoju djedovsku vjeru. Bog nam je svjedok, da smo bili protivni svakom prisilnom stupanju u katoličku Crkvu. Ako su iskreno prešli, nisu ništa izgubili, nego su se vratili vjeri svojih djedova i danas su potpuno ravnopravni članovi Crkve katoličke, koja ih sve bez razlike jednako ljubi. Neka bude ovdje javno rečeno, da je Crkva učinila sve što je u njenoj moći, da tu svoju djecu zaštiti, jer je ne vode nikakvi politički motivi nego briga za spasenje duša. Ako ih nažalost nijesmo uspjeli zaštititi, nije krivnja na Crkvi, nego na neodgovornim elementima, koji su se za počinjena zla protiv svih zakona i Božjih i ljudskih osvećivali i na nevinim ljudima. Krivnja je na pojedincima, koje nije vodio razbor nego luda strast i nepromišljenost. Crkva će i ubuduće činiti sve što može za svu svoju djecu bez ikakove razlike, a i bez straha bilo s lijeva bilo s desna, jer zna da čini ono, što Bog i zakon njegov traži i nalaže (...).

Ako je dakle papinstvo, kao što jest, Božja a ne ljudska institucija, zar nije najveća luda onaj, koji bi o tu od Krista postavljenu pećinu udarao glavom u nadi, da će srušiti pećinu? A ipak se slični pokušaji opet i opet obnavljaju u povijesti čovječanstva, pa i u naše doba. Na sve te lude pokušaje mogli bismo reći nešto slično, što je Montalambert rekao na sjednici francuske komore godine 1849. zastupnicima: 'Mislite na to, da između Svete Stolice i vas, a i svakoga drugoga koji bi je htio srušiti, postoji temeljita nejedna-

Nadbiskup bl. A. Stepinac pred župnim dvorom u Koprivnici, 23. srpnja 1935.

kost snaga. A ta nejednakost nije u prilog vama, nego protiv vas. Vi imate pet stotina tisuća ljudi u vojsci. Imate bojne brodove. Imate topove. Imate sva pomoćna sredstva, koja vam mogu pribaviti materijalnu prednost. Papa nema ništa od toga. Ali ne zaboravite, da on imade nešto, što vi nemate. Imade moralnu snagu. Imade vlast nad savjestima, nad dušama, čega vi nemate. I ta vlast je neumrla!'

Na to neka misle svi oni, koji se bez mnogo razmišljanja igraju s Božjim autoritetom. Mogu imati sve vojske svijeta na raspolaganju, mogu imati sva materijalna sredstva, mogu imati svu štampu, sve krugovale i slikokaze![2] Jedno ne mogu imati. A to je gospodstvo nad srcima, nad dušama, jer je ono pridržano Bogu. I to ne samo vlast nad srcima malenih i bijednih, nego i moćnih prema riječima Svetoga Pisma: 'Srce je kraljevo u ruci Gospodnjoj; kamo hoće tamo ga obraća!' (Izr 21, 1).

Dragi moji vjernici! Jedno od najvećih zala našega vremena jest polovičnost u pitanjima našega vjerovanja. Ne pravimo si nikakve iluzije ni u ovom pitanju, u pitanju poštivanja autoriteta Sv. Petra i njegovih nasljednika rimskih papa. Ili jesmo ili nismo katolici! Ako jesmo, onda valja da se to odrazuje na čitavoj liniji našega života. Ne možemo biti u crkvi katolici, a na ulici napadati kao pogani odredbe Namjesnika Kristovog izdane za opće dobro, a koje možda ne konveniraju našem ličnom raspoloženju. Ne možemo danas, jer nam to možda konvenira, hvaliti Svetoga Oca, a sutra u novinama crvenom olovkom križati njegove riječi i govore, izrečene samo u jednom cilju, dovesti ljude Bogu. Nitko ne može tražiti, da papa pogazi općenita načela prava i poštenja, da udovolji pojedinim nemogućim zahtjevima. A htjeti se silovito oboriti na instituciju od Boga postavljenu, znači udarati glavom o pećinu, jer stoji tamo do vijeka: 'Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati!'

Predragi vjernici! Sveta mi je dužnost upozoriti vas na neke pojave, koje u zadnje vrijeme mute naše odnose prema Svetoj Stolici i Sv. Ocu Papi; odnose, koji su kroz trinaest vjekova bili najsrdačniji i najprijateljskiji. Već dulje vremena čuju se prigovori, kao da je Sveta Stolica neprijateljski raspoložena prema hrvatskom narodu. Tu krivu tvrdnju i klevetu obara stoljećima potvrđena povijesna činjenica, da je hrvatski narod baš u rimskim papama imao svoje najbolje, a često i jedine prijatelje. Te laži opovrgava osjećaj i briga današnjeg Svetog Oca Pape Pia XII, kojima On prati naš narod i domovinu. O tom mogu uz ostale hrvatske biskupe svjedočiti sigurno i ja osobno. S toga je najveće nerodoljubno djelo prema hrvatskom narodu, kad se osobno, kao i prije sa strane nekih sinova toga naroda, nastoji oslabiti čvrsta veza našega naroda sa nepobjedivom pećinom Petrovom. To nastojanje nema korijena u našem narodnom duhu, ono je njemu tuđe, a dolazi izvana, i ne može nikako biti od koristi, makar tko tvrdio protivno.

Stoga osuđujem u ime hrvatskih katolika zabranu objavljivanja u štampi govora Svetoga Oca Pape održanog prigodom njegova 25-godišnjeg jubileja. To znači odvoditi hrvatski narod od izvora prave nauke, koja jedina može da spasi svijet, pa prema tome i naš narod od materijalne i moralne propasti. To znači isključiti naš narod iz zajednice svih katoličkih i kulturnih naroda, koji su se putem štampe duhovno okoristili i obogatili tolikim divnim govorima Svetoga Oca. Takav postupak je za hrvatski narod štetan i uvredljiv.

Hrvatski su biskupi prije tri godine zajedničkom skupnom poslanicom upozorili hrvatski narod na njegov najveći narodni jubilej, 1300-godišnjicu njegovih prvih veza sa Svetom Stolicom, i rekli mu otvoreno i javno, da samo Svetoj Stolici može zahvaliti svoj opstanak, da će samo preko nje naći svoj vječni spas. To vam kažem svima i danas. Jer danas i do vijeka stoji pisano prstom Božjim: 'Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati! I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. I štogod svežeš na zemlji bit će svezano i na nebesima, i štogod razriješiš na zemlji bit će razriješeno i na nebesima!' – Amen.«[3]

Usp. ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, NADBISKUP ZAGREBAČKI, *Propovijedi, govori, poruke 1941-1946*, nav. dj., str. 115-119.

1 ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, NADBISKUP ZAGREBAČKI, Propovijedi, govori, poruke 1941-1946, nav. dj., str. 108-101.

2 Radiopostaje i kino.

3 ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, NADBISKUP ZAGREBAČKI, Propovijedi, govori, poruke 1941-1946

KAZALO

Nadbiskup i kardinal Josip Bozanić ugradio je u oltar župne crkve Dobroga Pastira u zagrebačkom naselju Brestju moći bl. A. Stepinca, u nedjelju, 2. svibnja 2004.

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (Skraćeni ključni naslov: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 11 (2004.) Broj 4

Cijena: 5 kn; za inozemstvo 5 eura ili 3 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dozvolom crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca
Voćarska 106, pp. 110
10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: Dr. Juraj Batelja, Voćarska 106, pp. 110, 10001 Zagreb

Adresa uredništva: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca, Voćarska 106, pp. 110; 10001 Zagreb, **telefon: 46 80 426; faks: 46 80 722;** »Spomen-zbirka iz ostavštine blaženog Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, 10000 Zagreb, **telefon: 48 11 781**

Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva »čudo«, »svetost«, »svetac« i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Lektor: Prof. dr. Ante STAMAĆ

Korektorica: Marina ČUBRIĆ, prof.

Slog: LASER plus, Igor Rapinac

Tisak: Tiskara PULJKO

Vjeroučitelji iz okolice Velike Gorice u pohodu mjestu Blaženikova tamnovanja, 25. lipnja 2004.

Božji narod okupljen oko svoga nadbiskupa kard. Josipa Bozanića, župnika i brojnih svećenika na euharistijskom slavlju prigodom posvete župne crkve za župu Dobroga Pastira u zagrebačkom naselju Brestju i blagoslova oltara u koji su stavljene moći bl. A. Stepinca, u nedjelju, 2. svibnja 2004.

Skupina učenika od 1. do 4. razreda, predvođena svojim učiteljima, hodočastila je u Krašić, 1. lipnja 2004. Za uspomenu su se uslikali s dvojicom kardinala koji su toga dana hodočastili u Krašić. Bili su to njihov nadbiskup kardinal Josip Bozanić i kardinal Dionigi Tettamanzi, nadbiskup milanski.

Vitraj na prozoru župne crkve Svih Svetih u Zmijavcima, koji je po narudžbi župnika fra Vinka Prlića izradio Branimir Dorotić iz Zagreba. Postavljen je 10. veljače 1999.